

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Робоча програма
навчальної дисципліни
"ПРАВО"
для студентів галузі знань
0306 "Менеджмент і адміністрування"
усіх форм навчання

Харків. Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014

Затверджено на засіданні кафедри правового регулювання економіки.
Протокол № 1 від 27.08.2013 р.

Укладачі: Сергієнко В. В.
Биба Н. М.

P58 Робоча програма навчальної дисципліни "Право" для студентів галузі знань 0306 "Менеджмент і адміністрування" усіх форм навчання / укл. В. В. Сергієнко, Н. М. Биба. – Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 135 с. (Укр. мов.)

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за модулями і темами, вміщено план лекційних і практичних занять, матеріали щодо закріплення знань студентів, перелік питань для самоопрацювання та самопідготовки, ситуаційні завдання. Наведено методіку активізації процесу навчання, порядок та критерії оцінювання знань студентів.

Рекомендовано для студентів галузі знань 0306 "Менеджмент і адміністрування" усіх форм навчання.

Вступ

Глибокі зміни в соціально-економічній сфері, що відбуваються у нашій країні останнім часом, безпосередньо впливають на освітню галузь, потребуючи підготовки висококваліфікованих фахівців народного господарства з поглибленим знанням права. Основи юридичних знань закладаються в загальноосвітніх та спеціалізованих школах, гімназіях, ліцеях, учні яких засвоюють ази юридичної науки, здобувають початкові відомості про специфіку правового регулювання суспільних відносин, знайомляться з особливостями галузевого законодавства. У подальшому набуття правової грамотності, знань та вмінь вивчаються у вищих навчальних закладах, що дає можливість отримати народному господарству України фахівця з поглибленим знанням права.

Пропонована робоча програма призначена саме для такої категорії студентів. Вони повністю відповідають навчальній програмі з правознавства, яка містить вимоги до необхідних знань і рівня підготовки з даної навчальної дисципліни.

Мета навчальної дисципліни – дати систематизовані наукові знання з основ теорії держави і права та інших галузей права і на цій основі забезпечити формування елементів правової культури, правових орієнтирів та правомірної поведінки студентів у суспільстві. Робоча програма допоможе досягнути і належно зрозуміти основні наукові категорії і поняття про державу і право, інші явища державно-правової дійсності, усвідомлення і знання яких сьогодні вкрай потрібні не лише майбутнім юристам, а й кожній освіченій людині, яка відповідно до Конституції України повинна знати як реалізувати свої права та обов'язки.

Об'єктом вивчення дисципліни є складний комплекс суспільних відносини, що виникають у процесі діяльності суб'єктів права у різноманітних сферах життя.

Предметом дисципліни є вивчення державно-правової дійсності, а саме: закономірностей права, нормативно-юридичного змісту правової норми, юридичної техніки, засобів і прийомів правової роботи тощо.

Вивчення навчальної дисципліни з дисципліни Право передбачає виконання таких **завдань**:

по-перше, засвоєння специфічної фахової термінології, формування професійно грамотної юридичної мови – як важливого компонента правової культури майбутнього фахівця, що дозволить на більш високому рівні в подальшому вивчати інші юридичні науки;

по-друге, розвиток логічного мислення, уміння аргументувати власну позицію, розвиток творчих нахилів студентів;

по-третє, вироблення елементарних навичок дослідницької діяльності, вкрай важливих для самовдосконалення та навчання у вузі.

по-четверте надає можливість уявити основні положення галузевого законодавства що направлені на врегулювання особистих прав та обов'язків людини – громадянина;

по-п'яте, формування професійних та особистісних компетентностей студентів шляхом науково-теоретичної підготовки з основ права.

У результаті вивчення дисципліни "Право" студенти повинні:

знати основні принципи та джерела права, чинні норми Конституції України та законодавство України, а також визначати межі дії нормативних актів у часі, у просторі та за колом осіб;

ознайомитися з перспективами та основними напрямками розвитку законодавства України та зарубіжних країн;

вміти правильно тлумачити та застосовувати норми права в процесі роботи за спеціальністю, аргументувати власну точку зору та прийняті рішення з конкретних питань регулювання правовідносин, давати їм правову оцінку.

Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни є самостійна робота студентів з юридичною літературою та нормативними актами.

Важливим є висвітлення структури навчальної дисципліни. Структура навчальної дисципліни наведена в табл. 1.

Структура навчальної дисципліни

Характеристика дисципліни: підготовка бакалаврів	Галузь знань, напрями підготовки, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 9; у тому числі: змістовних модулів – 6; самостійна робота	Шифр та назва галузі знань: 0306 "Менеджмент і адміністрування"	Нормативна. Рік підготовки: 2 – 4. Семестр: 4 – 7
Кількість годин: усього – 324 годин. За змістовними модулями: модуль 1 – 49 год.; модуль 2 – 59 год.; модуль 3 – 46 год.; модуль 4 – 62 год.; модуль 5 – 45 год.; модуль 6 – 63 год.	Шифр та назва напрямів підготовки: всі	Лекції: кількість годин – 66. Практичні (семінарські): кількість годин – 94. Самостійна робота: кількість годин – 142. Поточні консультації – 18. Іспит і передекзаменаційні консультації – 4
Кількість тижнів викладання навчальної дисципліни: 17+17+14+17. Кількість годин на тиждень – 2+3+3+2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Вид контролю: згідно з навчальним планом (залік, іспит)

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять (лекційні та практичні). Також велике значення в процесі навчання та закріплення знань має самостійна робота студентів. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час практичних занять. Важливе місце під час вивчення дисципліни посідає застосування певних методик активізації процесу навчання. Також велике значення в процесі вивчення та закріплення знань має самостійна робота студентів, що включає в себе підготовку до практичних та лекційних занять, виконання творчої роботи та підготовка до участі у конференціях, брейн-рингах.

1. Кваліфікаційні вимоги до студентів

Навчальна дисципліна є нормативною для підготовки бакалаврів усіх напрямів підготовки усіх форм навчання.

Необхідна навчальна база перед початком вивчення дисципліни: з метою найкращого засвоєння матеріалу студенти повинні до початку вивчення дисципліни опанувати знання і навички в галузі загальної економічної теорії, історії України, історії економічних вчень.

Теоретичну та практичну підготовку студенти отримують у формі лекційних, практичних, семінарських занять.

Для формування професійних компетентностей застосовуються методи і технології активізації навчально-пізнавальної діяльності.

Ключові компетентності, якими мають оволодіти студенти.

1) *політична й соціальна компетентності* – здатність брати на себе відповідальність, брати участь у спільному прийнятті рішень, регулювати конфлікти ненасильницьким шляхом, брати участь у функціонуванні та у поліпшенні демократичних інститутів, це, іншими словами, вміння людини працювати у напрямку досягнення суспільно корисних цілей, а також сукупність дій, спрямованих на розвиток позитивних соціальних чинників;

2) *комунікативна компетентність* передбачає володіння технологіями усного і письмового спілкування різними мовами, в тому числі й мовою комп'ютерного програмування, включаючи спілкування через Internet;

3) *інформаційна компетентність* – інтелектуальна особистісна складова в освоєнні інформаційного простору, що передбачає опанування вмінь сприймати й осмислювати різну інформацію, спираючись на інформаційний підхід до дослідження й використання всіх інформаційних феноменів, на системне уявлення про зміст, сутність і мету інформатизації, забезпечення інформаційної безпеки та екологізації інформаційного середовища;

4) *когнітивна компетентність* передбачає здатність навчатися протягом життя, це основа безперервної підготовки у професійному плані, а також в особистому й суспільному житті, потреба в актуалізації і реалізації особистісного потенціалу, здатність самостійно здобувати нові знання й уміння, здатність до саморозвитку;

5) *спеціальна компетентність* – підготовленість до самостійного виконання професійних дій, оцінки результатів власної праці, вільне володіння способами виконання загальних дій, необхідних у конкретній спеціальності. Основу цього процесу складає формування загально-предметних і спеціально-предметних компетентностей.

Загально-предметні компетентності, сформовані відповідно до певного кола навчальних дисциплін і освітніх галузей при професійній підготовці.

Спеціально-предметні компетентності, що формуються у межах навчальної дисципліни "Право" наведені у табл. 2.

Таблиця 2

Компетентності, що формуються у межах навчальної дисципліни

Назва теми	Компетентності
1	2
Змістовний модуль 1. Основи теорії держави і права	
Тема 1. Основи теорії держави	1.1. Здатність визначати і грамотно використовувати основні категорії теорії держави і права. 1.2. Здатність до інтеграції, переносу та застосування на практиці міждисциплінарних знань та умінь
Тема 2. Загальне поняття права	2.1. Здатність визначати і розрізняти право у суб'єктивному та об'єктивному розумінні. 2.2. Здатність визначати основні ознаки, властивості та характерні риси права
Тема 3. Норми права	3.1. Здатність визначати основні ознаки правової норми. 3.2. Здатність визначати і грамотно співставляти структуру норми права та структуру нормативно правового акту
Тема 4. Джерела права	4.1. Здатність визначати джерела права та грамотно структурувати їх у систему. 4.2. Здатність застосовувати межі дії нормативних актів у часі, у просторі та за колом осіб. 4.3 Здатність систематизувати національне законодавство
Тема 5. Система права	5.1. Здатність визначати систему права та галузі права. 5.2. Здатність застосовувати предмет метод та юридичний режим регулювання як класифікаційні підстави галузевої систематизації правових норм

1	2
Тема 6. Реалізації права	6.1. Здатність визначення поняття, форми та способи реалізації норм права. 6.2. Здатність визначати поняття та структуру правовідносин. 6.3. Здатність до тлумачення норм права
Тема 7. Поняття законності і правопорядку. Правопорушення та юридична відповідальність	7.1. Здатність визначати і грамотно використовувати категорії законності, правопорядку, суспільного порядку та дисципліни. 7.2. Здатність поєднувати правову культуру у зв'язку із загальною культурою. 7.3. Здатність до ідентифікації правопорушення та визначення відповідного виду юридичної відповідальності
Змістовний модуль 2. Адміністративне право	
Тема 8. Державне управління і державна влада	8.1. Здатність розрізняти види управління та визначати характерні риси державного управління. 8.2. Здатність співвідносити виконавчу владу, державне управління та адміністративне право. 8.3. Здатність орієнтуватися в адміністративних реформах в Україні
Тема 9. Предмет і система адміністративного права	9.1. Здатність визначати предмет та методи адміністративного права. 9.2. Здатність визначати суб'єкт та об'єкт адміністративного права. 9.3. Здатність визначати систему адміністративного права та розрізняти загальну та особливу частину адміністративного права
Тема 10. Адміністративно-правові норми і відносини	10.1. Здатність орієнтуватися в особливостях та видах адміністративно-правових норм. 10.2. Здатність застосовувати систематизацію, кодифікацію та інкорпорацію щодо адміністративного права. 10.3. Здатність визначати адміністративну правоздатність та дієздатність суб'єктів правовідносин
Тема 11. Громадяни як суб'єкти адміністративного права	11.1. Здатність визначати та правильно використовувати комплекс прав та обов'язків громадянина України. 11.2. Здатність вірно скласти звернення громадян: пропозицію, заяву, скаргу
Тема 12. Президент України як суб'єкт адміністративного права	12.1. Здатність співставляти повноваження Президента України та Секретаріату Президента України. 12.2. Здатність визначати функції та структуру Секретаріату Президента України

Продовження табл. 2

1	2
Тема 13. Органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права	13.1. Здатність визначати правове становище та класифікувати органи виконавчої влади. 13.2. Здатність визначати особливості побудови та функціонування органів виконавчої влади
Тема 14. Державні службовці як суб'єкти адміністративного права	14.1. Здатність використовувати етику державного службовця при здійсненні державної служби. 14.2. Здатність розрізняти види, ранги та категорії посад державних службовців
Тема 15. Об'єднання громадян як суб'єкти адміністративного права	15.1. Здатність класифікувати та визначати характерні риси об'єднання громадян. 15.2. Здатність легалізувати об'єднання громадян
Тема 16. Форми державного управління	16.1. Здатність визначати та розрізняти правові та неправові форми державного управління. 16.2. Здатність готувати акти державного управління
Тема 17. Адміністративно-правові методи	17.1. Здатність визначати та правильно використовувати методи адміністративного права. 17.2. Здатність розрізняти види адміністративного примусу та орієнтуватися у заходах адміністративного запобігання
Тема 18. Адміністративна відповідальність	18.1. Здатність визначати підстави та наслідки адміністративної відповідальності. 18.2. Здатність орієнтуватися у загальних правилах накладення адміністративного стягнення
Тема 19. Адміністративно-процесуальна діяльність	19.1. Здатність охарактеризувати адміністративний процес
Тема 20. Проведення в справах про адміністративні правопорушення	20.1. Здатність здійснювати функції щодо забезпечення законності у державному управлінні, при розгляді справ про адміністративні правопорушення
Тема 21. Законність і дисципліна у сфері державного управління	21.1. Здатність визначати напрями здійснення контролю в сфері державного управління. 21.2. Здатність розрізняти види контролю у сфері державного управління
Тема 22. Правові засади управління економікою	22.1. Здатність визначати систему державних органів та їх повноваження у сфері управління економікою. 22.2. Здатність орієнтуватися у здійсненні державного контролю та нагляду у сфері економіки
Тема 23. Управління промисловістю	23.1. Здатність визначати систему державних органів та їх повноваження у сфері управління промисловістю. 23.2. Здатність визначати адміністративну відповідальність за правопорушення у промисловості

Продовження табл. 2

1	2
Тема 24. Управління сільським підприємством	24.1. Здатність визначати систему державних органів та їх повноваження у сфері управління сільським господарством. 24.2. Здатність визначати адміністративну відповідальність за правопорушення в агропромисловому комплексі
Тема 25. Управління будівництвом і житлово-комунальним господарством	25.1. Здатність визначати систему державних органів та їх повноваження у сфері управління будівництвом і житлово-комунальним господарством. 25.2. Здатність визначати адміністративну відповідальність за правопорушення у будівництві і житлово-комунальному господарстві
Тема 26. Управління транспортом і зв'язком	26.1. Здатність визначати систему органів та їх повноваження у сфері управління транспортом і зв'язком. 26.2. Здатність визначати адміністративну відповідальність за правопорушення на транспорті та у галузі зв'язку
Тема 27. Управління використанням і охороною природних ресурсів	27.1. Здатність визначати систему органів та їх повноваження у сфері управління використанням і охороною природних ресурсів. 27.2. Здатність визначати адміністративну відповідальність за правопорушення у галузі використанням і охорони природних ресурсів
Тема 28. Управління фінансами	28.1. Здатність визначати систему органів та їх повноваження у сфері управління фінансами. 28.2. Здатність визначати адміністративну відповідальність за правопорушення у галузі фінансів
Тема 29. Управління митною справою	29.1. Здатність визначати систему органів та їх повноваження у сфері управління митною справою. 29.2. Здатність визначати адміністративну відповідальність за порушення митних правил
Тема 30. Управління освітою	30.1. Здатність визначати систему і повноваження органів управління освітою. 30.2. Здатність визначати систему і повноваження органів управління наукою
Тема 31. Управління охороною здоров'я населення	31.1. Здатність визначати систему і повноваження органів управління охороною здоров'я населення загальної та спеціальної компетенції
Тема 32. Управління культурою	32.1. Здатність визначати систему і повноваження органів управління культурою
Тема 33. Управління в сфері соціального захисту населення	33.1. Здатність визначати систему і повноваження органів соціального захисту населення

Продовження табл. 2

1	2
Тема 34. Управління обороною	34.1. Здатність орієнтуватися у военній доктрині України. 34.2. Здатність визначати систему і повноваження державних органів у сфері оборони
Тема 35. Управління національною безпекою	35.1. Здатність визначати систему суб'єктів та їх повноваження у забезпеченні національної безпеки України
Тема 36. Управління внутрішніми справами	36.1. Здатність визначати систему і повноваження Управління внутрішніми справами України
Тема 37. Управління закордонними справами	37.1. Здатність орієнтуватися у напрямках зовнішньої політики України. 37.2. Здатність визначати систему і повноваження органів управління у зовнішньополітичній діяльності
Тема 38. Управління юстицією	38.1. Здатність визначати систему і повноваження органів управління у галузі юстиції
Змістовний модуль 3. Основи цивільного і сімейного права	
Тема 39. Поняття цивільного права та цивільних правовідносин	39.1. Здатність визначати і грамотно використовувати основні категорії цивільного права. 39.2. Здатність визначати та правильно використовувати методи цивільно-правового регулювання
Тема 40. Суб'єкти цивільного права	40.1. Здатність визначати суб'єктів цивільного права та вірно використовувати свою правоздатність та дієздатність згідно з чинним законодавством. 40.2. Здатність визначати спеціальну правосуб'єктність юридичних осіб для заснування власної справи
Тема 41. Цивільно-правові угоди (правочини). Представництво у цивільному праві	41.1. Здатність визначати та класифікувати цивільно-правові угоди. 41.2. Здатність складати та використовувати цивільно-правові угоди
Тема 42. Зобов'язальне право	42.1. Здатність визначати суб'єкт, предмет та підстави виникнення зобов'язань. 42.2. Здатність застосовувати способи забезпечення виконання зобов'язань та визначати умови відповідальності за порушення зобов'язань
Тема 43. Основи сімейного права України	43.1. Здатність визначати і грамотно використовувати основні категорії сімейного права. 43.2. Здатність використовувати отримані знання в особистому житті
Змістовний модуль 4. Трудове право	
Тема 44. Поняття, предмет та значення трудового права. Джерела трудового права	44.1. Здатність визначати і грамотно використовувати основні категорії трудового права

1	2
Тема 45. Колективні договори і угоди	45.1. Здатність тлумачити колективні договори та угоди
Тема 46. Укладання трудового договору	46.1. Здатність укладати трудовий договір при прийнятті на роботу
Тема 47. Зміна трудового договору	47.1. Здатність розрізняти зміни трудового договору при переведенні на іншу роботу або переміщення на інше робоче місце
Тема 48. Припинення трудового договору	48.1. Здатність визначати підстави припинення трудового договору за різних обставин
Тема 49. Робочий час і час відпочинку	49.1. Здатність визначати види робочого часу та часу відпочинку та з користю їх використовувати
Тема 50. Оплата праці. Гарантійні та компенсаційні виплати	50.1. Здатність визначати форми та системи оплати праці. 50.2. Здатність розраховувати компенсаційні виплати
Тема 51. Дисципліна праці. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору	51.1. Здатність орієнтуватися у методах забезпечення трудової дисципліни. 51.2. Здатність розраховувати розмір матеріальної відповідальності у разі заподіяння шкоди
Тема 52. Охорона праці. Трудові спори. Нагляд і контроль за дотриманням трудового законодавства	52.1. Здатність визначати систему органів нагляду та контролю за охороною праці та їх повноваження. 52.2. Здатність визначати відповідальність за порушення законодавства про охорону праці. 52.3. Здатність відстоювати свої інтереси при виникненні трудових спорів
Змістовний модуль 5. Загальна характеристика господарського законодавства	
Тема 53. Поняття та види господарської діяльності	53.1. Здатність визначати і грамотно використовувати основні категорії господарського законодавства. 53.2. Здатність до інтеграції, переносу та застосування на практиці міждисциплінарних знань та умінь
Тема 54. Державне регулювання господарської діяльності в Україні	54.1. Здатність визначати основні напрями державного регулювання господарської діяльності в Україні. 54.2. Здатність використовувати отримані знання у сфері захисту прав споживачів
Тема 55. Суб'єкти господарської діяльності	55.1. Здатність визначати види суб'єктів господарювання та вміти складати установчі документи товариств згідно законодавства України
Тема 56. Організація господарської діяльності	56.1. Здатність застосовувати отримані знання при здійсненні державної реєстрації фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності та реєстрації юридичних осіб

1	2
Тема 57. Припинення юридичних осіб та підприємницької діяльності фізичних осіб	57.1. Здатність визначати підстави та наслідки скасування державної реєстрації суб'єктів господарювання. 57.2. Здатність визначати обставини та порядок ліквідації юридичних осіб
Тема 58. Правовий режим майна суб'єктів господарювання	58.1. Здатність визначати правовий режим майна суб'єктів господарювання. 58.2. Здатність здійснювати захист майна та майнових прав суб'єктів господарювання
Змістовний модуль 6. Господарські зобов'язання та господарські договори	
Тема 59. Загальні положення про договори у сфері господарської діяльності	59.1. Здатність класифікувати договори у сфері господарювання. 59.2. Здатність визначати порядок укладання, зміни і розірвання господарських договорів
Тема 60. Договори про передачу майна у власність	60.1. Здатність використовувати отримані знання для укладання договорів про передачу майна у власність. 60.2. Здатність визначати відповідальність суб'єктів підприємництва за порушення правил торговельної діяльності і торговельного обслуговування покупців
Тема 61. Договори про передачу майна у користування	61.1. Здатність використовувати отримані знання для укладання договорів про передачу майна у користування. 61.2. Здатність визначати особливості оренди державного і комунального майна
Тема 62. Договори про виконання робіт	62.1. Здатність використовувати отримані знання для укладання договорів про укладання робіт. 62.2. Здатність охарактеризувати правовий статус генерального підрядчика та субпідрядника
Тема 63. Договори про надання послуг	63.1. Здатність використовувати отримані знання для укладання договорів про надання послуг
Тема 64. Зобов'язання про спільну діяльність. Договори про створення юридичної особи	64.1. Здатність використовувати отримані знання для укладання договорів про спільну діяльність
Тема 65. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств	65.1. Здатність орієнтуватися у тарифному та нетарифному регулюванні зовнішньоекономічної діяльності. 65.2. Здатність здійснювати захист прав і законних інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності
Тема 66. Захист прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності	66.1. Здатність відстоювати права та законні інтереси суб'єктів підприємницької діяльності. 66.2. Здатність визначати особливості розгляду спорів між суб'єктами підприємницької діяльності третейськими судами

За результатами навчання з дисципліни студенти повинні також набути *професійних та особистісних компетентностей*, що відповідають фаховій підготовці.

Професійні компетентності розглядаються як показники готовності тих, хто навчається до здійснення конкретної професійної діяльності на певному рівні виконання.

Особистісні компетентності визначаються як синтез особистісних якостей людини, які розвиваються в процесі життя й навчання. При підготовці бакалаврів особистісні компетенції розглядаються як необхідні для опанування професією і які формуються у навчально-виховному процесі, а саме: моральні, громадянські, професійно-значущі.

За результатами вивчення навчальної дисципліни "Право" у студент розвиває певні *комунікації*. **Комунікація** – взаємозв'язок суб'єктів з метою передавання інформації, узгодження дій, спільної діяльності. Серед них:

навички роботи в малих групах за допомогою інших з метою вирішення певних проблемних ситуацій, які виникають у процесі застосування чинного законодавства;

вміння реагування на прості усні повідомлення та надавати оцінку цих повідомлень з точки зору права;

здатність до взаємодії в колективі для виконання завдань та вирішення питань, які виникають в будь-якій галузі права;

здатність до ефективної роботи в команді. Сприйняття критики, порад і вказівок.

За результатами вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути певного рівня *автономності та відповідальності*, а саме:

здатність до виконання завдань в галузі права під безпосереднім контролем;

індивідуальна відповідальність за результати виконання завдань у навчанні та трудовій діяльності;

самостійне виконання завдань під мінімальним керівництвом;

покращення результатів власної навчальної та професійної діяльності і результатів діяльності інших. Здатність до подальшого навчання з деяким рівнем автономності;

безперервний саморозвиток і самовдосконалення.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

2.1. Структура навчальної дисципліни

При вивченні дисципліни студент має ознайомитися з програмою дисципліни, з її структурою, формами та методами навчання, видами та методами контролю знань.

Тематичний план дисципліни складається з шести модулів, кожний з яких об'єднує у собі відносно окремий самостійний блок дисципліни, який логічно пов'язує декілька навчальних елементів дисципліни за змістом та взаємозв'язками.

Навчальний процес здійснюється у таких формах: лекційні, семінарські та практичні заняття, індивідуальна та самостійна робота. Структура залікового кредиту дисципліни наведена у табл. 3.

Таблиця 3

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин, відведених на		
	Лекції	Семінарські та практичні заняття	Самостійну роботу
1	2	3	4
Змістовний модуль 1. Основи теорії держави і права			
Тема 1. Основи теорії держави	2	2	1
Тема 2. Загальне поняття права	2	2	1
Тема 3. Норми права	2	2	1
Тема 4. Джерела права	2	2	1
Тема 5. Система права	1	2	1
Тема 6. Реалізації права	1	2	1
Тема 7. Поняття законності і правопорядку. Правопорушення та юридична відповідальність	1	3	1
Разом годин за модулем 1	11	15	7
Змістовний модуль 2. Адміністративне право			
Тема 8. Державне управління і державна влада	0,5	0,25	0,5
Тема 9. Предмет і система адміністративного права	0,5	0,25	0,5
Тема 10. Адміністративно-правові норми і відносини	0,5	0,25	0,5

Продовження табл. 3

1	2	3	4
Тема 11. Громадяни як суб'єкти адміністративного права	0,5	0,25	0,5
Тема 12. Президент України як суб'єкт адміністративного права	0,25	0,5	0,5
Тема 13. Органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права	0,25	0,5	1
Тема 14. Державні службовці як суб'єкти адміністративного права	0,25	0,5	1
Тема 15. Об'єднання громадян як суб'єкти адміністративного права	0,25	0,5	1
Тема 16. Форми державного управління	0,5	0,5	1
Тема 17. Адміністративно-правові методи	0,5	0,5	1
Тема 18. Адміністративна відповідальність	0,5	0,5	1
Тема 19. Адміністративно-процесуальна діяльність	0,5	0,5	1
Тема 20. Проведення в справах про адміністративні правопорушення	0,5	0,5	1
Тема 21. Законність і дисципліна у сфері державного управління	0,5	0,5	1
Тема 22. Правові засади управління економікою	0,5	0,5	1
Тема 23. Управління промисловістю	0,5	0,5	0,5
Тема 24. Управління сільським підприємством	0,5	0,5	0,5
Тема 25. Управління будівництвом і житлово-комунальним господарством	0,25	0,5	0,5
Тема 26. Управління транспортом і зв'язком	0,25	0,5	0,5
Тема 27. Управління використанням і охороною природних ресурсів	0,25	0,5	0,5
Тема 28. Управління фінансами	0,25	0,5	0,5
Тема 29. Управління митною справою	0,25	0,5	0,5
Тема 30. Управління освітою	0,25	0,5	0,5
Тема 31. Управління охороною здоров'я населення	0,25	0,5	0,5

Продовження табл. 3

1	2	3	4
Тема 32. Управління культурою	0,25	0,5	0,5
Тема 33. Управління в сфері соціального захисту населення	0,25	0,5	0,5
Тема 34. Управління обороною	0,25	0,5	0,5
Тема 35. Управління національною безпекою	0,25	0,5	0,5
Тема 36. Управління внутрішніми справами	0,25	0,5	0,5
Тема 37. Управління закордонними справами	0,25	0,5	0,5
Тема 38. Управління юстицією	0,25	0,5	0,5
Разом годин за модулем 2	11	15	21
Змістовний модуль 3. Основи цивільного і сімейного права			
Тема 39. Поняття цивільного права та цивільних правовідносин	3	3	5
Тема 40. Суб'єкти цивільного права	3	3	5
Тема 41. Цивільно-правові угоди (правочини). Представництво у цивільному праві	3	3	6
Тема 42. Zobов'язальне право	1	3	6
Тема 43. Основи сімейного права України	1	3	6
Разом за модулем 3	11	15	28
Змістовний модуль 4. Трудове право			
Тема 44. Поняття, предмет та значення трудового права. Джерела трудового права	1	2	3
Тема 45. Колективні договори і угоди	1	2	3
Тема 46. Укладання трудового договору	1	2	3
Тема 47. Зміна трудового договору	3	2	3
Тема 48. Припинення трудового договору	1	2	3
Тема 49. Робочий час і час відпочинку	1	2	3
Тема 50. Оплата праці. Гарантійні та компенсаційні виплати	1	2	4
Тема 51. Дисципліна праці. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору	1	1	3

Закінчення табл. 3

1	2	3	4
Тема 52. Охорона праці. Трудові спори. Нагляд і контроль за додержанням трудового законодавства	1	1	4
Усього за модулем 4	11	16	29
Змістовний модуль 5. Загальна характеристика господарського законодавства			
Тема 53. Поняття та види господарської діяльності	2	3	4
Тема 54. Державне регулювання господарської діяльності в Україні	2	3	4
Тема 55. Суб'єкти господарської діяльності	2	2	4
Тема 56. Організація господарської діяльності	2	2	5
Тема 57. Припинення юридичних осіб та підприємницької діяльності фізичних осіб	2	3	5
Тема 58. Правовий режим майна суб'єктів господарювання	1	3	5
Усього за модулем 5	11	16	27
Змістовний модуль 6. Господарські зобов'язання та господарські договори			
Тема 59. Загальні положення про договори у сфері господарської діяльності	2	2	3
Тема 60. Договори про передачу майна у власність	1	2	3
Тема 61. Договори про передачу майна у користування	1	2	4
Тема 62. Договори про виконання робіт	1	2	4
Тема 63. Договори про надання послуг	1	2	4
Тема 64. Зобов'язання про спільну діяльність. Договори про створення юридичної особи	1	2	4
Тема 65. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств	2	2	4
Тема 66. Захист прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності	2	3	4
Усього за модулем 6	11	17	30
Усього годин	66	94	164

3. Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами

Змістовний модуль 1. Основи теорії держави і права

Тема 1. Основи теорії держави

Основні теорії походження держави і права. Поняття і ознаки держави. Поняття функцій держави. Внутрішні і зовнішні функції держави. Класифікація держав за їхньою ознакою (форми правління, державного устрою, політичні режими). Держави, які існували на території України. Державний механізм. Державний апарат. Правова держава: поняття та її ознаки, шляхи формування правової держави в Україні.

Тема 2. Загальне поняття права

Основні значення терміна "право". Право у загально соціальному розумінні. Право як об'єктивна категорія, його поняття та співвідношення з іншими основними видами соціальних норм. Основні ознаки, властивості, характерні риси права. Зв'язок права і держави. Взаємодія техніко-технологічних норм у сфері торговельно-економічної діяльності.

Суб'єктивне право та його співвідношення з правом в об'єктивному розумінні.

Тема 3. Норми права

Поняття та основні ознаки, що характеризують норми права. Структура правової норми: гіпотеза, диспозиція, санкція. Співвідношення структури норм права та структурних частин нормативного акту.

Класифікація норм права та їхніх елементів: за суб'єктами, за їхнім ступенем визначеності і способом вираження правил поведінки; правовою природою тощо.

Тема 4. Джерела права

Поняття джерела права, його різні значення. Система джерел (форм) права. Нормативні акти як джерела права та їхня система. Закон як основне джерело права у правовій державі, підзаконні нормативні акти.

Межі дії нормативних актів. Дія нормативного акта у часі; порядок набрання чинності ним; зворотна сила закону. Дія нормативного акта у просторі; екстериторіальність. Дія нормативного акта за колом осіб; імунітет та його різновиди.

Систематизація законодавства: поняття, форми.

Тема 5. Система права

Поняття системи права. Поняття галузі права. Предмет, метод та юридичний режим регулювання як класифікаційні підстави галузевої систематизації правових норм. Основні складові права та загальна характеристика їхнього змісту та джерел: конституційне, цивільне, трудове, адміністративне, фінансове, сімейне, земельне, кримінальне, цивільне процесуальне, арбітражне процесуальне, кримінально-процесуальне, кримінально-виконавче.

Система права та система законодавства, комплексні галузі права. Підгалузі права та правові інститути. Правотворення як процес самоорганізації права.

Тема 6. Реалізації права

Поняття, форми та способи реалізації норм права. Взаємозв'язок норми права та правовідносини. Поняття та структура (елементи) правовідносин: учасники, їхні суб'єктивні права та обов'язки, об'єкт правовідносин. Юридичні факти.

Застосування права як форма його реалізації. Стадії процесу застосування норм права. Поняття тлумачення норм права. Види і способи тлумачення норм права.

Тема 7. Поняття законності і правопорядку.

Правопорушення та юридична відповідальність

Поняття законності, правопорядку, суспільного порядку та дисципліни. Гарантії законності.

Правова культура: зв'язок із загальною культурою. Види правової культури. Професійна правова культура спеціалістів торговельно-економічного профілю.

Правомірна поведінка і правопорушення. Правопорушення як підстава юридичної відповідальності. Склад правопорушення, зміст його елементів. Види правопорушень. Загальне поняття юридичної відповідальності. Мета і принципи юридичної відповідальності. Основні види юридичної відповідальності.

Змістовний модуль 2. Адміністративне право

Тема 8. Державне управління і державна влада

Управління як соціальне явище. Соціальне управління. Ознаки соціального управління. Біологічне управління. Державне управління та його характерні риси.

Принципи державного управління. Співвідношення виконавчої влади, державного управління та адміністративного права. Адміністративне законодавство. Державне управління в умовах проведення в Україні адміністративної реформи.

Тема 9. Предмет і система адміністративного права

Адміністративне право як галузь права. Предмет адміністративного права. Метод адміністративного права. Особливості адміністративно-правового регулювання управлінських відносин.

Суб'єкт управління. Об'єкт управління. Адміністративне нормотворення. Адміністративне розпорядництво. Адміністративні засоби правоохоронного характеру.

Система адміністративного права. Загальна частина адміністративного права. Особлива частина адміністративного права. Адміністративне право та інші галузі права. Наука адміністративного права.

Тема 10. Адміністративно-правові норми та відносини

Поняття, види та особливості адміністративно-правових норм. Дія адміністративно-правових норм. Структура адміністративно-правових норм.

Джерела адміністративного права. Конституція України – основне джерело адміністративного права. Кодекс України про адміністративні правопорушення – особливе джерело адміністративного права.

Систематизація адміністративного права. Кодифікація. Інкорпорація.

Поняття адміністративно-правових відносин. Ознаки адміністративно-правових відносин. Види адміністративно-правових відносин. Суб'єкти адміністративно-правових відносин. Адміністративна правоздатність та дієздатність суб'єктів. Об'єкти адміністративно-правових відносин. Зміст адміністративних правовідносин. Юридичні факти.

Тема 11. Громадяни як суб'єкти адміністративного права

Громадяни – найбільша група суб'єктів адміністративно-правових відносин. Основи адміністративно-правового статусу громадян України. Комплекс прав та обов'язків. Гарантії реалізації прав та обов'язків. Адміністративна правоздатність громадян. Адміністративна дієздатність громадян. Права та обов'язки громадян у сфері виконавчої влади. Звернення громадян: пропозиція (зауваження), заява (клопотання), скарга. Адміністративно-правовий статус іноземних громадян та осіб без громадянства.

Тема 12. Президент України як суб'єкт адміністративного права

Президент України – глава держави. Президент України і виконавча діяльність. Президент України і виконавча влада. Повноваження Президента України. Секретаріат Президента України. Основні завдання Президента України. Функції Секретаріату Президента України. Організаційна структура Секретаріату Президента України.

Тема 13. Органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права

Поняття органів виконавчої влади. Ознаки органів виконавчої влади. Правове становище органів виконавчої влади. Класифікація органів виконавчої влади. Система органів виконавчої влади. Особливості побудови та функціонування органів виконавчої влади (розпорядництво, підпорядкованість, підконтрольність, підзвітність, координація).

Правове становище Кабінету Міністрів України. Центральні органи виконавчої влади (міністерство, державний комітет (державна служба), центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом). Урядові органи державного управління (департаменти, інспекції, служби). Органи виконавчої влади Автономної республіки Крим. Місцеві державні адміністрації (обласні державні адміністрації, міські державні адміністрації міст Києва та Севастополя, районні державні адміністрації).

Тема 14. Державні службовці як суб'єкти адміністративного права

Поняття державної служби в Україні. Основні принципи державної служби. Етика поведінки державного службовця.

Правове регулювання державної служби. Основні завдання та функції Головного управління державної служби України.

Поняття посади та посадової особи. Види державних службовців: допоміжний (технічний) персонал, спеціалісти, посадові особи та інші. Обов'язки державних службовців. Проходження державної служби. Категорії посад державних службовців. Ранги державних службовців. Відставка державних службовців. Особливості припинення державної служби. Відповідальність державних службовців.

Тема 15. Об'єднання громадян як суб'єкти адміністративного права

Поняття об'єднань громадян. Види об'єднань громадян. Політична партія. Громадська організація. Класифікація об'єднань громадян. Характерні ознаки об'єднань громадян. Адміністративно-правовий статус об'єднань громадян. Вимоги до статуту (положення) об'єднань громадян. Легалізація та правосуб'єктність об'єднань громадян. Відповідальність об'єднань громадян за правопорушення.

Тема 16. Форми державного управління

Поняття "форми державного управління". Правові форми державного управління. Неправові форми державного управління. Видання нормативних актів управління. Видання індивідуальних (ненормативних, адміністративних) актів управління. Проведення організаційних заходів. Здійснення матеріально-технічних операцій.

Поняття правових актів державного управління. Ознаки та юридичне значення актів управління. Підзаконність актів управління. Класифікація актів державного управління. Акти Президента України. Акти Кабінету міністрів України. Акти центральних органів виконавчої влади. Акти місцевих органів виконавчої влади. Акти органів місцевого самоврядування.

Вимоги до правових актів управління. Вимоги загального характеру. Спеціально-юридичні вимоги. Організаційно-технічні вимоги.

Дія актів державного управління. Зміна, припинення, зупинення та скасування актів управління.

Адміністративний договір як форма державного управління.

Тема 17. Адміністративно-правові методи

Поняття адміністративно-правових методів управління. Характерні риси методів управління. Види адміністративно-правових методів. Загальні та спеціальні методи управління. Наукові і ненаукові. Державні і

громадські. Прямого і непрямого впливу. Демократичні та диктаторські. Адміністративні і економічні. Методи переконання та примусу.

Адміністративний примус та його види. Характерні риси адміністративного примусу. Методи адміністративного примусу. Заходи адміністративного запобігання (адміністративно-попереджувальні заходи). Заходи припинення правопорушень. Заходи припинення загального призначення. Заходи припинення спеціального призначення. Адміністративні стягнення.

Тема 18. Адміністративна відповідальність

Поняття адміністративної відповідальності. Основні риси адміністративної відповідальності. Законодавчі основи адміністративної відповідальності. Підстави адміністративної відповідальності. Адміністративне правопорушення (проступок) та його ознаки. Склад адміністративного правопорушення. Об'єкт адміністративного правопорушення. Об'єктивна сторона адміністративного правопорушення. Суб'єктивна сторона адміністративного правопорушення. Суб'єкт адміністративного правопорушення.

Загальні правила накладення адміністративного стягнення. Обставини, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення. Строки притягнення до адміністративної відповідальності.

Адміністративна відповідальність юридичних осіб.

Дисциплінарна відповідальність. Підстави дисциплінарної відповідальності.

Тема 19. Адміністративно-процесуальна діяльність

Поняття адміністративного процесу. Характерні ознаки адміністративного процесу. Мета й завдання адміністративного процесу. Суб'єкти адміністративного процесу. Учасники адміністративного процесу. Принципи адміністративного процесу. Структура адміністративного процесу.

Характеристика окремих адміністративних правопорушень. Стадії адміністративно-процесуальної діяльності.

Адміністративна юрисдикція. Поняття адміністративної юстиції.

Тема 20. Проведення в справах про адміністративні правопорушення

Завдання і порядок провадження в справах про адміністративні правопорушення. Засоби забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення.

Доставляння порушника. Привід порушника. Адміністративне затримання. Особистий огляд і огляд речей. Вилучення речей і документів. Порушення справи про адміністративне правопорушення. Розгляд справи про адміністративне правопорушення і винесення по справі постанови. Оскарження (або опротестування) постанови по справі про адміністративне правопорушення. Виконання постанови про накладення адміністративного стягнення.

Органи (посадові особи уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення. Підвідомчість справ про адміністративні правопорушення.

Тема 21. Законність і дисципліна у сфері державного управління

Поняття режиму законності і дисципліни в державному управлінні. Гарантії законності в державному управлінні. Загальна характеристика способів забезпечення законності і дисципліни в державному управлінні.

Контроль – основний засіб забезпечення законності і дисципліни в державному управлінні. Напрями здійснення контролю в сфері державного управління. Стадії контрольної діяльності. Принципи контролю. Органи, які здійснюють контроль, та їх повноваження. Сфери контролю. Форми проведення контролю. Прокурорський нагляд за законністю у державному управлінні. Громадський контроль.

Тема 22. Правові засади управління економікою

Необхідність і характер державного управління економікою. Зміст державного керівництва у сфері економіки. Система центральних і місцевих органів управління у сфері економіки. Повноваження Кабінету Міністрів України. Повноваження Міністерства економіки України. Державна інспекція з контролю за цінами. Управління економіки місцевих державних адміністрацій. Казенні підприємства. Правові засади організації управління економікою. Державний контроль і нагляд у сфері економіки.

Тема 23. Управління промисловістю

Організаційно-правові засади управління промисловістю. Система органів управління промисловістю. Повноваження Кабінету Міністрів України. Повноваження Міністерства палива і енергетики України. Повноваження Міністерства промислової політики України. Управління

місцевих державних адміністрацій. Промислові об'єднання та промислові підприємства. Правове становище адміністрацій промислових об'єднань та промислових підприємств. Державний контроль і нагляд в управлінні промисловістю. Адміністративна відповідальність за правопорушення в промисловості.

Тема 24. Управління сільським підприємством

Організаційно-правові засади управління агропромисловим комплексом (АПК). Компетенція державних органів у сфері управління сільським господарством (Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, державні органи АПК, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування).

Система органів управління агропромисловим комплексом та їх компетенція. Міністерство аграрної політики України, його завдання та функції. Державний комітет ветеринарної медицини. Головна державна інспекція з карантину рослин України. Підприємства в сільському господарстві (колективне сільськогосподарське підприємство, селянське, фермерське господарство). Державний контроль в агропромисловому комплексі. Адміністративна відповідальність за правопорушення в агропромисловому комплексі.

Тема 25. Управління будівництвом і житлово-комунальним господарством

Організаційно-правові засади управління будівництвом і житлово-комунальним господарством (ЖКГ).

Система органів управління будівництвом і житлово-комунальним господарством. Центральні органи виконавчої влади, їх завдання та функції. Місцеві органи управління.

Державний архітектурно-будівельний контроль. Державна архітектурно-будівельна інспекція. Контроль за технічним станом житлового фонду і об'єктів комунального призначення. Головна державна інспекція. Державні регіональні технічні інспекції. Адміністративна відповідальність за правопорушення в будівництві і житлово-комунальному господарстві.

Тема 26. Управління транспортом і зв'язком

Організаційно-правові засади управління комунікаціями. Загальна характеристика законодавства у сфері управління транспортом і зв'язком.

Органи управління шляховим господарством. Управління залізничним транспортом. Управління морським і річковим транспортом. Управління автомобільним транспортом. Управління цивільним повітряним транспортом. Управління трубопровідним транспортом. Управління шляховим господарством.

Органи управління зв'язком. Державний контроль на транспорті та у галузі зв'язку. Адміністративна відповідальність за правопорушення на транспорті та у галузі зв'язку.

Тема 27. Управління використанням і охороною природних ресурсів

Організаційно-правові засади управління використанням і охороною природних ресурсів.

Органи управління використанням і охороною природних ресурсів. Органи управління загальної компетенції (Кабінет Міністрів України, Уряд АРК, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування). Органи управління спеціальної компетенції. Державний контроль і нагляд у галузі використання і охорони природних ресурсів. Адміністративна відповідальність за правопорушення у галузі використання і охорони природних ресурсів.

Тема 28. Управління фінансами

Організаційно-правові засади управління фінансами. Органи управління фінансами. Повноваження Верховної Ради України. Повноваження Президента України. Повноваження Кабінету Міністрів України. Органи управління спеціальної компетенції. Міністерство фінансів України. Фінансові органи місцевих державних адміністрацій. Державне казначейство України. Державна податкова адміністрація України. Управління в галузі бюджетної діяльності. Управління системою оподаткування. Управління у галузі кредитування і страхування. Управління грошовим обігом і системою валютного регулювання. Фінансовий контроль. Адміністративна відповідальність за правопорушення у галузі фінансів.

Тема 29. Управління митною справою

Організаційно-правові засади управління митною справою. Загальна характеристика митного законодавства.

Органи управління митною справою. Державна митна служба України. Регіональні митниці. Митний контроль. Адміністративна відповідальність за порушення митних правил.

Тема 30. Управління освітою

Організаційно-правові засади управління освітою. Система освіти в Україні. Структура освіти. Рівні освіти. Принципи освіти. Управління освітніми закладами.

Система і повноваження органів управління освітою. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, його завдання та функції. Інші міністерства і відомства України, яким підпорядковані заклади освіти. Вища атестаційна комісія України. Міністерство освіти АРК. Компетенція місцевих органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування в галузі освіти. Державний контроль за діяльністю освітніх закладів.

Організація державного управління наукою. Органи управління наукою. Наукові заклади і наукові товариства. Національна академія наук України. Галузеві академії наук України. Відомча та вузівська наука.

Тема 31. Управління охороною здоров'я населення

Організаційно-правові засади управління охороною здоров'я населення.

Система органів управління охороною здоров'я населення загальної компетенції. Кабінет Міністрів України. Органи управління охороною здоров'я населення спеціальної компетенції. Міністерство охорони здоров'я України, його завдання та функції. Місцеві органи управління охороною здоров'я. Правове становище установ охорони здоров'я. Санітарно-епідеміологічний нагляд.

Тема 32. Управління культурою

Організаційно-правові засади управління культурою. Загальна характеристика законодавства в сфері культури.

Органи управління культурою. Міністерство культури і мистецтв України. Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення. Правове регулювання діяльності закладів і установ культури. Державний комітет архівів України. Академія мистецтв України. Місцеве самоврядування і культура.

Тема 33. Управління в сфері соціального захисту населення

Організаційно-правові засади управління соціальним захистом населення. Загальна характеристика законодавства у сфері соціального захисту населення.

Система органів соціального захисту населення. Міністерство праці та соціальної політики, його завдання та функції. Пенсійний фонд України. Відомчі та місцеві органи соціального забезпечення. Місцеве самоврядування і соціальний захист населення.

Тема 34. Управління обороною

Організаційно-правові засади управління обороною.

Воєнна доктрина України. Повноваження державних органів у сфері оборони. Організація оборони. Міністерство оборони України. Збройні сили України. Компетенція Збройних сил України. Військова служба у Збройних силах України.

Тема 35. Управління національною безпекою

Організаційно-правові засади управління національною безпекою.

Суб'єкти забезпечення національної безпеки загальної компетенції. Служба безпеки України і підпорядковані їй органи. Управління державної охорони України. Державна охорона при МВС України. Державна служба у справах охорони державного кордону України. Державний кордон та його охорона.

Тема 36. Управління внутрішніми справами

Організаційно-правові засади управління внутрішніми справами.

Система Управління внутрішніх справ України. Міністерство внутрішніх справ України, його завдання та функції. Структура центрального апарату МВС. Головне управління МВС України в АРК. Головне управління МВС України в області, м. Києві та Севастополі. Районний відділ міського управління. Міліція України. Державний нагляд за безпекою дорожнього руху. Внутрішні війська МВС України.

Тема 37. Управління закордонними справами

Організаційно-правові засади управління закордонними справами.

Основні напрями зовнішньої політики України. Повноваження Верховної Ради України у зовнішньополітичній діяльності. Повноваження

Президента України. Повноваження Кабінету Міністрів України. Міністерство закордонних справ України, його завдання та функції. Дипломатичне представництво України. Консульські установи України. Торгово-економічні місії України. Адміністративно-правове регулювання в'їзду в Україну і виїзду з України.

Тема 38. Управління юстицією

Організаційно-правові засади управління юстицією. Загальна характеристика законодавства у сфері юстиції.

Система органів управління у галузі юстиції. Реєстрація актів громадянського стану. Організація нотаріальної служби. Взаємовідносини органів юстиції з судовою системою. Органи юстиції та адвокатура.

Змістовний модуль 3. Основи цивільного та сімейного права

Тема 39. Поняття цивільного права та цивільних правовідносин

Поняття цивільного права. Цивільно-правові відносини: майнові відносини, особисті немайнові відносини. Метод цивільно-правового регулювання. Об'єкти цивільно-правових відносин.

Джерела та система цивільного права. Відносини власності: поняття та зміст права власності. Види форм власності.

Тема 40. Суб'єкти цивільного права

Суб'єкти цивільного права. Громадяни (фізичні особи), їхні основні юридичні властивості як суб'єктів цивільно-правових відносин. Поняття і зміст цивільно-правової правоздатності і дієздатності громадян: повна, неповна, часткова. Обмеження дієздатності. Визнання громадянина недієздатним.

Спеціальна правосуб'єктність юридичних осіб. Органи юридичних осіб. Порядок виникнення, реорганізації та ліквідації юридичних осіб.

Тема 41. Цивільно-правові угоди (правочини). Представництво у цивільному праві

Поняття та класифікація (види) угод. Умови дійсності цивільно-правових угод. Форма угод: усна та письмова, їхні різновиди. Правові аспекти додержання відповідної форми угоди.

Визнання угоди недійсною та правові наслідки виконання недійсної угоди. Реституція та варіанти вирішення питання про її застосування. Застосування реституції до конкретних випадків порушення умов дійсності угод. Види недійсності угод.

Поняття представництва. Сфери та межі дії представництва (представника). Підстави, за яких виникають повноваження з представництва. Доручення. Форма і строк доручення. Передоручення. Припинення доручення. Наслідки скасування доручення.

Тема 42. Зобов'язальне право

Поняття цивільно-правового зобов'язання. Суб'єкт, предмет та підстави виникнення зобов'язань. Цивільно-правовий договір як підстава виникнення зобов'язань. Види зобов'язань (договорів). Процес (порядок) укладання договору. Загальні умови виконання зобов'язань.

Способи забезпечення виконання зобов'язань: неустойка, застава, порука, завдаток, гарантія.

Припинення зобов'язань, способи припинення зобов'язань.

Поняття, підстави та умови відповідальності за порушення зобов'язань. Види цивільно-правової відповідальності.

Тема 43. Основи сімейного права України

Загальна характеристика сімейного права як галузі права. Джерела, система та завдання сімейного права України.

Порядок і умови укладання шлюбу. Особисті та майнові права і обов'язки подружжя. Припинення шлюбу. Недійсність шлюбу.

Загальні положення. Особисті права та обов'язки батьків і дітей. Права батьків і дітей на майно. Аліментні обов'язки батьків і дітей та інших членів сім'ї і родичів. Усиновлення (удочеріння).

Змістовний модуль 4. Трудове право

Тема 44. Поняття, предмет та значення трудового права.

Джерела трудового права

Поняття трудового права як галузі права. Предмет трудового права. Метод правового регулювання та його ознаки. Державно-нормативний метод правового регулювання. Локально-договірний метод.

Функції трудового права. Поняття принципів трудового права та їх класифікація. Система трудового права України. Загальна та особлива частини трудового права. Розмежування трудового права від суміжних галузей права.

Поняття джерел трудового права, їх види. Локальні нормативні акти як особливе джерело трудового права.

Тема 45. Колективні договори і угоди

Поняття та значення колективного договору. Правові підстави й умови укладання колективного договору. Сторони колективного договору. Строк дії колективного договору.

Зміст колективного договору. Права та обов'язки сторін колективного договору. Нормативні та зобов'язальні положення колективного договору.

Структура і порядок прийняття колективного договору.

Тема 46. Укладання трудового договору

Поняття та сторони трудового договору. Зміст трудового договору. Нормативні та погоджувальні умови трудового договору. Необхідні та факультативні умови трудового договору.

Письмова й усна форми трудового договору. Строк трудового договору.

Юридичні гарантії при прийомі на роботу. Обмеження при прийомі на роботу. Вимоги, які висуваються щодо віку і стану здоров'я працівників.

Порядок укладання трудового договору. Документи, що надаються при укладенні трудового договору. Строк випробування.

Види трудових договорів. Трудовий договір про тимчасову та сезонну роботу. Трудовий договір про суміщення професій і посад. Сумісництво. Контракт як особлива форма трудового договору.

Тема 47. Зміна трудового договору

Переведення на іншу роботу: поняття, класифікація переведень. Постійні та тимчасові переведення. Переведення у разі виробничої потреби та простою. Переведення на легшу роботу за станом здоров'я

Переміщення на інше робоче місце і його відмінність від переведення. Зміна істотних умов праці.

Тема 48. Припинення трудового договору

Загальні підстави припинення трудового договору, їх класифікація.

Розірвання з ініціативи працівника трудового договору, укладеного на невизначений строк. Розірвання строкового трудового договору з ініціативи працівника.

Розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу. Інші підстави розірвання трудового договору.

Порядок звільнення і проведення розрахунку. Вихідна допомога.

Тема 49. Робочий час і час відпочинку

Поняття та види робочого часу. Нормальна тривалість робочого часу. Скорочений та неповний робочий час. Режим ненормованого робочого дня. Надурочна робота. Облік робочого часу.

Поняття та види часу відпочинку. Право працівника на відпустку і гарантії його реалізації. Види відпусток. Щорічна основна і додаткова відпустка і порядок її надання.

Додаткові відпустки у зв'язку з навчанням. Творчі відпустки. Соціальні відпустки. Відпустки без збереження заробітної плати і порядок її надання.

Тема 50. Оплата праці. Гарантійні та компенсаційні виплати

Поняття і структура заробітної плати. Основна та додаткова частини заробітної плати.

Система оплати праці та їх види. Тарифна система. Тарифна сітка і тарифна ставка. Відрядна та погодинна система оплати праці.

Порядок виплати заробітної плати. Обмеження утримань із заробітної плати. Компенсація заробітної плати.

Поняття гарантійних виплат.

Поняття компенсаційних виплат. Види компенсаційних виплат.

Тема 51. Дисципліна праці. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору

Поняття дисципліни праці та засоби її забезпечення. Правила внутрішнього трудового розпорядку. Основні методи забезпечення дисципліни праці. Заохочення як метод забезпечення трудової дисципліни.

Поняття та підстави дисциплінарної відповідальності працівників. Види дисциплінарних стягнень. Загальна та спеціальна дисциплінарна відповідальність. Порядок накладання дисциплінарної відповідальності. Зняття і оскарження дисциплінарних стягнень.

Поняття матеріальної відповідальності в трудовому праві. Підстави і умови притягнення до матеріальної відповідальності. Види матеріальної відповідальності: обмежена та повна матеріальна відповідальність сторін трудового договору. Колективна (бригадна) матеріальна відповідальність працівників.

Матеріальна відповідальність власника за шкоду, заподіяну працівникові. Визначення розміру шкоди та порядок її відшкодування.

Тема 52. Охорона праці. Трудові спори. Нагляд і контроль за додержанням трудового законодавства

Поняття і зміст охорони праці. Організація охорони праці на підприємстві. Порядок розслідування і обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій, що пов'язані з виробництвом.

Органи нагляду та контролю за охороною праці, їх повноваження. Відповідальність за порушення законодавства про охорону праці.

Поняття трудових спорів, їх види і причини виникнення. Індивідуальні трудові спори. Колективні трудові спори.

Система органів, що здійснюють розгляд трудових спорів. Комісія по розгляду трудових спорів. Їх компетенція. Розгляд трудових спорів у суді. Порядок і строки розгляду трудових спорів.

Нагляд і контроль за додержанням законодавства про працю.

Змістовний модуль 5. Загальна характеристика господарського законодавства

Тема 53. Поняття та види господарської діяльності

Поняття і предмет господарського права.

Правові відносини, що регулюються господарським правом. Принципи господарського права. Співвідношення загально-правових та галузевих принципів у сфері господарювання.

Система господарського права, його основні категорії та інститути. Співвідношення господарського права з іншими галузями права. Співвідношення публічно-правового та приватноправового регулювання господарських відносин.

Джерела господарського права.

Поняття, ознаки та принципи господарської діяльності. Види господарської діяльності.

Тема 54. Державне регулювання господарської діяльності в Україні

Поняття та основні напрями державного регулювання господарської діяльності в Україні.

Мета державного регулювання економіки. Тенденції його посилення.
Методи державного регулювання господарювання.

Основні засади державного контролю у сфері господарської діяльності.

Ціноутворення та регулювання цін. Ліцензування господарської діяльності.

Державний контроль за дотриманням антимонопольного законодавства.
Поняття недобросовісної конкуренції, її прояви на ринку. Відповідальність за порушення антимонопольного законодавства.

Законодавство, що регулює відносини у сфері захисту прав споживачів. Державний захист споживачів.

Правові основи фінансового контролю в Україні.

Тема 55. Суб'єкти господарської діяльності

Поняття суб'єкта господарювання, його ознаки та види.

Суб'єкти господарської діяльності без створення юридичної особи (фізичні особи – підприємці).

Підприємства: поняття та види відповідно до законодавства України.
Права та обов'язки засновників і учасників підприємств. Установчі документи підприємства. Філії та представництва підприємств. Дочірні підприємства, їх правовий статус.

Господарські товариства: поняття та види відповідно до законодавства України. Особливості установчих документів господарських товариств. Функції статутного фонду. Особливості створення та функціонування господарських товариств різних видів.

Об'єднання підприємств, їх види та правовий статус.

Правовий статус кооперативів.

Інші організаційно-правові форми суб'єктів підприємницької діяльності, правовий статус за законодавством України.

Тема 56. Організація господарської діяльності

Загальна характеристика законодавства, що регламентує порядок державної реєстрації суб'єктів підприємництва.

Порядок і особливості державної реєстрації фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності.

Особливості реєстрації юридичних осіб. Оформлення документів, необхідних для державної реєстрації. Підстави та порядок внесення змін до установчих документів юридичних осіб. Отримання дозволів на початок роботи.

Ліцензування певних видів господарської діяльності за видами.

Патентування деяких видів підприємницької діяльності за законодавством України.

Тема 57. Припинення юридичних осіб та підприємницької діяльності фізичних осіб

Підстави та наслідки скасування держаної реєстрації суб'єктів господарювання.

Особливості припинення господарської діяльності фізичних осіб.

Реорганізація юридичної особи – суб'єкта господарської діяльності. Форми реорганізації.

Підстави та порядок ліквідації платоспроможних юридичних осіб. Черговість задоволення претензій кредиторів.

Банкрутство суб'єктів господарювання: поняття, суб'єкти, умови порушення справи про банкрутство. Проведення у справах про банкрутство. Порядок виявлення кредиторів. Стадії провадження справ про банкрутство та їх загальна характеристика. Порядок проведення санації. Наслідки визнання боржника банкрутом.

Тема 58. Правовий режим майна суб'єктів господарювання

Поняття та види правових режимів майна суб'єктів господарювання. Майно як об'єкт підприємницької діяльності. Склад майна суб'єкта господарювання. Об'єкти майнових прав суб'єктів господарювання. Правовий режим речей. Правовий режим грошей. Правовий режим цінних паперів. Об'єкти права інтелектуальної власності суб'єктів господарської діяльності.

Захист майна та майнових прав суб'єктів господарювання.

Змістовний модуль 6. Господарські зобов'язання та господарські договори

Тема 59. Загальні положення про договори у сфері господарської діяльності

Поняття та функції договору у господарській діяльності. Класифікація договорів у сфері господарювання. Порядок укладання, зміни і розірвання господарських договорів. Зміст господарського договору. Підстави та наслідки визнання договорів недійсними та неукладеними.

Виконання договірних зобов'язань. Способи забезпечення виконання договірних зобов'язань. Відповідальність за порушення договірних зобов'язань у сфері господарювання. Припинення договірних зобов'язань.

Тема 60. Договори про передачу майна у власність

Договір купівлі-продажу, його види.

Особливості оптової купівлі-продажу. Поняття та значення товарних бірж, порядок їх створення та функціонування. Учасники біржової торгівлі. Порядок встановлення правил біржової торгівлі.

Договір роздрібною купівлі-продажу. Відповідальність суб'єктів підприємництва за порушення правил торговельної діяльності і торговельного обслуговування покупців.

Договір міни. Бартерний договір: поняття та особливості. Договір безоплатної передачі (дарування). Договір поставки. Договір контрактації.

Тема 61. Договори про передачу майна у користування

Поняття та зміст договору найму (оренди). Права та обов'язки сторін. Суборенда.

Види договорів найму (оренди). Поняття договору прокату та особливості правового регулювання. Особливості оренди державного і комунального майна.

Договір лізингу та його види. Особливості фінансового лізингу. Концесійний договір.

Тема 62. Договори про виконання робіт

Поняття та види договорів про виконання робіт. Загальна характеристика договору підряду. Порядок і строки пред'явлення претензій і позовів у разі виявлення недоліків у роботі.

Особливості договору підряду на капітальне будівництво. Правовий статус генерального підрядчика і субпідрядника. Особливості договору підряду на проектні та пошукові роботи.

Тема 63. Договори про надання послуг

Транспортні договори. Система та види перевезення вантажів, їх правове регулювання. Поняття і види договору перевезення вантажів. Відповідальність за порушення умов договору перевезення. Договір перевезення пасажирів і багажу. Договір транспортної експедиції.

Договір страхування. Правове регулювання страхової діяльності у сфері підприємництва. Види договору страхування.

Правове регулювання розрахункових та кредитних відносин. Договір позики та кредитний договір. Правова природа договору банківського рахунку. Банківський вклад. Правове регулювання безготівкових розрахунків у підприємницькій діяльності за законодавством України. Поняття готівкових розрахунків та порядок їх здійснення.

Агентські відносини у сфері господарювання. Договір доручення. Договір комісії. Договір консигнації. Договір зберігання.

Тема 64. Зобов'язання про спільну діяльність. Договори про створення юридичної особи

Договори про спільну діяльність. Склад майна і порядок здійснення внесків учасниками спільної діяльності.

Засновницький договір про створення юридичної особи. Права й обов'язки сторін за засновницьким договором.

Тема 65. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств

Правовий статус суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД). Правовий режим підприємств з іноземними інвестиціями. Система державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Тарифне і нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Правовий режим ліцензування та квотування експорту (імпорту) товарів (робіт, послуг). Правове регулювання зовнішньоекономічних контрактів. Відповідальність у зовнішньоекономічній діяльності. Захист прав і законних інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Валютне регулювання і валютний контроль. Особливості вирішення зовнішньоекономічних спорів. Міжнародний комерційний арбітраж.

Тема 66. Захист прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності

Способи і механізми захисту прав та законних інтересів суб'єктів господарювання. Цивільний, кримінальний, адміністративний і нотаріальний захист прав та законних інтересів суб'єктів господарювання.

Розгляд господарських спорів судами загальної юрисдикції. Розгляд спорів господарськими судами. Підвідомчість господарських

спорів і компетенція господарських судів та їх вирішення. Порядок розгляду спорів господарськими судами. Виконання рішень господарського суду.

Особливості розгляду спорів між суб'єктами підприємницької діяльності третейськими судами.

4. Плани лекцій

Навчальна лекція – логічно завершений, науково обґрунтований, послідовний і систематизований виклад певного наукового або науково-методичного питання, теми або розділу навчального предмета, ілюстрований за необхідності наочною й демонстрацією дослідів.

Змістовний модуль 1. Основи теорії держави і права

Тема 1. Основи теорії держави

1. Основні теорії походження держави і права.
2. Поняття, ознаки та функції держави.
3. Класифікація держав за їхньою ознакою.
4. Державний механізм та державний апарат.

Література: [3; 4; 8; 9; 48].

Тема 2. Загальне поняття права

1. Основні значення терміна "право".
2. Право у загально соціальному розумінні.
3. Право як об'єктивна категорія, його поняття та співвідношення з іншими основними видами соціальних норм.
4. Основні ознаки, властивості, характерні риси права.
5. Зв'язок права і держави.
6. Суб'єктивне право та його співвідношення з правом в об'єктивному розумінні.

Література: [2 – 4; 8; 9; 48].

Тема 3. Норми права

1. Поняття та основні ознаки норми права.
2. Структура правової норми.
3. Класифікація норм права та їхніх елементів.

Література: [2 – 4; 8; 9; 48].

Тема 4. Джерела права

1. Поняття джерела права.
2. Система джерел (форм) права.
3. Нормативні акти як джерела права та їхня система.
4. Межі дії нормативних актів.
5. Систематизація законодавства.

Література: [2 – 4; 8; 9; 48].

Тема 5. Система права

1. Поняття системи права.
2. Поняття галузі права.
3. Основні складові права та загальна характеристика їхнього змісту та джерел.

4. Система права та система законодавства.

Література: [2 – 4; 8; 9; 48].

Тема 6. Реалізації права

1. Поняття, форми та способи реалізації норм права.
2. Взаємозв'язок норми права та правовідносини.
3. Поняття та структура (елементи) правовідносин.
4. Юридичні факти.
5. Застосування права як форма його реалізації.
6. Тлумачення норм права.

Література: [2 – 4; 8; 9; 48].

Тема 7. Поняття законності і правопорядку.

Правопорушення та юридична відповідальність

1. Поняття законності, правопорядку, суспільного порядку та дисципліни.
2. Правова культура.
3. Правомірна поведінка і правопорушення.
4. Юридична відповідальність.

Література: [2 – 4; 8; 9; 20; 48].

Змістовний модуль 2. Адміністративне право

Тема 8. Державне управління і державна влада

1. Управління як соціальне явище.
2. Державне управління та його характерні риси.

3. Співвідношення виконавчої влади, державного управління та адміністративного права.

4. Адміністративне законодавство.

Література: [5; 6; 17; 18; 21; 43; 48; 50; 51; 57; 59 – 65].

Тема 9. Предмет і система адміністративного права

1. Адміністративне право як галузь права.

2. Предмет та метод адміністративного права.

3. Особливості адміністративно-правового регулювання управлінських відносин.

4. Суб'єкт та об'єкт управління.

5. Адміністративне нормотворення та адміністративне розпорядництво.

6. Система адміністративного права.

Література: [5; 6; 17; 18; 21].

Тема 10. Адміністративно-правові норми та відносини

1. Поняття, види та особливості адміністративно-правових норм.

2. Дія та структура адміністративно-правових норм.

3. Джерела адміністративного права.

4. Систематизація адміністративного права. Кодифікація. Інкорпорація.

5. Поняття, ознаки та види адміністративно-правових відносин.

6. Суб'єкти адміністративно-правових відносин.

7. Адміністративна правоздатність та дієздатність суб'єктів.

8. Об'єкти адміністративно-правових відносин.

9. Зміст адміністративних правовідносин. Юридичні факти.

Література: [5; 6; 17; 18; 21].

Тема 11. Громадяни як суб'єкти адміністративного права

1. Громадяни як суб'єкти адміністративно-правових відносин.

2. Адміністративно-правовий статусу громадян України.

3. Права та обов'язки та гарантії реалізації прав та обов'язків.

4. Адміністративна правоздатність та дієздатність громадян.

5. Права та обов'язки громадян у сфері виконавчої влади.

6. Адміністративно-правовий статус іноземних громадян та осіб без громадянства.

Література: [5; 6; 17; 18; 21; 70; 84].

Тема 12. Президент України як суб'єкт адміністративного права

1. Президент України – глава держави.
  2. Президент України і виконавча діяльність та виконавча влада.
  3. Повноваження та завдання Президента України.
  4. Секретаріат Президента України та його функції.
  5. Організаційна структура Секретаріату Президента України.
- Література: [5; 6; 17; 18; 21; 64].

Тема 13. Органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права

1. Поняття та ознаки органів виконавчої влади.
  2. Правове становище органів виконавчої влади.
  3. Класифікація та система органів виконавчої влади.
  4. Особливості побудови та функціонування органів виконавчої влади.
  5. Правове становище Кабінету Міністрів України.
  6. Центральні органи виконавчої влади.
  7. Урядові органи державного управління.
  8. Органи виконавчої влади Автономної республіки Крим.
  9. Місцеві державні адміністрації.
- Література: [5; 6; 17; 18; 21].

Тема 14. Державні службовці як суб'єкти адміністративного права

1. Поняття та основні принципи державної служби в Україні.
  2. Етика поведінки державного службовця.
  3. Основні завдання та функції Головного управління державної служби України.
  4. Поняття посади та посадової особи.
  5. Види та обов'язки державних службовців.
  6. Проходження державної служби.
  7. Категорії посад та ранги державних службовців.
  8. Особливості припинення державної служби.
  9. Відповідальність державних службовців.
- Література: [5; 6; 17; 18; 21; 60; 63; 64].

Тема 15. Об'єднання громадян як суб'єкти адміністративного права

1. Поняття та види об'єднань громадян.
2. Класифікація об'єднань громадян.

3. Характерні ознаки об'єднань громадян.
  4. Адміністративно-правовий статус об'єднань громадян.
  5. Легалізація та правосуб'єктність об'єднань громадян.
  6. Відповідальність об'єднань громадян за правопорушення.
- Література: [5; 6; 17; 18; 21].

Тема 16. Форми державного управління

1. Правові та неправові форми державного управління.
  2. Видання нормативних та індивідуальних актів управління.
  3. Проведення організаційних заходів.
  4. Здійснення матеріально-технічних операцій.
  5. Поняття, ознаки та юридичне значення правових актів державного управління.
  6. Класифікація актів державного управління.
  7. Вимоги до правових актів управління.
  8. Дія актів державного управління.
  9. Адміністративний договір як форма державного управління.
- Література: [5; 6; 17; 18; 21; 23].

Тема 17. Адміністративно-правові методи

1. Поняття та характерні риси адміністративно-правових методів управління.
  2. Види адміністративно-правових методів.
  3. Види та характерні риси адміністративного примусу.
  4. Методи адміністративного примусу.
  5. Заходи адміністративного запобігання.
  6. Заходи припинення правопорушень.
  7. Заходи припинення загального та спеціального призначення.
  8. Адміністративні стягнення.
- Література: [5; 6; 17; 18; 21].

Тема 18. Адміністративна відповідальність

1. Поняття та основні риси адміністративної відповідальності.
2. Законодавчі основи та підстави адміністративної відповідальності.
3. Адміністративне правопорушення (проступок) та його ознаки.
4. Склад адміністративного правопорушення.
5. Загальні правила накладення адміністративного стягнення.

6. Обставини, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення.

7. Дисциплінарна відповідальність.

Література: [5; 6; 17; 18; 21; 28].

Тема 19. Адміністративно-процесуальна діяльність

1. Поняття та характерні ознаки адміністративного процесу.

2. Мета й завдання адміністративного процесу.

3. Суб'єкти адміністративного процесу.

4. Принципи адміністративного процесу.

5. Структура адміністративного процесу і характеристика провадження в окремих адміністративних справах.

6. Стадії адміністративно-процесуальної діяльності.

7. Адміністративна юрисдикція.

8. Поняття адміністративної юстиції.

Література: [5; 6; 17; 18; 21; 24].

Тема 20. Проведення в справах про адміністративні правопорушення

1. Завдання і порядок провадження в справах про адміністративні правопорушення.

2. Засоби забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення.

3. Стадії провадження в справах про адміністративні правопорушення.

4. Органи, уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення.

5. Підвідомчість справ про адміністративні правопорушення.

Література: [5; 6; 17; 18; 21; 24].

Тема 21. Законність і дисципліна у сфері державного управління

1. Поняття режиму законності і дисципліни в державному управлінні.

2. Гарантії законності в державному управлінні.

3. Способи забезпечення законності і дисципліни в державному управлінні: загальна характеристика.

4. Контроль – основний засіб забезпечення законності і дисципліни в державному управлінні.

5. Прокурорський нагляд за законністю у державному управлінні.

Література: [5; 6; 17; 18; 21; 42; 60].

Тема 22. Правові засади управління економікою

1. Необхідність і характер державного управління економікою.
  2. Зміст державного керівництва у сфері економіки.
  3. Система центральних і місцевих органів управління у сфері економіки, їх компетенція.
  4. Правові засади організації управління економікою.
  5. Державний контроль і нагляд у сфері економіки.
- Література: [5; 6; 17; 18; 20; 21; 28; 36; 60; 63].

Тема 23. Управління промисловістю

1. Організаційно-правові засади управління промисловістю.
  2. Система органів управління промисловістю, їх компетенція.
  3. Промислові об'єднання та промислові підприємства. Правове становище їх адміністрації.
  4. Державний контроль і нагляд в управлінні промисловістю
  5. Адміністративна відповідальність за правопорушення в промисловості
- Література: [5; 6; 17; 18; 20; 21; 28; 36].

Тема 24. Управління сільським підприємством

1. Організаційно-правові засади управління агропромисловим комплексом.
  2. Компетенція державних органів у сфері управління сільським господарством.
  3. Система органів управління агропромисловим комплексом та їх компетенція.
  4. Підприємства в сільському господарстві.
  5. Державний контроль в агропромисловому комплексі.
  6. Адміністративна відповідальність за правопорушення в агропромисловому комплексі.
- Література: [5; 6; 17; 18; 21; 28; 33; 36; 91].

Тема 25. Управління будівництвом і житлово-комунальним господарством

1. Організаційно-правові засади управління будівництвом і житлово-комунальним господарством.

2. Система органів управління будівництвом і житлово-комунальним господарством.

3. Адміністративна відповідальність за правопорушення в будівництві і житлово-комунальному господарстві.

Література: [5; 6; 17; 18; 20; 21; 28; 36; 55; 80].

Тема 26. Управління транспортом і зв'язком

1. Організаційно-правові засади управління комунікаціями.

2. Загальна характеристика законодавства у сфері управління транспортом і зв'язком.

3. Органи управління шляховим господарством.

4. Органи управління шляховим господарством.

5. Державний контроль на транспорті та у галузі зв'язку.

6. Адміністративна відповідальність за правопорушення на транспорті та у галузі зв'язку.

Література: [5; 6; 17; 18; 20 – 22; 35; 36; 44; 67; 90].

Тема 27. Управління використанням і охороною природних ресурсів

1. Організаційно-правові засади управління використанням і охороною природних ресурсів.

2. Органи управління використанням і охороною природних ресурсів.

3. Державний контроль і нагляд у галузі використання і охорони природних ресурсів.

4. Адміністративна відповідальність за правопорушення у галузі використання і охорони природних ресурсів.

Література: [5 – 7; 17; 18; 20; 21; 28; 33; 36; 81].

Тема 28. Управління фінансами

1. Організаційно-правові засади управління фінансами.

2. Органи управління фінансами.

3. Управління в галузі бюджетної діяльності.

4. Управління системою оподаткування.

5. Управління у галузі кредитування і страхування.

6. Управління грошовим обігом і системою валютного регулювання.

7. Фінансовий контроль.

8. Адміністративна відповідальність за правопорушення у галузі фінансів.

Література: [5; 6; 17; 18; 20; 21; 28; 36; 37; 39; 40; 45; 52; 60; 63; 99; 100].

Тема 29. Управління митною справою

1. Організаційно-правові засади управління митною справою.
  2. Загальна характеристика митного законодавства.
  3. Органи управління митною справою.
  4. Митний контроль.
  5. Адміністративна відповідальність за порушення митних правил.
- Література: [5; 6; 17; 18; 20; 21; 28; 36; 41; 59; 61].

Тема 30. Управління освітою

1. Організаційно-правові засади управління освітою.
  2. Система освіти в Україні.
  3. Система і повноваження органів управління освітою.
  4. Державний контроль за діяльністю освітніх закладів.
  5. Організація державного управління наукою.
- Література: [5; 6; 21; 78; 79].

Тема 31. Управління охороною здоров'я населення

1. Організаційно-правові засади управління охороною здоров'я населення.
  2. Система органів управління охороною здоров'я населення.
  3. Правове становище установ охорони здоров'я.
  4. Санітарно-епідеміологічний нагляд.
- Література: [5; 6; 21; 43].

Тема 32. Управління культурою

1. Організаційно-правові засади управління культурою.
  2. Загальна характеристика законодавства в сфері культури.
  3. Органи управління культурою.
  4. Правове регулювання діяльності закладів і установ культури.
- Література: [5; 6; 21; 73].

Тема 33. Управління в сфері соціального захисту населення

1. Організаційно-правові засади управління соціальним захистом населення.
  2. Загальна характеристика законодавства у сфері соціального захисту населення.
  3. Система органів соціального захисту населення.
- Література: [5; 6; 21; 66].

Тема 34. Управління обороною

1. Організаційно-правові засади управління обороною.
2. Воєнна доктрина України.
3. Повноваження державних органів у сфері оборони.
4. Військова служба у Збройних силах України.

Література: [5; 6; 21; 50; 57; 61; 65; 69; 74; 76; 86].

Тема 35. Управління національною безпекою

1. Організаційно-правові засади управління національною безпекою.
2. Суб'єкти забезпечення національної безпеки загальної компетенції.
3. Державний кордон та його охорона.

Література: [5; 6; 21; 27; 29; 61; 69; 74; 76; 86; 88].

Тема 36. Управління внутрішніми справами

1. Організаційно-правові засади управління внутрішніми справами.
2. Система Управління внутрішніх справ України.
3. Державний нагляд за безпекою дорожнього руху.
4. Внутрішні війська МВС України.

Література: [5; 6; 57; 74; 86; 88; 21].

Тема 37. Управління закордонними справами

1. Організаційно-правові засади управління закордонними справами.
2. Основні напрями зовнішньої політики України.
3. Міністерство закордонних справ України, його завдання та функції.
4. Дипломатичне представництво України.
5. Консульські установи України.
6. Торгово-економічні місії України.
7. Адміністративно-правове регулювання в'їзду в Україну і виїзду з України.

Література: [1; 6; 7; 21; 84].

Тема 38. Управління юстицією

1. Організаційно-правові засади управління юстицією.
2. Загальна характеристика законодавства у сфері юстиції.
3. Система органів управління у галузі юстиції.
4. Реєстрація актів громадянського стану.
5. Організація нотаріальної служби.
6. Взаємовідносини органів юстиції з судовою системою.
7. Органи юстиції та адвокатура.

Література: [5; 6; 21; 49; 62; 75; 85; 89].

Змістовний модуль 3. Основи цивільного та сімейного права

Тема 39. Поняття цивільного права та цивільних правовідносин

1. Поняття цивільного права.
2. Цивільно-правові відносини: майнові відносини, особисті немайнові відносини.
3. Метод цивільно-правового регулювання.
4. Об'єкти цивільно-правових відносин.
5. Джерела та система цивільного права.
6. Відносини власності: поняття та зміст права власності. Види форм власності.

Література: [2; 12 – 15; 103; 104].

Тема 40. Суб'єкти цивільного права

1. Суб'єкти цивільного права.
2. Поняття і зміст цивільно-правової правоздатності і дієздатності громадян.
3. Спеціальна правосуб'єктність юридичних осіб.
4. Порядок виникнення, реорганізації та ліквідації юридичних осіб.

Література: [2; 12 – 15; 103; 104].

Тема 41. Цивільно-правові угоди (правочини). Представництво у цивільному праві

1. Поняття та класифікація (види) угод.
2. Умови дійсності цивільно-правових угод.
3. Форма угод. Правові аспекти додержання відповідної форми угоди.
4. Визнання угоди недійсною та правові наслідки виконання недійсної угоди.
5. Реституція та варіанти вирішення питання про її застосування.
6. Види недійсності угод
7. Поняття представництва.
8. Доручення. Форма і строк доручення. Наслідки скасування доручення.

Література: [2; 12 – 15; 103; 104].

Тема 42. Зобов'язальне право

1. Поняття цивільно-правового зобов'язання.
2. Суб'єкт, предмет та підстави виникнення зобов'язань.

3. Цивільно-правовий договір як підстава виникнення зобов'язань.
  4. Способи забезпечення виконання зобов'язань.
  5. Припинення зобов'язань, способи припинення зобов'язань.
  6. Поняття, підстави та умови відповідальності за порушення зобов'язань.
  7. Види цивільно-правової відповідальності.
- Література: [2; 12 – 15; 22; 27; 103 – 105].

Тема 43. Основи сімейного права України

1. Загальна характеристика сімейного права як галузі права.
  2. Джерела, система та завдання сімейного права України.
  3. Порядок і умови укладання шлюбу.
  4. Особисті та майнові права і обов'язки подружжя.
  5. Припинення шлюбу. Недійсність шлюбу.
  6. Особисті права та обов'язки батьків і дітей. Права батьків і дітей на майно.
  7. Аліментні обов'язки батьків і дітей та інших членів сім'ї і родичів.
  8. Усиновлення (удочеріння).
- Література: [2; 12 – 15; 95; 103].

Змістовний модуль 4. Трудове право

Тема 44. Поняття, предмет та значення трудового права.

Джерела трудового права

1. Поняття трудового права як галузі права.
  2. Предмет трудового права. Метод правового регулювання та його ознаки.
  3. Функції трудового права. Поняття принципів трудового права та їх класифікація.
  4. Система трудового права України.
  5. Поняття джерел трудового права, їх види.
- Література: [2; 10; 26; 34; 46; 53; 56; 58; 66; 72; 77; 82; 83; 93; 96 – 98].

Тема 45. Колективні договори і угоди

1. Поняття та значення колективного договору.
2. Правові підстави й умови укладання колективного договору.
3. Сторони та строки колективного договору.
4. Зміст колективного договору. Права та обов'язки сторін колективного договору.

5. Нормативні та зобов'язальні положення колективного договору.
  6. Структура і порядок прийняття колективного договору.
- Література: [2; 10; 26; 34; 72; 77; 93; 96; 97].

Тема 46. Укладання трудового договору

1. Поняття та сторони трудового договору.
  2. Зміст трудового договору.
  3. Нормативні та погоджувальні умови трудового договору. Необхідні та факультативні умови трудового договору.
  4. Форма та строк трудового договору.
  5. Юридичні гарантії при прийомі на роботу.
  6. Вимоги та обмеження при прийомі на роботу.
  7. Порядок укладання трудового договору. Строк випробування.
  8. Види трудових договорів.
- Література: [2; 10; 26; 34; 46; 58; 93; 96; 97].

Тема 47. Зміна трудового договору

1. Переведення на іншу роботу: поняття, класифікація переведень. Постійні та тимчасові переведення.
  2. Переведення на іншу роботу.
  3. Переміщення на інше робоче місце і його відмінність від переведення.
  4. Зміні істотних умов праці.
- Література: [2; 10; 26; 34; 87; 93; 96; 97].

Тема 48. Припинення трудового договору

1. Загальні підстави припинення трудового договору, їх класифікація.
  2. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника.
  3. Розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу.
  4. Порядок звільнення і проведення розрахунку.
- Література: [2; 10; 26; 34; 93; 96; 97].

Тема 49. Робочий час і час відпочинку

1. Поняття та види робочого часу.
  2. Поняття та види часу відпочинку.
  3. Види відпусток.
- Література: [1; 10; 11; 49; 74; 85; 87 – 88].

Тема 50. Оплата праці. Гарантійні та компенсаційні виплати

1. Поняття і структура заробітної плати.
2. Система оплати праці та їх види.
3. Порядок виплати заробітної плати. Компенсація заробітної плати.
4. Поняття гарантійних виплат.
5. Поняття та види компенсаційних виплат.

Література: [2; 10; 26; 34; 77; 93; 96; 97].

Тема 51. Дисципліна праці. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору

1. Поняття дисципліни праці та засоби її забезпечення.
2. Правила внутрішнього трудового розпорядку.
3. Основні методи забезпечення дисципліни праці.
4. Поняття та підстави дисциплінарної відповідальності працівників.
5. Види дисциплінарних стягнень.
6. Поняття та види матеріальної відповідальності в трудовому праві.

Література: [2; 10; 26; 34; 53; 93; 96; 97].

Тема 52. Охорона праці. Трудові спори. Нагляд і контроль за додержанням трудового законодавства

1. Поняття і зміст охорони праці.
2. Організація охорони праці на підприємстві.
3. Порядок розслідування і обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій, що пов'язані з виробництвом.
4. Органи нагляду та контролю за охороною праці, їх повноваження.
5. Відповідальність за порушення законодавства про охорону праці.
6. Поняття трудових спорів, їх види і причини виникнення.
7. Система органів, що здійснюють розгляд трудових спорів.
8. Нагляд і контроль за додержанням законодавства про працю.

Література: [2; 10; 26; 34; 82; 83; 98; 93; 96; 97].

Змістовний модуль 5. Загальна характеристика господарського законодавства

Тема 53. Поняття та види господарської діяльності

1. Поняття і предмет господарського права.
2. Правові відносини, що регулюються господарським правом.
3. Принципи господарського права.
4. Система господарського права, його основні категорії та інститути.
5. Джерела господарського права.

6. Поняття, ознаки, принципи та види господарської діяльності.

Література: [2; 11; 16; 21; 22; 25; 29; 30; 32; 42; 47; 51; 54; 68; 71; 94; 101 – 103].

Тема 54. Державне регулювання господарської діяльності в Україні

1. Поняття та основні напрями державного регулювання господарської діяльності в Україні.

2. Методи державного регулювання господарювання.

3. Основні засади державного контролю у сфері господарської діяльності.

4. Ціноутворення та регулювання цін.

5. Ліцензування господарської діяльності.

6. Державний контроль за дотриманням антимонопольного законодавства.

7. Законодавство, що регулює відносини у сфері захисту прав споживачів.

8. Правові основи фінансового контролю в Україні.

Література: [2; 11; 29 – 31; 39; 42; 45; 51; 60; 63; 68; 94; 101; 103; 106].

Тема 55. Суб'єкти господарської діяльності

1. Поняття суб'єкта господарювання, його ознаки та види.

2. Суб'єкти господарської діяльності без створення юридичної особи (фізичні особи – підприємці).

3. Підприємства: поняття та види відповідно до законодавства України.

4. Господарські товариства: поняття та види відповідно до законодавства України.

5. Об'єднання підприємств, їх види та правовий статус.

6. Правовий статус кооперативів.

7. Інші організаційно-правові форми суб'єктів підприємницької діяльності, правовий статус за законодавством України.

Література: [2; 11; 29 – 31; 42; 94; 101; 103].

Тема 56. Організація господарської діяльності

1. Загальна характеристика законодавства, що регламентує порядок державної реєстрації суб'єктів підприємництва.

2. Порядок і особливості державної реєстрації фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності.

3. Особливості реєстрації юридичних осіб.

4. Ліцензування певних видів господарської діяльності за видами.

5. Патентування деяких видів підприємницької діяльності за законодавством України.

Література: [2; 11; 29 – 31; 42; 94; 101; 103].

Тема 57. Припинення юридичних осіб та підприємницької діяльності фізичних осіб

1. Підстави та наслідки скасування держаної реєстрації суб'єктів господарювання.
2. Особливості припинення господарської діяльності фізичних осіб.
3. Реорганізація юридичної особи – суб'єкта господарської діяльності. Форми реорганізації.
4. Підстави та порядок ліквідації платоспроможних юридичних осіб.
5. Банкрутство суб'єктів господарювання: поняття, суб'єкти, умови порушення справи про банкрутство.
6. Проведення у справах про банкрутство.
7. Порядок проведення санації.

Література: [2; 11; 29 – 31; 42; 54; 94; 101; 106].

Тема 58. Правовий режим майна суб'єктів господарювання

1. Поняття та види правових режимів майна суб'єктів господарювання.
2. Майно як об'єкт підприємницької діяльності.
3. Захист майна та майнових прав суб'єктів господарювання.

Література: [2; 11; 21; 29 – 32; 42; 94; 101 – 103].

Змістовний модуль 6. Господарські зобов'язання та господарські договори

Тема 59. Загальні положення про договори у сфері господарської діяльності

1. Поняття та функції договору у господарській діяльності.
2. Класифікація договорів у сфері господарювання.
3. Порядок укладання, зміни і розірвання господарських договорів.
4. Зміст господарського договору.
5. Підстави та наслідки визнання договорів недійсними та неукладеними.
6. Виконання договірних зобов'язань.
7. Способи забезпечення виконання договірних зобов'язань.
8. Відповідальність за порушення договірних зобов'язань у сфері господарювання.
9. Припинення договірних зобов'язань.

Література: [2; 11; 22; 25; 29 – 31; 42; 94; 102; 103].

Тема 60. Договори про передачу майна у власність

1. Договір купівлі-продажу, його види.
2. Особливості оптової купівлі-продажу.
3. Договір роздрібною купівлі-продажу.

4. Відповідальність суб'єктів підприємництва за порушення правил торговельної діяльності і торговельного обслуговування покупців.

5. Договір міни.

6. Бартерний договір: поняття та особливості.

7. Договір безоплатної передачі (дарування).

8. Договір поставки.

9. Договір контрактації.

Література: [2; 11; 22; 25; 27; 31; 29 – 32; 42; 94; 101; 103].

Тема 61. Договори про передачу майна у користування

1. Поняття та зміст договору найму (оренди). Права та обов'язки сторін. Суборенда.

2. Види договорів найму (оренди).

3. Договір лізингу та його види.

Література: [2; 11; 22; 25; 27; 29 – 31; 42; 94; 101; 103].

Тема 62. Договори про виконання робіт

1. Поняття та види договорів про виконання робіт.

2. Особливості договору підяду на капітальне будівництво.

3. Особливості договору підяду на проектні та пошукові роботи.

Література: [2; 11; 22; 25; 27; 29 – 31; 42; 94; 101; 103].

Тема 63. Договори про надання послуг

1. Транспортні договори.

2. Правове регулювання страхової діяльності у сфері підприємництва.

3. Правове регулювання розрахункових та кредитних відносин.

4. Агентські відносини у сфері господарювання.

Література: [2; 11; 31; 22; 25; 27; 29 – 31; 42; 94; 101; 103].

Тема 64. Зобов'язання про спільну діяльність. Договори про створення юридичної особи

1. Договори про спільну діяльність.

2. Засновницький договір про створення юридичної особи.

Література: [2; 11; 22; 25; 27; 29 – 31; 42; 94; 101; 103].

Тема 65. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств

1. Правовий статус суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

2. Система державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

3. Тарифне і нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

4. Правовий режим ліцензування та квотування експорту (імпорту) товарів (робіт, послуг).
  5. Правове регулювання зовнішньоекономічних контрактів.
  6. Відповідальність у зовнішньоекономічній діяльності.
  7. Захист прав і законних інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.
  8. Валютне регулювання і валютний контроль.
  9. Особливості вирішення зовнішньоекономічних спорів.
  10. Міжнародний комерційний арбітраж.
- Література: [2; 11; 22; 25; 27; 29 – 31; 42; 94; 101; 103].

Тема 66. Захист прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності

1. Способи і механізми захисту прав та законних інтересів суб'єктів господарювання.
  2. Розгляд господарських спорів судами загальної юрисдикції.
  3. Розгляд спорів господарськими судами.
  4. Порядок розгляду спорів господарськими судами.
  5. Виконання рішень господарського суду.
- Література: [2; 11; 22; 25; 27; 29 – 31; 42; 94; 101; 103].

5. Плани семінарських занять

Семінарське та практичне заняття – форма навчального заняття, спрямована на закріплення студентом теоретичних знань, отриманих як на лекційних заняттях, так і в процесі самостійного вивчення матеріалу, а також під час виконання індивідуальної науково-дослідної роботи.

У процесі практичного заняття студенти самостійно або у малих групах (після попереднього пояснення викладача) вирішують запропоновані завдання різного рівня складності. Наприкінці заняття з метою виявлення ступеня засвоєння студентами матеріалу викладач перевіряє та оцінює результати роботи, підводить підсумки її виконання.

У межах навчальної дисципліни "Право" з метою досягнення комплексності і системності знань і умінь студентів доцільно в рамках одного навчального заняття поєднувати елементи семінарського і практичного заняття.

План проведення семінарських та практичних занять зазначено в табл. 4.

Плани семінарських занять навчальної дисципліни

Назва теми	Перелік практичної роботи (опрацьованих питань)	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовний модуль 1. Основи теорії держави і права			
Тема 1. Основи теорії держави	<ol style="list-style-type: none"> 1. Теорії походження держави і права. 2. Поняття та ознаки держави. 3. Функції держави. 4. Класифікація держав за формою, устроєм та режимом. 5. Державний механізм та апарат 6. Поняття та ознаки правової держави 	1,5	[3; 4; 8; 9; 48; 108 – 111]
Тема 2. Загальне поняття права	<ol style="list-style-type: none"> 1. Значення терміну "право". 2. Право в загально соціальному розумінні. 3. Основні ознаки, властивості, характерні риси права. 4. Зв'язок права і держави. 5. Суб'єктивне право 	1,5	[2 – 4; 8; 9; 48; 108 – 111]
Тема 3. Норми права	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та ознаки норми права. 2. Структура правової норми. 3. Класифікація норм права та їхніх елементів 	1,5	[2 – 4; 8; 9; 48; 108 – 111]
Тема 4. Джерела права	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та значення джерел права. 2. Система джерел права. 3. Межі дії нормативних актів. 4. Систематизація законодавства 	1,5	[2 – 4; 8; 9; 48; 108 – 111]
Тема 5. Система права	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття системи права. 2. Предмет, метод та юридичний режим регулювання галузевої систематизації правових норм. 3. Основні складові права та загальна характеристика їхнього змісту та джерел. 4. Система права та система законодавства 	1,5	[2 – 4; 8; 9; 48; 108 – 111]

Продовження табл. 4

1	2	3	4
Тема 6. Реалізації права	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, форми та способи реалізації норм права. 2. Поняття та структура правовідносин. 3. Застосування права як форма його реалізації. 4. Види і способи тлумачення норм права 	1,5	[2 – 4; 8; 9; 48; 108 – 111]
Тема 7. Поняття законності і правопорядку. Правопорушення та юридична відповідальність	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття законності, правопорядку, суспільного порядку та дисципліни. 2. Поняття правової культури. 3. Правомірна поведінка і правопорушення. 4. Загальне поняття юридичної відповідальності 	2,5	[2 – 4; 8; 9; 20; 48; 108 – 111]
Змістовний модуль 2. Адміністративне право			
Тема 8. Державне управління і державна влада	<ol style="list-style-type: none"> 1. Управління як соціальне явище. 2. Державне управління та його характерні риси. 3. Принципи державного управління. 4. Співвідношення виконавчої влади, державного управління та адміністративного права 7. Адміністративне законодавство 	0,25	[5; 6; 17; 18; 21; 43; 48; 50; 51; 57; 59 – 65; 108 – 111]
Тема 9. Предмет і система адміністративного права	<ol style="list-style-type: none"> 1. Адміністративне право як галузь права. 2. Метод адміністративного права 3. Система адміністративного права 4. Адміністративне право та інші галузі права 5. Наука адміністративного права 	0,25	[5; 6; 17; 18; 21; 108 – 111]
Тема 10. Адміністративно-правові норми та відносини	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, види та особливості адміністративно-правових норм. 2. Дія та структура адміністративно-правових норм. 3. Джерела адміністративного права. 4. Систематизація адміністративного права. Кодифікація. Інкорпорація 	0,25	[5; 6; 17; 18; 21; 108 – 111]

1	2	3	4
	5. Поняття та види адміністративно-правових відносин. 6. Суб'єкти та об'єкти адміністративно-правових відносин. 7. Зміст адміністративних правовідносин. Юридичні факти		
Тема 11. Громадяни як суб'єкти адміністративного права	1. Основи адміністративно-правового статусу громадян 2. Права та обов'язки громадян у сфері виконавчої влади 3. Звернення громадян 4. Адміністративно-правовий статус іноземних громадян	0,25	[5; 6; 17; 18; 21; 70; 84; 108 – 111]
Тема 12. Президент України як суб'єкт адміністративного права	1. Президент України і виконавча діяльність і виконавча влада. 2. Повноваження Президента України. 3. Основні завдання Президента України. 4. Секретаріат Президента України. 5. Організаційна структура Секретаріату Президента України	0,5	[5; 6; 17; 18; 21; 64; 108 – 111]
Тема 13. Органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права	1. Поняття та ознаки органів виконавчої влади. 2. Правове становище органів виконавчої влади. 3. Класифікація та система органів виконавчої влади. 4. Особливості побудови та функціонування органів виконавчої влади	0,5	[5; 6; 17; 18; 21; 108 – 111]
Тема 14. Державні службовці як суб'єкти адміністративного права	1. Поняття та принципи державної служби в Україні. 2. Правове регулювання державної служби. 3. Поняття посади та посадової особи. Види державних службовців. 4. Обов'язки державних службовців. 5. Проходження державної служби. 6. Відставка державних службовців. 7. Відповідальність державних службовців	0,5	[5; 6; 17; 18; 21; 60; 63; 64; 108 – 111]

Продовження табл. 4

1	2	3	4
Тема 15. Об'єднання громадян як суб'єкти адміністративного права	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та види об'єднань громадян. 2. Класифікація об'єднань громадян. 3. Характерні ознаки об'єднань громадян. 4. Адміністративно-правовий статус об'єднань громадян. 5. Відповідальність об'єднань громадян за правопорушення 	0,5	[5; 6; 17; 18; 21; 108 – 111]
Тема 16. Форми державного управління	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття "форми державного управління". 2. Видання індивідуальних актів управління. 3. Поняття правових актів державного управління. 4. Вимоги до правових актів управління. 5. Дія актів державного управління. 6. Адміністративний договір 	0,5	[5; 6; 17; 18; 21; 23; 108 – 111]
Тема 17. Адміністративно-правові методи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття адміністративно-правових методів управління. 2. Характерні риси та види методів управління. 3. Адміністративний примус та його види. 4. Заходи адміністративного запобігання. 5. Заходи припинення правопорушень 	0,5	[5; 6; 17; 18; 21; 108 – 111]
Тема 18. Адміністративна відповідальність	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, основні риси та підстави адміністративної відповідальності. 2. Адміністративне правопорушення (проступок) та його ознаки. 3. Склад адміністративного правопорушення. 4. Правила накладення адміністративного стягнення 5. Дисциплінарна відповідальність 	0,5	[5; 6; 17; 18; 21; 28; 108 – 111]
Тема 19. Адміністративно-процесуальна діяльність	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, ознаки, мета й завдання адміністративного процесу. 2. Суб'єкти та учасники адміністративного процесу. 3. Принципи та структура адміністративного процесу. 4. Характеристика окремих адміністративних правопорушень. 5. Стадії адміністративно-процесуальної діяльності. 6. Адміністративна юрисдикція та юстиція 	0,5	[5; 6; 17; 18; 21; 24; 108 – 111]

Продовження табл. 4

1	2	3	4
Тема 20. Провадження в справах про адміністративні правопорушення	1. Завдання і порядок провадження в справах про адміністративні правопорушення. 2. Засоби забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення. 3. Органи (посадові особи), уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення	0,5	[5; 6; 17; 18; 21; 24; 108 – 111]
Тема 21. Законність і дисципліна у сфері державного управління	1. Поняття режиму законності і дисципліни в державному управлінні. 2. Загальна характеристика способів забезпечення законності і дисципліни в державному управлінні	0,5	[5; 6; 17; 18; 21; 42; 60; 108 – 111]
Тема 22. Правові засади управління економікою	1. Необхідність і характер державного управління економікою. 2. Зміст державного керівництва у сфері економіки. 3. Система центральних і місцевих органів управління у сфері економіки. 4. Державний контроль і нагляд у сфері економіки	0,5	[5; 6; 17; 18; 20; 21; 28; 36; 60; 63; 108 – 111]
Тема 23. Управління промисловістю	1. Організаційно-правові засади управління промисловістю. 2. Підприємства та їх об'єднання в промисловості. 3. Система органів управління промисловістю. 4. Державний контроль і нагляд в управлінні промисловістю 5. Адміністративна відповідальність за правопорушення в промисловості	0,5	[5; 6; 17; 18; 20; 21; 28; 36; 108 – 111]
Тема 24. Управління сільським підприємством	1. Організаційно-правові засади управління АПК. 2. Компетенція державних органів у сфері управління сільським господарством. 3. Система органів управління АПК та їх компетенція. 4. Підприємства в сільському господарстві 5. Державний контроль в АПК	0,5	[5; 6; 17; 18; 21; 28; 33; 36; 91; 108 – 111]

Продовження табл. 4

1	2	3	4
Тема 25. Управління будівництвом і житлово-комунальним господарством	<ol style="list-style-type: none"> 1. Організаційно-правові засади управління будівництвом і ЖКГ. 2. Система органів управління будівництвом і ЖКГ. 3. Державний контроль в будівництві і ЖКГ. 4. Адміністративна відповідальність за правопорушення в будівництві і ЖКГ 	0,5	[5; 6; 17; 18; 20; 21; 28; 36; 55; 80; 108 – 111]
Тема 26. Управління транспортом і зв'язком	<ol style="list-style-type: none"> 1. Організаційно-правові засади управління комунікаціями. 2. Загальна характеристика законодавства у сфері управління транспортом і зв'язком. 3. Органи управління шляховим господарством. 4. Управління залізничним транспортом. 5. Управління морським і річковим транспортом. 6. Управління автомобільним транспортом. 7. Управління цивільним повітряним транспортом. 8. Управління трубопровідним транспортом. 9. Управління шляховим господарством. 10. Органи управління зв'язком. 11. Державний контроль на транспорті та у галузі зв'язку. 12. Адміністративна відповідальність за правопорушення на транспорті та у галузі зв'язку 	0,5	[5; 6; 17; 18; 20 – 22; 35; 36; 44; 67; 90; 108 – 111]
Тема 27. Управління використанням і охороною природних ресурсів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Організаційно-правові засади управління використанням і охороною природних ресурсів. 2. Органи управління використанням і охороною природних ресурсів. 3. Державний контроль і нагляд у галузі використання і охорони природних ресурсів. 4. Адміністративна відповідальність за правопорушення у галузі використання і охорони природних ресурсів 	0,5	[5 – 7; 17; 18; 20; 21; 28; 33; 36; 81; 108 – 111]
Тема 28. Управління фінансами	<ol style="list-style-type: none"> 1. Організаційно-правові засади управління фінансами. 2. Органи управління фінансами. 3. Управління в галузі бюджетної діяльності 	0,5	[5; 6; 17; 18; 20; 21; 28; 36; 37; 39; 40; 45; 52; 60; 63; 99; 100; 108 – 111]

Продовження табл. 4

1	2	3	4
	4. Управління системою оподаткування. 5. Управління в галузі кредитування і страхування. 6. Управління грошовим обігом і системою валютного регулювання 7. Фінансовий контроль. 8. Адміністративна відповідальність за правопорушення в галузі фінансів і підприємницької діяльності		
Тема 29. Управління митною справою	1. Організаційно-правові засади управління митною справою. 2. Органи управління митною справою. 3. Митний контроль. 4. Адміністративна відповідальність за порушення митних правил	0,5	[5; 6; 17; 18; 20; 21; 28; 36; 41; 59; 61; 108 – 111]
Тема 30. Управління освітою	1. Організаційно-правові засади управління освітою. 2. Система та структура освіти в Україні. 3. Рівні освіти. Принципи освіти. 4. Управління освітніми закладами. 5. Система і повноваження органів управління освітою. 6. Державний контроль за діяльністю освітніх закладів. 7. Організація державного управління наукою.	0,5	[5; 6; 21; 78; 79; 108 – 111]
Тема 31. Управління охороною здоров'я населення	1. Організаційно-правові засади управління охороною здоров'я населення. 2. Система органів управління охороною здоров'я населення. 3. Правове становище установ охорони здоров'я. 4. Санітарно-епідеміологічний нагляд	0,5	[5; 6; 21; 43; 108 – 111]
Тема 32. Управління культурою	1. Організаційно-правові засади управління культурою. 2. Загальна характеристика законодавства в сфері культури. 3. Органи управління культурою. 4. Правове регулювання діяльності закладів і установ культури	0,5	[5; 6; 21; 73; 108 – 111]

Продовження табл. 4

1	2	3	4
Тема 33. Управління в сфері соціального захисту населення	1. Організаційно-правові засади управління соціальним захистом населення. 2. Загальна характеристика законодавства у сфері соціального захисту населення. 3. Система органів соціального захисту населення. 4. Місьцеве самоврядування і соціальний захист населення	0,5	[5; 6; 21; 66; 108 – 111]
Тема 34. Управління обороною	1. Організаційно-правові засади управління обороною. 2. Воєнна доктрина України. 3. Повноваження державних органів у сфері оборони. 4. Організація оборони. 5. Військова служба у Збройних силах України	0,5	[5; 6; 21; 50; 57; 61; 65; 69; 74; 76; 86; 108 – 111]
Тема 35. Управління національною безпекою	1. Організаційно-правові засади управління національною безпекою. 2. Суб'єкти забезпечення національної безпеки. 3. Державний кордон та його охорона	0,5	[5; 6; 21; 27; 29; 61; 69; 74; 76; 86; 88; 108 – 111]
Тема 36. Управління внутрішніми справами	1. Організаційно-правові засади управління внутрішніми справами. 2. Система Управління внутрішніх справ України. 3. Державний нагляд за безпекою дорожнього руху. 4. Внутрішні війська МВС України	0,5	[5; 6; 57; 74; 86; 88; 21; 108 – 111]
Тема 37. Управління закордонними справами	1. Організаційно-правові засади управління закордонними справами. 2. Основні напрями зовнішньої політики України. 3. Система органів управління закордонними справами. 4. Дипломатичне представництво України. Консульські установи України. 5. Торгово-економічні місії України. 6. Адміністративно-правове регулювання в'їзду в Україну і виїзду з України	0,5	[1; 6; 7; 21; 84; 108 – 111]

Продовження табл. 4

1	2	3	4
Тема 38. Управління юстицією	1. Організаційно-правові засади управління юстицією. 2. Система органів управління у галузі юстиції. 3. Реєстрація актів громадянського стану. 4. Організація нотаріальної служби. 5. Взаємовідносини органів юстиції з судовою системою. 6. Органи юстиції та адвокатура	0,5	[5; 6; 21; 49; 62; 75; 85; 89; 108 – 111]
Змістовний модуль 3. Основи цивільного та сімейного права			
Тема 39. Поняття цивільного права та цивільних правовідносин	1. Поняття цивільного права. 2. Цивільно-правові відносини: майнові відносини, особисті немайнові відносини. 3. Метод цивільно-правового регулювання. 4. Об'єкти цивільно-правових відносин. 5. Джерела та система цивільного права. 6. Відносини власності: поняття та зміст права власності. Види форм власності	2,5	[2; 12 – 15; 103; 104; 108 – 111]
Тема 40. Суб'єкти цивільного права	1. Громадяни (фізичні особи), їхні основні юридичні властивості як суб'єктів цивільно-правових відносин. 2. Поняття і зміст цивільно-правової правоздатності і дієздатності громадян. 3. Спеціальна правосуб'єктність юридичних осіб. 4. Органи юридичних осіб. 5. Порядок виникнення, реорганізації та ліквідації юридичних осіб	2,5	[2; 12 – 15; 103; 104; 108 – 111]
Тема 41. Цивільно-правові угоди (правочини). Представництво у цивільному праві	1. Поняття та класифікація (види) угод. 2. Умови дійсності цивільно-правових угод. Форма угод. 3. Визнання угоди недійсною та правові наслідки виконання недійсної угоди. 4. Поняття представництва. 5. Підстави, за яких виникають повноваження з представництва. 6. Доручення. Форма і строк доручення. Переддоручення. 7. Припинення доручення. Наслідки скасування доручення	2,5	[2; 12 – 15; 103; 104; 108 – 111]

Продовження табл. 4

1	2	3	4
Тема 42. Zobов'язальне право	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття цивільно-правового zobов'язання. 2. Суб'єкт, предмет та підстави виникнення zobов'язань. 3. Цивільно-правовий договір як підстава виникнення zobов'язань. 4. Способи забезпечення виконання zobов'язань. 5. Припинення zobов'язань. 6. Підстави та умови відповідальності за порушення zobов'язань 	2,5	[2; 12 – 15; 22; 27; 103 – 105; 108 – 111]
Тема 43. Основи сімейного права України	<ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика сімейного права як галузі права. 2. Порядок і умови укладання шлюбу. 3. Особисті та майнові права і zobов'язки подружжя. 4. Припинення та недійсність шлюбу. 5. Особисті права та zobов'язки батьків і дітей. Права батьків і дітей на майно. 6. Аліментні zobов'язки батьків і дітей та інших членів сім'ї і родичів. 7. Усиновлення (удочеріння) 	2,5	[2; 12 – 15; 95; 103; 108 – 111]
Змістовний модуль 4. Трудове право			
Тема 44. Поняття, предмет та значення трудового права. Джерела трудового права	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття трудового права як галузі права. Предмет, метод та ознаки трудового права. 2. Функції і принципи трудового права 3. Система трудового права України. 4. Поняття джерел трудового права, їх види 	1,5	[2; 10; 26; 34; 46; 53; 56; 58; 66; 72; 77; 82; 83; 93; 96 – 98; 108 – 111]
Тема 45. Колективні договори і угоди	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та значення колективного договору. 2. Правові підстави, умови, сторони та строки укладання колективного договору. 3. Зміст колективного договору. 4. Структура і порядок прийняття колективного договору 	1,5	[2; 10; 26; 34; 72; 77; 93; 96; 97; 108 – 111]
Тема 46. Укладання трудового договору	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та сторони трудового договору. Зміст трудового договору. 2. Письмова й усна форми трудового договору. Строк трудового договору. Умови трудового договору 	1,5	[2; 10; 26; 34; 46; 58; 93; 96; 97; 108 – 111]

Продовження табл. 4

1	2	3	4
	3. Юридичні гарантії та обмеження при прийомі на роботу. 4. Порядок укладання трудового договору. Строк випробування. 5. Види трудових договорів. 6. Контракт як особлива форма трудового договору		
Тема 47. Зміна трудового договору	1. Переведення на іншу роботу. 2. Переміщення на інше робоче місце і його відмінність від переведення. 3. Зміна істотних умов праці. Зміна істотних умов праці	1,5	[2; 10; 26; 34; 87; 93; 96; 97; 108 – 111]
Тема 48. Припинення трудового договору	1. Загальні підстави припинення трудового договору. 2. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника. 3. Розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу. 4. Інші підстави розірвання трудового договору. 5. Порядок звільнення і проведення розрахунку. Вихідна допомога	1,5	[2; 10; 26; 34; 93; 96; 97; 108 – 111]
Тема 49. Робочий час і час відпочинку	1. Поняття та види робочого часу. 2. Поняття та види часу відпочинку. 3. Види відпусток. Додаткові відпустки. 4. Відпустки без збереження заробітної плати і порядок її надання	1,5	[1; 10; 11; 49; 74; 85; 87 – 88; 108 – 111]
Тема 50. Оплата праці. Гарантійні та компенсаційні виплати	1. Поняття і структура заробітної плати. 2. Система оплати праці та їх види. 3. Порядок виплати заробітної плати. 4. Поняття гарантійних виплат. 5. Поняття та види компенсаційних виплат	1,5	[2; 10; 26; 34; 77; 93; 96; 97; 108 – 111]

Продовження табл. 4

1	2	3	4
Тема 51. Дисципліна праці. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття дисципліни праці та засоби її забезпечення. 2. Правила внутрішнього трудового розпорядку. 3. Основні методи забезпечення дисципліни праці. 4. Поняття та підстави дисциплінарної відповідальності працівників. 5. Види дисциплінарних стягнень. 6. Порядок накладання дисциплінарної відповідальності. 7. Зняття і оскарження дисциплінарних стягнень. 8. Поняття матеріальної відповідальності в трудовому праві. 9. Види матеріальної відповідальності. 10. Матеріальна відповідальність власника за шкоду, заподіяну працівникові 	0,5	[2; 10; 26; 34; 53; 93; 96; 97; 108 – 111]
Тема 52. Охорона праці. Трудові спори. Нагляд і контроль за додержанням трудового законодавства	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і зміст охорони праці. 2. Органи нагляду та контролю за охороною праці, їх повноваження. 3. Поняття трудових спорів, їх види і причини виникнення. 4. Система органів, що здійснюють розгляд трудових спорів. 5. Нагляд і контроль за додержанням законодавства про працю 	0,5	[2; 10; 26; 34; 82; 83; 98; 93; 96; 97; 108 – 111]
Змістовний модуль 5. Загальна характеристика господарського законодавства			
Тема 53. Поняття та види господарської діяльності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і предмет господарського права. 2. Правові відносини, що регулюються господарським правом. 3. Принципи господарського права. 4. Система господарського права, його основні категорії та інститути. 5. Джерела господарського права. 6. Поняття, ознаки, принципи і види господарської діяльності 	2,5	[2; 11; 16; 21; 22; 25; 29; 30; 32; 42; 47; 51; 54; 68; 71; 94; 101 – 103; 108 – 111]

Продовження табл. 4

1	2	3	4
Тема 54. Державне регулювання господарської діяльності в Україні	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та основні напрями державного регулювання господарської діяльності в Україні. 2. Основні засади державного контролю. 3. Ціноутворення та регулювання цін. 4. Державний контроль за дотриманням антимонопольного законодавства. 5. Державний захист споживачів. 6. Правові основи фінансового контролю в Україні 	2,5	[2; 11; 29 – 31; 39; 42; 45; 51; 60; 63; 68; 94; 101; 103; 106; 108 – 111]
Тема 55. Суб'єкти господарської діяльності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття суб'єкта господарювання, його ознаки та види. 2. Фізичні особи – підприємці. 3. Підприємства: поняття та види відповідно до законодавства. 4. Господарські товариства: поняття та види відповідно до законодавства України. 5. Об'єднання підприємств, їх види та правовий статус. 6. Правовий статус кооперативів. 7. Інші організаційно-правові форми суб'єктів підприємницької діяльності 	2,5	[2; 11; 29 – 31; 42; 94; 101; 103; 108 – 111]
Тема 56. Організація господарської діяльності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Законодавство, що регламентує порядок державної реєстрації суб'єктів підприємництва. 2. Особливості державної реєстрації фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності. 3. Особливості реєстрації юридичних осіб. 4. Отримання дозволів на початок роботи 	2,5	[2; 11; 29 – 31; 42; 94; 101; 103; 108 – 111]
Тема 57. Припинення юридичних осіб та підприємницької діяльності фізичних осіб	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підстави та наслідки скасування державної реєстрації суб'єктів господарювання. 2. Особливості припинення господарської діяльності фізичних осіб. 3. Реорганізація юридичної особи. 4. Банкрутство суб'єктів господарювання. 5. Наслідки визнання боржника банкрутом 	2,5	[2; 11; 29 – 31; 42; 54; 94; 101; 106; 108 – 111]

Продовження табл. 4

1	2	3	4
Тема 58. Правовий режим майна суб'єктів господарювання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та види правових режимів майна суб'єктів господарювання. 2. Майно як об'єкт підприємницької діяльності. 3. Склад майна суб'єкта господарювання. 4. Об'єкти майнових прав суб'єктів господарювання. 5. Захист майна та майнових прав суб'єктів господарювання 	2,5	[2; 11; 21; 29 – 32; 42; 94; 101 – 103; 108 – 111]
Змістовний модуль 6. Господарські зобов'язання та господарські договори			
Тема 59. Загальні положення про договори у сфері господарської діяльності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та функції договору. 2. Класифікація договорів, порядок укладання, зміни і розірвання господарських договорів. 3. Зміст господарського договору. Підстави та наслідки визнання договорів недійсними та неукладеними. 4. Виконання та способи забезпечення виконання договірних зобов'язань. 5. Відповідальність за порушення договірних зобов'язань 	1	[2; 11; 22; 25; 29 – 31; 42; 94; 102; 103; 108 – 111]
Тема 60. Договори про передачу майна у власність	<ol style="list-style-type: none"> 1. Договір купівлі-продажу, його види. 2. Особливості оптової купівлі-продажу. 3. Договір роздрібної купівлі-продажу. 4. Договір міни. Бартерний договір. Договір безоплатної передачі (дарування). Договір поставки. Договір контрактації 	1,5	[2; 11; 22; 25; 27; 31; 29 – 32; 42; 94; 101; 103; 108 – 111]
Тема 61. Договори про передачу майна у користування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та зміст договору найму (оренди). 2. Види договорів найму (оренди). 3. Договір лізингу та його види 	1,5	[2; 11; 22; 25; 27; 29 – 31; 42; 94; 101; 103; 108 – 111]
Тема 62. Договори про виконання робіт	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та види договорів про виконання робіт. 2. Загальна характеристика договору підряду. 3. Особливості договору підряду на капітальне будівництво. 4. Особливості договору підряду на проектні та пошукові роботи 	1,5	[2; 11; 22; 25; 27; 29 – 31; 42; 94; 101; 103; 108 – 111]

Закінчення табл. 4

1	2	3	4
Тема 63. Договори про надання послуг	1. Транспортні договори. 2. Система та види перевезення вантажів, їх правове регулювання. 2. Договір страхування. Види договору страхування. 3. Правове регулювання розрахункових та кредитних відносин. 4. Агентські відносини у сфері господарювання	1,5	[2; 11; 31; 22; 25; 27; 29 – 31; 42; 94; 101; 103; 108 – 111]
Тема 64. Зобов'язання про спільну діяльність. Договори про створення юридичної особи	1. Договори про спільну діяльність. 2. Склад майна і порядок здійснення внесків учасниками спільної діяльності. 3. Засновницький договір про створення юридичної особи. 4. Права й обов'язки сторін за засновницьким договором	1,5	[2; 11; 22; 25; 27; 29 – 31; 42; 94; 101; 103; 108 – 111]
Тема 65. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств	1. Правовий статус суб'єктів ЗЕД. 2. Правовий режим підприємств з іноземними інвестиціями. 3. Система державного регулювання ЗЕД. 4. Тарифне і нетарифне регулювання ЗЕД. 5. Правовий режим ліцензування та квотування експорту (імпорту) товарів (робіт, послуг). 6. Правове регулювання зовнішньоекономічних контрактів. 7. Відповідальність у ЗЕД. 8. Захист прав і законних інтересів суб'єктів ЗЕД.	1	[2; 11; 22; 25; 27; 29 – 31; 42; 94; 101; 103; 108 – 111]
Тема 66. Захист прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності	1. Способи і механізми захисту прав та законних інтересів суб'єктів господарювання. 2. Розгляд господарських спорів судами загальної юрисдикції, господарськими судами та третейськими судами	2	[2; 11; 22; 25; 27; 29 – 31; 42; 94; 101; 103; 108 – 111]

6. Плани практичних занять

Практичне заняття – це форма навчального заняття, на якому викладач організує детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни й формує вміння й навички їх практичного застосування через індивідуальне виконання відповідних завдань. Шляхом практичної діяльності формуються ключові, спеціальні компетенції. Перелік практичних занять подано у табл. 5.

Таблиця 5

Перелік практичних занять

Назва теми	Назви тем практичних занять (за модулями)	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовний модуль 1. Основи теорії держави і права			
Тема 1. Основи теорії держави	Групова робота: Держави, які існували на території України. Розгляд теорій походження держави і права через призму сьогодення	0,5	[3; 4; 8; 9; 48; 108 – 111]
Тема 2. Загальне поняття права	Групова робота: Міждисциплінарність понять права. Візуалізація понять права з позиції різних наук	0,5	[2 – 4; 8; 9; 48; 108 – 111]
Тема 3. Норми права	Групова робота: Візуалізація класифікації норм права та їхніх елементів. Виконання практичного завдання: здійснити аналіз нормативно-правового акту на предмет співвідношення структури норм права та структурних частин нормативного документа	0,5	[2 – 4; 8; 9; 48; 108 – 111]
Тема 4. Джерела права	Виконання практичного завдання: "Межі дії нормативних актів" з наведенням конкретних прикладів у діючому законодавстві	0,5	[2 – 4; 8; 9; 48; 108 – 111]

Продовження табл. 5

1	2	3	4
Тема 5. Система права	Групова робота: Різноманіття галузей права. Правотворення як процес самоорганізації права	0,5	[2 – 4; 8; 9; 48; 108 – 111]
Тема 6. Реалізації права	Виконання практичного завдання: "Структура правовідносин": розбір ситуації за елементами правовідносин	0,5	[2 – 4; 8; 9; 48; 108 – 111]
Тема 7. Поняття законності і правопорядку. Правопорушення та юридична відповідальність	Виконання практичного завдання: "Правопорушення": розгляд правопорушення за його складовими та визначення виду юридичної відповідальності	0,5	[2 – 4; 8; 9; 20; 48; 108 – 111]
Змістовний модуль 3. Основи цивільного та сімейного права			
Тема 39. Поняття цивільного права та цивільних правовідносин	Групова робота: Види форм власності: переваги та недоліки	0,5	[2; 12 – 15; 103; 104; 108 – 111]
Тема 40. Суб'єкти цивільного права	Групова робота: Суб'єкти цивільного права та їх правосуб'єктність	1	[2; 12 – 15; 103; 104; 108 – 111]
Тема 41. Цивільно-правові угоди (правочини). Представництво у цивільному праві	Виконання практичного завдання (групова робота): Складання цивільно-правових угод	0,5	[2; 12 – 15; 103; 104; 108 – 111]
Тема 42. Зобов'язальне право	Групова робота: Підстави та умови відповідальності за порушення зобов'язань	0,5	[2; 12 – 15; 22; 27; 103 – 105; 108 – 111]
Тема 43. Основи сімейного права України	Виконання практичного завдання: Складання шлюбного контракту	0,5	[2; 12 – 15; 95; 103; 108 – 111]
Змістовний модуль 4. Трудове право			
Тема 44. Поняття, предмет та значення трудового права. Джерела трудового права	Групова робота: Джерела трудового права, та локальні нормативні акти як особливе джерело трудового права	0,5	[2; 10; 26; 34; 46; 53; 56; 58; 66; 72; 77; 82; 83; 93; 96 – 98; 108 – 111]

1	2	3	4
Тема 45. Колективні договори і угоди	Аналіз ситуації: "Регулювання оплати праці відповідно до колективного договору"	0,5	[2; 10; 26; 34; 72; 77; 93; 96; 97; 108 – 111]
Тема 46. Укладання трудового договору	Виконання практичного завдання: Підготовка пакету документів при укладенні трудового договору	0,5	[2; 10; 26; 34; 46; 58; 93; 96; 97; 108 – 111]
Тема 47. Зміна трудового договору	Групова робота: Оформлення змін до трудового договору	0,5	[2; 10; 26; 34; 87; 93; 96; 97; 108 – 111]
Тема 48. Припинення трудового договору	Групова робота: Особливості припинення трудового договору	0,5	[2; 10; 26; 34; 93; 96; 97; 108 – 111]
Тема 49. Робочий час і час відпочинку	Виконання практичного завдання: Класифікаційна таблиця робочого часу та часу відпочинку	0,5	[1; 10; 11; 49; 74; 85; 87 – 88; 108 – 111]
Тема 50. Оплата праці. Гарантійні та компенсаційні виплати	Групова робота: Гарантійні виплати і доплати	0,5	[2; 10; 26; 34; 77; 93; 96; 97; 108 – 111]
Тема 51. Дисципліна праці. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору	Групова робота: Методи забезпечення трудової дисципліни	0,5	[2; 10; 26; 34; 53; 93; 96; 97; 108 – 111]
Тема 52. Охорона праці. Трудові спори. Нагляд і контроль за додержанням трудового законодавства	Групова робота: Розгляд індивідуальних трудових спорів у комісії по трудових спорах (подання заяви, розгляд спору, винесення рішення)	0,5	[2; 10; 26; 34; 82; 83; 98; 93; 96; 97; 108 – 111]
Змістовний модуль 5. Загальна характеристика господарського законодавства			
Тема 53. Поняття та види господарської діяльності	Групова робота: Співвідношення господарського права з іншими галузями права	0,5	[2; 11; 16; 21; 22; 25; 29; 30; 32; 42; 47; 51; 54; 68; 71; 94; 101 – 103; 108 – 111]

1	2	3	4
Тема 54. Державне регулювання господарської діяльності в Україні	Аналіз ситуації "Способи ціноутворення та державне регулювання цін", "Сучасний державний захист споживачів"	0,5	[2; 11; 29 – 31; 39; 42; 45; 51; 60; 63; 68; 94; 101; 103; 106; 108 – 111]
Тема 55. Суб'єкти господарської діяльності	Групова робота: Особливості установчих документів господарських товариств різних видів	0,5	[2; 11; 29 – 31; 42; 94; 101; 103; 108 – 111]
Тема 56. Організація господарської діяльності	Виконання практичного завдання (групова робота): Складання пакета документів для реєстрації юридичної особи	0,5	[2; 11; 29 – 31; 42; 94; 101; 103; 108 – 111]
Тема 57. Припинення юридичних осіб та підприємницької діяльності фізичних осіб	Виконання практичного завдання (групова робота): Підготовка документів та плану припинення діяльності юридичної особи	0,5	[2; 11; 29 – 31; 42; 54; 94; 101; 106; 108 – 111]
Тема 58. Правовий режим майна суб'єктів господарювання	Групова робота: Склад майна суб'єкта господарювання та його правовий режим	0,5	2; 11; 21; 29 – 32; 42; 94; 101 – 103; 108 – 111
Змістовний модуль 6. Господарські зобов'язання та господарські договори			
Тема 59. Загальні положення про договори у сфері господарської діяльності	Групова робота: Порядок укладання, зміни і розірвання господарських договорів	1	[2; 11; 22; 25; 29 – 31; 42; 94; 102; 103; 108 – 111]
Тема 60. Договори про передачу майна у власність	Виконання практичного завдання: Складання договору купівлі-продажу	0,5	[2; 11; 22; 25; 27; 31; 29 – 32; 42; 94; 101; 103; 108 – 111]
Тема 61. Договори про передачу майна у користування	Виконання практичного завдання: Складання договору лізингу	0,5	[2; 11; 22; 25; 27; 29 – 31; 42; 94; 101; 103; 108 – 111]
Тема 62. Договори про виконання робіт	Виконання практичного завдання: Складання договору підяду	0,5	[2; 11; 22; 25; 27; 29 – 31; 42; 94; 101; 103; 108 – 111]
Тема 63. Договори про надання послуг	Виконання практичного завдання: Складання договору перевезення (банківського рахунку, вкладу, страхування, позики, доручення, зберігання)	0,5	[2; 11; 31; 22; 25; 27; 29 – 31; 42; 94; 101; 103; 108 – 111]

1	2	3	4
Тема 64. Зобов'язання про спільну діяльність. Договори про створення юридичної особи	Виконання практичного завдання: Складання договору про спільну діяльність	0,5	[2; 11; 22; 25; 27; 29 – 31; 42; 94; 101; 103; 108 – 111]
Тема 65. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств	Групова робота: Правовий режим ліцензування та квотування експорту (імпорту) товарів (робіт, послуг). Державне регулювання зовнішньоекономічних контрактів	1	[2; 11; 22; 25; 27; 29 – 31; 42; 94; 101; 103; 108 – 111]
Тема 66. Захист прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності	Групова робота: Розгляд спорів господарськими судами (позов, розгляд, винесення рішення)	1	[2; 11; 22; 25; 27; 29 – 31; 42; 94; 101; 103; 108 – 111]

7. Самостійна робота студентів

Самостійна робота – це різноманітні види індивідуальної і колективної діяльності студентів, які здійснюються ними на навчальних заняттях або в позааудиторний час за завданнями викладача, під його керівництвом, але без його безпосередньої участі.

Організація самостійної роботи студентів спрямована на навчання студентів щодо творчої і самостійної праці, планування особистої стратегії навчання, раціональної організації свого часу, аналізу та інтерпретації результатів наукових досліджень.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам:

1. Вивчення лекційного матеріалу
2. Підготовка до семінарських та практичних занять
3. Виконання домашніх завдань
4. Опрацювання та вивчення рекомендованої літератури
5. Робота з інформаційними ресурсами
6. Пошукова і дослідницька робота
7. Підготовка тезисів
8. Самоконтроль та самодіагностика засвоєння змісту

освіти

7.1. Перелік питань для самостійного опрацювання

Самостійна робота передбачає опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів, понять за темами дисципліни, а також контрольну перевірку кожним студентом особистих знань за питаннями самодіагностики (табл. 6).

Таблиця 6

Перелік питань для самостійного опрацювання

Назва теми	Питання для самостійного опрацювання за модулями та темами	Література
1	2	3
Змістовний модуль 1. Основи теорії держави і права		
Тема 1. Основи теорії держави	1. Типологія держав. 2. Наукові концепції сучасної держави. 3. Держава і право як закономірний результат розвитку цивілізації	[3; 4; 8; 9; 48; 108 – 111]
Тема 2. Загальне поняття права	1. Єдність та відмінність права і моралі. 2. Соціологічний підхід до розуміння права. 3. Нормативний підхід до розуміння права. 4. Моральна (етична) школа (підхід до) розуміння права	[2 – 4; 8; 9; 48; 108 – 111]
Тема 3. Норми права	1. Види правових норм. 2. Норма-розпорядження. 3. Характеристика колізійних норм	[2 – 4; 8; 9; 48; 108 – 111]
Тема 4. Джерела права	1. У чому суть співвідношення понять "форма" і "джерело" права? 2. Неюридичні джерела права. 3. Класифікація юридичних джерел права	[2 – 4; 8; 9; 48; 108 – 111]
Тема 5. Система права	1. Галузі публічного та приватного права. 2. Підстави поділу права на галузі й інститути. 3. Співвідношення матеріального і процесуального права	[2 – 4; 8; 9; 48; 108 – 111]
Тема 6. Реалізації права	1. Класифікація правових відносин. 2. Види правозастосування. 3. Прогалини в законодавстві	[2 – 4; 8; 9; 48; 108 – 111]

Тема 7. Поняття законності і правопорядку. Правопорушення та юридична відповідальність	1. Поняття правової свідомості. 2. Правовий нігілізм і правовий ідеалізм, шляхи їх подолання. 3. Функції юридичної відповідальності	[2 – 4; 8; 9; 20; 48; 108 – 111]
--	---	----------------------------------

Продовження табл. 6

1	2	3
Змістовний модуль 2. Адміністративне право		
Тема 8. Державне управління і державна влада	1. Засвойте поняття: управління, соціальне управління, державне управління. 2. Сформулюйте відповідь на запитання: чим відрізняється виконавча діяльність від розпорядчої?	[5; 6; 17; 18; 21; 43; 48; 50; 51; 57; 59 – 65; 108 – 111]
Тема 9. Предмет і система Адміністративного права	1. Засвойте поняття: адміністративне право, предмет адміністративного права. 2. В чому полягає відмінність адміністративного права як галузі права від науки адміністративного права, навчальної дисципліни, адміністративного законодавства?	[5; 6; 17; 18; 21; 108 – 111]
Тема 10. Адміністративно-правові норми та відносини	1. Засвойте поняття: адміністративно-правова норма; адміністративно-правові відносини; джерело адміністративного права; систематизація адміністративного права	[5; 6; 17; 18; 21; 108 – 111]
Тема 11. Громадяни як суб'єкти адміністративного права	1. Поняття адміністративної правосуб'єктності та адміністративно-правового статусу. 2. Фізична особа як суб'єкт адміністративного права	[5; 6; 17; 18; 21; 70; 84; 108 – 111]
Тема 12. Президент України як суб'єкт адміністративного права	1. Повноваження Президента України. 2. Організаційна структура Секретаріату Президента України. 3. Функції Секретаріату Президента України	[5; 6; 17; 18; 21; 64; 108 – 111]
Тема 13. Органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права	1. Засвойте поняття: орган виконавчої влади; структура органу виконавчої влади; штати органу виконавчої влади. 2. Визначте поняття та функції виконавчої влади держави	[5; 6; 17; 18; 21; 108 – 111]
Тема 14. Державні службовці як суб'єкти адміністративного права	1. Засвойте поняття: державна служба, посада, державний службовець. 2. Дайте відповідь на запитання: в чому полягає відмінність державної служби від інших видів суспільної діяльності?	[5; 6; 17; 18; 21; 60; 63; 64; 108 – 111]

Тема 15. Об'єднання громадян як суб'єкти адміністративного права	1. Засвойте поняття: об'єднання громадян; політична партія. 2. Чим відрізняються соціально-економічні, політичні та особисті права і свободи громадян? 3. Які існують гарантії діяльності політичних партій?	[5; 6; 17; 18; 21; 108 – 111]
Тема 16. Форми державного управління	1. Засвойте поняття: форма державного управління; акт державного управління. 2. Покажіть відмінність між правовими і не правовими формами державного управління	[5; 6; 17; 18; 21; 23; 108 – 111]

Продовження табл. 6

1	2	3
Тема 17. Адміністративно-правові методи	1. Засвойте поняття: метод державного управління; субординація; координація; переконання; адміністративний примус; адміністративно-запобіжні заходи; заходи адміністративного припинення. 2. В чому полягає основна відмінність між адміністративно-запобіжними заходами і заходами адміністративного припинення?	[5; 6; 17; 18; 21; 108 – 111]
Тема 18. Адміністративна відповідальність	1. Засвойте поняття: адміністративна відповідальність; адміністративне правопорушення (проступок); склад адміністративного проступку. 2. Сформулюйте відповідь на запитання: чим відрізняється адміністративна відповідальність від інших видів юридичної відповідальності?	[5; 6; 17; 18; 21; 28; 108 – 111]
Тема 19. Адміністративно-процесуальна діяльність	1. Засвойте поняття: адміністративний процес; процесуальна форма; процедура. 2. Визначте співвідношення адміністративного процесу з іншими видами процесуальної діяльності	[5; 6; 17; 18; 21; 24; 108 – 111]
Тема 20. Провадження в справах про адміністративні правопорушення	1. Засвойте поняття: адміністративне провадження; адміністративно-юрисдикційне провадження; адміністративна юстиція, адміністративна юрисдикція. 2. Як співвідносяться поняття "адміністративний процес" та "адміністративне провадження"	[5; 6; 17; 18; 21; 24; 108 – 111]
Тема 21. Законність і дисципліна у сфері державного управління	1. Засвойте поняття: законність; дисципліна; контроль; перевірка виконання; адміністративний нагляд. 2. В чому полягає забезпечення законності в державному управлінні?	[5; 6; 17; 18; 21; 42; 60; 108 – 111]

Тема 22. Правові засади управління економікою	1. Засвойте поняття та зміст державного управління у сфері економіки; основні завдання державного управління економікою в сучасних умовах; правові засади організації управління господарською діяльністю	[5; 6; 17; 18; 20; 21; 28; 36; 60; 63; 108 – 111]
Тема 23. Управління промисловістю	1. Основи державного управління промисловістю. 2. Правове становище адміністрацій промислових об'єднань та промислових підприємств	[5; 6; 17; 18; 20; 21; 28; 36; 108 – 111]
Тема 24. Управління сільським підприємством	1. Управління агропромисловим комплексом: система органів та державний контроль. 2. Адміністративна відповідальність за правопорушення в агропромисловому комплексі	[5; 6; 17; 18; 21; 28; 33; 36; 91; 108 – 111]

Продовження табл. 6

1	2	3
Тема 25. Управління будівництвом і житлово-комунальним господарством	1. Організаційні засади управління будівництвом і житлово-комунальним господарством. 2. Державна архітектурно-будівельна інспекція. 3. Державні регіональні технічні інспекції	[5; 6; 17; 18; 20; 21; 28; 36; 55; 80; 108 – 111]
Тема 26. Управління транспортом і зв'язком	1. Зміст, система та правовий стан органів державного керівництва транспортом, дорожнім господарством та зв'язком. 2. Управління трубопровідним транспортом	[5; 6; 17; 18; 20 – 22; 35; 36; 44; 67; 90; 108 – 111]
Тема 27. Управління використанням і охороною природних ресурсів	1. Державний контроль і нагляд в галузі використання і охорони природних ресурсів. 2. Органи управління спеціальної компетенції	[5 – 7; 17; 18; 20; 21; 28; 33; 36; 81; 108 – 111]
Тема 28. Управління фінансами	1. Управління в галузі бюджетної діяльності. 2. Управління в системі оподаткування. 3. Управління грошовим обігом і системою валютного регулювання	[5; 6; 17; 18; 20; 21; 28; 36; 37; 39; 40; 45; 52; 60; 63; 99; 100; 108 – 111]
Тема 29. Управління митною справою	1. Органи управління митною справою та митний контроль. 2. Адміністративна відповідальність за порушення митних правил	[5; 6; 17; 18; 20; 21; 28; 36; 41; 59; 61; 108 – 111]
Тема 30. Управління освітою	1. Адміністративно-правовий статус навчально-виховних закладів та його види. 2. Зміст, значення та види наукової діяльності; система наукових закладів	[5; 6; 21; 78; 79; 108 – 111]

Тема 31. Управління охороною здоров'я населення	1. Сформулюйте які завдання покладені на Міністерство охорони здоров'я та визначте як поділяються заклади охорони здоров'я за територіальною ознакою та галузевою належністю	[5; 6; 21; 43; 108 – 111]
Тема 32. Управління культурою	1. Органи управління культурою. 2. Правове регулювання діяльності закладів і установ культури	[5; 6; 21; 73; 108 – 111]
Тема 33. Управління в сфері соціального захисту населення	1. Управління у сфері соціального захисту населення. 2. Система та правовий стан органів соціального захисту населення	[5; 6; 21; 66; 108 – 111]
Тема 34. Управління обороною	1. Поняття оборони України. 2. Порядок комплектування Збройних Сил України. 3. Значення і організація військового обліку	[5; 6; 21; 50; 57; 61; 65; 69; 74; 76; 86; 108 – 111]

Продовження табл. 6

1	2	3
Тема 35. Управління національною безпекою	1. Повноваження Управління державної охорони України та Ради національної безпеки та оборони України в галузі управління державною безпекою. 2. Система, функції і повноваження Служби Безпеки України	[5; 6; 21; 27; 29; 61; 69; 74; 76; 86; 88; 108 – 111]
Тема 36. Управління внутрішніми справами	1. Система органів внутрішніх справ, їх завдання і компетенція. 2. Поняття, система і завдання міліції. 3. Внутрішні війська МВС України, їх функції та повноваження	[5; 6; 57; 74; 86; 88; 21; 108 – 111]
Тема 37. Управління закордонними справами	1. Зміст і система органів управління в галузі зовнішніх справ. 2. Установи МЗС України за кордоном їх види та правовий статус	[1; 6; 7; 21; 84; 108 – 111]
Тема 38. Управління юстицією	1. Правовий статус міністерства юстиції України. 2. Реєстрація актів громадянського стану. 3. Організація нотаріальної служби	[5; 6; 21; 49; 62; 75; 85; 89; 108 – 111]
Змістовний модуль 3. Основи цивільного та сімейного права		
Тема 39. Поняття цивільного права та цивільних правовідносин	1. Система цивільного права. 2. Поняття цивільного законодавства і його співвідношення з цивільним правом. 3. Елементи цивільних правовідносин	[2; 12 – 15; 103; 104; 108 – 111]
Тема 40. Суб'єкти цивільного права	1. Співвідношення цивільної правосуб'єктності і суб'єктивного права. 2. Співвідношення цивільної дієздатності і правоздатності	[2; 12 – 15; 103; 104; 108 – 111]

Тема 41. Цивільно-правові угоди (правочини). Представництво у цивільному праві	1. Презумпція правомірності правочину. 2. Комерційне представництво. 3. Доручення юридичної особи. 4. Відмовлення представника від здійснення дій, що були визначені дорученням	[2; 12 – 15; 103; 104; 108 – 111]
Тема 42. Zobов'язальне право	1. Система zobov'язального права. 2. Треті особи у zobov'язанні. 3. Принципи належного виконання zobov'язань	[2; 12 – 15; 22; 27; 103 – 105; 108 – 111]
Тема 43. Основи сімейного права України	1. Законодавство про шлюб та сім'ю України, історія його розвитку. 2. Поняття сім'ї у соціологічному та юридичному значенні	[2; 12 – 15; 95; 103; 108 – 111]
Змістовний модуль 4. Трудове право		
Тема 44. Поняття, предмет та значення трудового права. Джерела трудового права	1. Поєднання державно-правового і договірно-правового, централізованого і локального регулювання трудових відносин. 2. Принципи правового регулювання індивідуальних та колективних трудових відносин	[2; 10; 26; 34; 46; 53; 56; 58; 66; 72; 77; 82; 83; 93; 96 – 98; 108 – 111]

Продовження табл. 6

1	2	3
Тема 45. Колективні договори і угоди	1. Принципи здійснення права на ведення колективних переговорів і укладення колективних угод і договорів: міжнародні стандарти і законодавство України. 2. Поняття і роль колективних угод у регулюванні трудових відносин	[2; 10; 26; 34; 72; 77; 93; 96; 97; 108 – 111]
Тема 46. Укладання трудового договору	1. Недійсність умов трудового договору, які погіршують становище працівників порівняно з законодавством України про працю. 2. Сфера застосування контракту	[2; 10; 26; 34; 46; 58; 93; 96; 97; 108 – 111]
Тема 47. Зміна трудового договору	1. Переміщення на інше робоче місце, його відмінність від переведення. 2. Поняття і випадки відсторонення від роботи	[2; 10; 26; 34; 87; 93; 96; 97; 108 – 111]
Тема 48. Припинення трудового договору	1. Загальні і додаткові підстави припинення трудового договору. 2. Правові наслідки незаконного звільнення	[2; 10; 26; 34; 93; 96; 97; 108 – 111]
Тема 49. Робочий час і час відпочинку	1. Поняття і види робочого дня, робочої зміни, робочого тижня. 2. Соціальні відпустки. Відпустки без збереження заробітної плати	[1; 10; 11; 49; 74; 85; 87 – 88; 108 – 111]
Тема 50. Оплата праці. Гарантійні та компенсаційні виплати	1. Сфери регулювання заробітної плати та їхній зміст. 2. Надбавки і доплати до заробітної плати. 3. Концепція реформування оплати праці в Україні	[2; 10; 26; 34; 77; 93; 96; 97; 108 – 111]

Тема 51. Дисципліна праці. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору	1. Правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку. 2. Заохочення за особливі трудові заслуги. 3. Визначення розміру відшкодування і порядок стягнення	[2; 10; 26; 34; 53; 93; 96; 97; 108 – 111]
Тема 52. Охорона праці. Трудові спори. Нагляд і контроль за додержанням трудового законодавства	1. Гарантії прав працівників на охорону праці. 2. Правила особливої охорони праці і здоров'я жінок, молоді та осіб із пониженою працездатністю. 3. Принципи розгляду індивідуальних трудових спорів. 4. Система органів, що здійснюють державний нагляд і контроль за додержанням законодавства про працю та охорону праці на виробництві	[2; 10; 26; 34; 82; 83; 98; 93; 96; 97; 108 – 111]
Змістовний модуль 5. Загальна характеристика господарського законодавства		
Тема 53. Поняття та види господарської діяльності	1. Поняття, ознаки та види господарської діяльності 2. Підприємництво: поняття, ознаки та принципи. 3. Принципи господарювання та їх зміст	[2; 11; 16; 21; 22; 25; 29; 30; 32; 42; 47; 51; 54; 68; 71; 94; 101 – 103; 108 – 111]

Продовження табл. 6

1	2	3
Тема 54. Державне регулювання господарської діяльності в Україні	1. Основні засади державного контролю у сфері господарської діяльності. 2. Поняття недобросовісної конкуренції, її прояви на ринку	[2; 11; 29 – 31; 39; 42; 45; 51; 60; 63; 68; 94; 101; 103; 106; 108 – 111]
Тема 55. Суб'єкти господарської діяльності	1. Права та обов'язки засновників і учасників підприємств. 2. Обмеження фізичних осіб у праві на заняття підприємницькою діяльністю. 3. Дочірні підприємства, їх правовий статус	[2; 11; 29 – 31; 42; 94; 101; 103; 108 – 111]
Тема 56. Організація господарської діяльності	1. Порядок та стадії створення юридичних осіб. 2. Отримання дозволу на виготовлення печатки та штампу	[2; 11; 29 – 31; 42; 94; 101; 103; 108 – 111]
Тема 57. Припинення юридичних осіб та підприємницької діяльності фізичних осіб	1. Ліквідація та реорганізація як форми припинення суб'єктів господарювання. 2. Державна реєстрація припинення суб'єктів господарювання. 3. Порядок державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи — підприємця	[2; 11; 29 – 31; 42; 54; 94; 101; 106; 108 – 111]

Тема 58. Правовий режим майна суб'єктів господарювання	1. Облік майна суб'єктів господарювання. 2. Особливості правового режиму державного та комунального майна 3. Правові засоби підвищення ефективності використання державного і комунального майна	[2; 11; 21; 29 – 32; 42; 94; 101 – 103; 108 – 111]
Змістовний модуль 6. Господарські зобов'язання та господарські договори		
Тема 59. Загальні положення про договори у сфері господарської діяльності	1. Особливості укладання деяких категорій договорів. 2. Способи забезпечення належного виконання господарських договорів. 3. Відповідальність за невиконання, неналежне виконання договірних зобов'язань	[2; 11; 22; 25; 29 – 31; 42; 94; 102; 103; 108 – 111]
Тема 60. Договори про передачу майна у власність	1. Правове забезпечення укладання та виконання договору контрактації. 2. Правове забезпечення укладання та виконання договору енергопостачання	[2; 11; 22; 25; 27; 31; 29 – 32; 42; 94; 101; 103; 108 – 111]
Тема 61. Договори про передачу майна у користування	1. Правове забезпечення укладання та виконання договору лізингу. 2. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору лізингу	[2; 11; 22; 25; 27; 29 – 31; 42; 94; 101; 103; 108 – 111]
Тема 62. Договори про виконання робіт	1. Правове забезпечення укладання та виконання договору побутового підряду. 2. Поняття, загальна характеристика, істотні умови, сторони за договором побутового підряду, їх права та обов'язки	[2; 11; 22; 25; 27; 29 – 31; 42; 94; 101; 103; 108 – 111]

Закінчення табл. 6

1	2	3
Тема 63. Договори про надання послуг	1. Комерційне посередництво у сфері господарювання. 2. Порядок укладання та припинення агентського договору	[2; 11; 31; 22; 25; 27; 29 – 31; 42; 94; 101; 103; 108 – 111]
Тема 64. Зобов'язання про спільну діяльність. Договори про створення юридичної особи	1. Договори про спільну діяльність. 2. Засновницький договір про створення юридичної особи. 3. Права й обов'язки сторін за засновницьким договором	[2; 11; 22; 25; 27; 29 – 31; 42; 94; 101; 103; 108 – 111]
Тема 65. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств	1. Поняття, види зовнішньоекономічного договору, його зміст, форма та порядок укладення. 2. Державна реєстрація зовнішньоекономічних договорів (контрактів)	[2; 11; 22; 25; 27; 29 – 31; 42; 94; 101; 103; 108 – 111]
Тема 66. Захист прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності	1. Права споживача в разі придбання ним товару неналежної якості та його обмін на товар належної якості. 2. Права споживача у разі порушення виконавцем умов договору про виконання робіт та надання послуг	[2; 11; 22; 25; 27; 29 – 31; 42; 94; 101; 103; 108 – 111]

7.2. Контрольні запитання для самодіагностики

1. Які держави нині можна вважати демократичними?
2. Яким чином змінюється сьогодні співвідношення між функціями держави в Україні?
3. Для чого проводиться і в чому полягає систематизація правових актів?
4. Які існують види юридичної відповідальності?
5. Які види соціальних норм вам відомі?
6. Які права мають органи внутрішніх справ при виконанні своїх функцій?
7. Розкрийте правовий статус Служби безпеки України.
8. Система цивільного законодавства і Цивільний кодекс України.
9. Як законом забезпечується рівність прав подружжя у шлюбі?
10. У яких випадках шлюб може бути визнаний недійсним?
11. Що таке піклування та опіка?
12. Поняття, предмет і система адміністративного права.
13. Особливості адміністративно-правового методу регулювання.
14. Співвідношення адміністративного права із суміжними галузями.
15. Предмет та завдання науки адміністративного права.
16. Сутність, основні риси та структура державного управління.
17. Принципи державного управління.
18. Поняття, структура та види адміністративно-правових норм.
19. Дія адміністративно-правових норм в часі, в просторі та за колом осіб.
20. Джерела адміністративного права: поняття та види.

21. Систематизація адміністративного права, її види та особливості.
22. Поняття, особливості та види адміністративно-правових відносин.
23. Адміністративно-правовий статус громадян.
24. Об'єднання громадян як суб'єкти адміністративного права.
25. Поняття і основні риси органа виконавчої влади.
26. Види органів виконавчої влади.
27. Організаційна структура і штати органів виконавчої влади.
28. Порядок утворення, склад і компетенція Кабінету Міністрів.
29. Функції і система міністерств та інших центральних органів виконавчої влади.
30. Система місцевих органів виконавчої влади.
31. Система, організація та основи компетенції місцевих державних адміністрацій.
32. Управління підприємством, яке перебуває у державній власності.
33. Поняття і основні принципи державної служби.
34. Поняття посади та види державних службовців.
35. Обов'язки і права державних службовців.
36. Проходження державної служби.
37. Підстави та види дисциплінарної відповідальності державних службовців.
38. Відповідальність державних службовців.
39. Форми державного управління: поняття та види.
40. Акти державного управління: сутність, особливості, види.
41. Відмінність актів державного управління від інших документів.
42. Вимоги, що ставляться до актів управління, наслідки їх невиконання.
43. Поняття методів державного управління та їх система.
44. Поняття, основні риси та види адміністративного

примусу.

45. Мета та види адміністративно-запобіжних заходів.
46. Мета та види заходів адміністративного припинення.
47. Спеціальні заходи адміністративного припинення.
48. Поняття, особливості і принципи адміністративної відповідальності.
49. Правове регулювання адміністративної відповідальності.
50. Поняття адміністративного правопорушення (проступку), його ознаки.
51. Поняття складу адміністративного проступку, його елементи.
52. Мета та види адміністративних стягнень. Основні та додаткові стягнення.
53. Загальні правила накладення адміністративних стягнень.
54. Поняття і особливості адміністративного процесу.
55. Принципи та структура адміністративного процесу.
56. Завдання та принципи провадження в справах про адміністративні правопорушення.
57. Система та види органів (посадових осіб), уповноважених розглядати справи про адміністративні правопорушення.
58. Види та правовий стан осіб, які беруть участь у справі про адміністративне правопорушення.
59. Стадії провадження в справах про адміністративні правопорушення: поняття та види.
60. Розгляд справи про адміністративне правопорушення і винесення постанови.
61. Оскарження (опротестування) постанови і перегляд справи про адміністративне правопорушення.
62. Види звернень громадян, порядок їх розгляду.
63. Способи забезпечення законності в державному управлінні.
64. Державний контроль в управлінні, його види.
65. Поняття, функції та система державних інспекцій.

66. Судовий контроль в управлінні, його форми.
67. Громадський контроль в державному управлінні, його значення.
68. Проблеми загального нагляду прокуратури.
69. Завдання та структура державного управління економікою.
70. Система органів державного управління промисловістю.
71. Система і правовий стан органів державного управління транспортом, дорожнім господарством та зв'язком.
72. Основи державного управління агропромисловим комплексом.
73. Органи державного управління та контролю у сфері охорони природи і раціонального використання природних ресурсів.
74. Організація державного управління житлово-комунальним господарством.
75. Система та функції органів державного управління фінансами.
76. Організація та правовий статус державної податкової служби.
77. Організація управління зовнішньоекономічною діяльністю.
78. Функції і система митних органів.
79. Організація митного контролю.
80. Завдання та структура управління соціально-культурним будівництвом.
81. Зміст і система органів управління освітою.
82. Система і правовий стан органів управління наукою.
83. Адміністративно-правові основи державного управління культурою.
84. Адміністративно-правові основи державного управління охороною здоров'я.
85. Функції та система органів державного санітарно-епідеміологічного нагляду.
86. Система та правовий стан органів соціального захисту

населення.

87. Адміністративно-правові основи державного управління в сфері забезпечення обороноздатності країни.

88. Порядок комплектування Збройних Сил України.

89. Значення і організація військового обліку.

90. Адміністративно-правові основи забезпечення державної безпеки.

91. Система, функції та повноваження Служби безпеки.

92. Організація охорони державного кордону.

93. Зміст і система органів управління в галузі зовнішніх справ.

94. Система і правовий стан органів управління юстицією.

95. Система органів внутрішніх справ, їх завдання та основи компетенції.

96. Поняття, система і завдання міліції.

97. Функції і повноваження Внутрішніх Військ.

98. Поняття цивільного права як галузі права. Предмет та метод цивільно-правового регулювання суспільних відносин.

99. Акти цивільного законодавства, їх система.

100. Поняття фізичної особи. Правоздатність фізичної особи.

101. Цивільна дієздатність фізичних осіб, зміст та її види.

102. Обмеження та поновлення цивільної дієздатності фізичної особи.

103. Визнання фізичної особи недієздатною та поновлення в дієздатності.

104. Поняття, ознаки та види юридичних осіб.

105. Цивільна правоздатність та дієздатність юридичної особи.

106. Поняття, ознаки та значення правочинів.

107. Види правочинів.

108. Чинність правочину.

109. Тлумачення змісту правочину.

110. Недійсність правочину.

111. Поняття, підстави виникнення та види представництва.

112. Вчинення правочинів представником.

113. Довіреність.

114. Припинення представництва.

115. Поняття права власності та його зміст.

116. Підстави набуття права власності.

117. Момент виникнення права власності у набувача.

118. Здійснення права власності.

119. Припинення права власності.

120. Зобов'язальне правовідношення (зобов'язання).

121. Суб'єкти зобов'язань. Треті особи у зобов'язанні.

Зміна осіб у зобов'язанні.

122. Виконання зобов'язання.

123. Способи забезпечення належного виконання зобов'язань.

124. Неустойка.

125. Завдаток.

126. Порука.

127. Гарантія.

128. Застава.

129. Притримання.

130. Припинення зобов'язань.

131. Правові наслідки порушення зобов'язань.

132. Цивільно-правова відповідальність: поняття, умови, види.

133. Цивільно-правовий договір.

134. Зміст цивільно-правового договору і класифікація його умов.

135. Порядок укладення договорів.

136. Підстави для зміни або розірвання договору.

137. Загальні положення про спільну діяльність. Просте товариство.

138. Умови та порядок укладення шлюбу. Перешкоди для вступу в шлюб.

139. Права подружжя на майно. Шлюбний договір.

140. Особисті немайнові права та обов'язки подружжя.

141. Припинення шлюбу.
142. Визнання шлюбу недійсним. Наслідки визнання шлюбу недійсним.
143. Права та обов'язки подружжя на утримання.
144. Обов'язки батьків та дітей з утримання.
145. Особисті немайнові права та обов'язки батьків та дітей.
146. Правові форми влаштування дітей позбавлених батьківського піклування.
147. Які суспільні відносини виступають предметом трудового права?
148. Сформулюйте поняття трудового права.
149. Окресліть систему трудового права України та її структурні частини.
150. Які правові норми складають загальну частину трудового права України?
151. Як класифікують джерела трудового права України за юридичною силою та за сферою дії?
152. Сформулюйте зміст і гарантії права на працю за Конституцією України.
153. Дайте загальну характеристику законодавства про колективні договори та угоди.
154. Розкрийте поняття колективних договорів та угод.
155. Яка роль колективних договорів у регулюванні соціально-трудоких відносин?
156. Назвіть сторони колективних договорів та угод, їх представників.
157. Хто здійснює контроль за виконанням колективного договору, угоди?
158. Що є предметом колективних переговорів?
159. Яка відповідальність передбачена за порушення і невиконання трудового договору, угоди?
160. Що являє собою трудовий договір?
161. Чим відрізняється трудовий договір від цивільно-правових договорів, пов'язаних з працею?

162. Охарактеризуйте сторони трудового договору. Який їхній правовий статус?
163. Що виступає змістом трудового договору?
164. Який порядок укладання звичайного трудового договору на невизначений строк?
165. Які обмеження встановлені для роботи за сумісництвом?
166. Дайте визначення контракту та його змісту.
167. Як визначається сфера укладення контракту?
168. Як визначається "переведення на іншу роботу"?
169. Який порядок проведення зміни істотних умов праці?
170. Наведіть підстави припинення трудового договору.
171. Підстави припинення трудового договору у зв'язку з певними юридичними діями.
172. Підстави припинення трудового договору з ініціативи власника.
173. Додаткові підстави для розірвання трудового договору з ініціативи власника з деякими категоріями працівників.
174. Назвіть підстави для розірвання трудового договору з ініціативи третіх осіб.
175. Який порядок звільнення працівників з ініціативи власника і третіх осіб?
176. Які обов'язки роботодавця при звільненні працівника?
177. Яка різниця між припиненням трудового договору і відстороненням працівника від роботи?
178. Які види робочого часу встановлено законодавством України?
179. У чому полягає відмінність між нормальним, скороченим та неповним робочим часом?
180. Чим характеризується ненормований робочий час і для яких категорій працівників він може встановлюватись?

181. Сформулюйте правове поняття часу відпочинку.
182. Які перерви протягом робочого часу встановлено законодавством України?
183. Яким чином компенсується робота у вихідні дні?
184. Які види відпусток передбачено законодавством України?
185. Коли у працівника виникає право на щорічну відпустку повної тривалості?
186. Розкрийте поняття заробітної плати, її відмінність від винагороди за цивільно-правовими договорами, гарантійних та компенсаційних виплат.
187. Що так тарифна система? Які її елементи?
188. Назвіть види систем заробітної плати, розкрийте їх зміст.
189. Які гарантійні виплати і доплати встановлено законодавством?
190. Що таке компенсаційні виплати? Їх види?
191. Яка відповідальність передбачена за порушення законодавства про працю?
192. Дайте визначення поняття та розкрийте зміст дисципліни праці.
193. У чому полягає значення дисципліни праці, її роль у ринковій економіці?
194. Які методи забезпечення дисципліни праці встановлено законодавством?
195. Якими нормативно-правовими актами регулюється внутрішній трудовий розпорядок?
196. Що таке дисциплінарна відповідальність за трудовим правом та які її основні ознаки?
197. Дайте визначення дисциплінарного проступку.
198. Назвіть види дисциплінарної відповідальності.
199. Чим відрізняється спеціальна дисциплінарна відповідальність від загальної дисциплінарної відповідальності?

200. Дайте характеристику додаткових заходів щодо порушення трудової дисципліни.
201. Визначіть поняття, значення та функції матеріальної відповідальності сторін трудового договору.
202. Назвіть відмінності матеріальної відповідальності працівників від цивільно-правової відповідальності?
203. Назвіть умови та підстави матеріальної відповідальності?
204. Які види матеріальної відповідальності працівників встановлено законодавством?
205. Як визначається розмір шкоди, що підлягає відшкодуванню працівником?
206. В яких випадках встановлюється колективна (бригадна) матеріальна відповідальність?
207. Як відшкодовується шкода, заподіяна працівником роботодавцю?
208. Матеріальна відповідальність роботодавця за шкоду, заподіяну працівникові.
209. Розкрийте поняття і зміст охорони праці.
210. Назвіть основні нормативно-правові акти про охорону праці на виробництві.
211. Які права працівника на охорону здоров'я на виробництві та гарантії здійснення цих прав?
212. Дайте характеристику організації охорони праці на виробництві.
213. Які організаційно правові форми забезпечення охорони праці на виробництві закріплені законодавством?
214. Порядок розслідування та облік нещасних випадків, пов'язаних з виробництвом.
215. Наведіть класифікацію трудових спорів.
216. Назвіть причини виникнення трудових спорів.
217. Дайте визначення поняття трудових спорів.
218. Визначіть момент виникнення трудових спорів.

219. Дайте характеристику системи органів щодо розгляду трудових спорів.
220. Як створюється комісія з трудових спорів?
221. Визначить компетенцію комісії з трудових спорів.
222. Які трудові спори підвідомчі суду?
223. Порядок розгляду трудових спорів судом.
224. Порядок вирішення колективних трудових спорів.
225. Дайте визначення нагляду і контролю за додержанням законодавства про працю. Чим відрізняється нагляд і контроль?
226. Які існують види нагляду і контролю за додержанням законодавством про працю.
227. Назвіть систему органів нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю.
228. Повноваження профспілок у нагляді та контроль за додержанням законодавства про працю.
229. Розкрити поняття господарської діяльності.
230. Проаналізувати ознаки та принципи господарської діяльності.
231. Охарактеризувати сфери, напрями і методи державного регулювання господарської діяльності.
232. Розкрити джерела господарського права.
233. Підприємство як об'єкт господарських правовідносин.
234. Охарактеризувати види суб'єктів господарювання.
235. Охарактеризувати правовий статус фізичних осіб-підприємців.
236. Охарактеризувати юридичні особи як суб'єкти господарювання.
237. Розкрити поняття правоздатності та дієздатності юридичних осіб.
238. Розкрити поняття та порядок створення юридичних осіб.
239. Охарактеризувати поняття та порядок проведення державної реєстрації суб'єктів господарювання.
240. Розкрити поняття та призначення ліцензування.

241. Розкрити сфери застосування патентування та поняття патенту.
242. Розкрити поняття та види господарських товариств.
243. Охарактеризувати правовий статус акціонерного товариства.
244. Охарактеризувати правовий статус товариства з обмеженою відповідальністю.
245. Охарактеризувати правовий статус товариства з додатковою відповідальністю.
246. Розкрити особливості правового статусу повного товариства.
247. Охарактеризувати особливості правового становища командитного товариства.
248. Розкрити поняття виробничого кооперативу.
249. Розкрити поняття та класифікацію підприємств.
250. Охарактеризувати правовий статус приватного підприємства.
251. Охарактеризувати правовий статус комунального підприємства.
252. Розкрити поняття та ознаки державного підприємства.
253. Охарактеризувати особливості правового становища казенного підприємства.
254. Охарактеризувати передбачені чинним законодавством види господарських об'єднань.
255. Охарактеризувати поняття та підстави припинення діяльності суб'єктів господарювання.
256. Розкрити ліквідацію та реорганізацію як форми припинення суб'єктів господарювання.
257. Розкрити порядок державної реєстрації припинення юридичної особи.
258. Розкрити порядок державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця.
259. Визначити поняття та проаналізувати економічний та правовий характер банкрутства.

260. Проаналізувати організаційно-правові заходи запобігання банкрутству.
261. Визначити підстави застосування банкрутства.
262. Визначити коло суб'єктів банкрутства та їх правову характеристику.
263. Визначити матеріально-правові та процесуально-правові умови порушення справи про банкрутство.
264. Охарактеризувати розпорядження майном боржника як судову процедуру у справах про банкрутство.
265. Проаналізувати значення санації як судової процедури у справі про банкрутство.
266. Вказати правові наслідки визнання боржника банкрутом.
267. Розкрити порядок ліквідаційної процедури у справах про банкрутство та задоволення вимог кредиторів.
268. Розкрити необхідність правового захисту економічної конкуренції та недопущення недобросовісної конкуренції.
269. Охарактеризувати правовий статус Антимонопольного комітету України.
270. Охарактеризувати монопольне становище та порядок його визначення.
271. Розкрити поняття та види недобросовісної конкуренції.
272. Охарактеризувати відповідальність за порушення антимонопольного законодавства та законодавства про захист від недобросовісної конкуренції.
273. Охарактеризувати політику ціноутворення.
274. Визначити правову основу забезпечення захисту прав споживачів.
275. Охарактеризувати основні права споживачів.
276. Розкрити систему державних органів із захисту прав споживачів.
277. Розкрити види юридичної відповідальності до порушників прав споживачів.

278. Розкрити поняття та підстави виникнення господарських зобов'язань.
279. Розкрити поняття та ознаки господарського договору.
280. Розкрити класифікацію господарських договорів.
281. Охарактеризувати зміст та форму господарського договору.
282. Розкрити порядок укладання, зміни та розірвання господарських договорів.
283. Охарактеризувати способи забезпечення належного виконання господарських договорів.
284. Охарактеризувати підстави припинення господарських зобов'язань.
285. Розкрити відповідальність за невиконання, неналежне виконання договірних зобов'язань.
286. Розкрити поняття, об'єкт, істотні умови та сторони за договором поставки.
287. Охарактеризувати зміст договору контрактації.
288. Розкрити поняття, об'єкт, істотні умови та сторони за договором оренди.
289. Охарактеризувати договір лізингу.
290. Розкрити поняття, об'єкт, істотні умови та сторони за договором підряду на капітальне будівництво.
291. Розкрити поняття, об'єкт, істотні умови та сторони за договором перевезення.
292. Розкрити поняття, істотні умови та сторони за агентським договором.
293. Розкрити основні методи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
294. Охарактеризувати порядок ліцензування та квотування зовнішньоекономічної діяльності.
295. Розкрити умови, що повинні бути передбачені при складанні зовнішньоекономічного договору.
296. Охарактеризувати порядок реєстрації зовнішньоекономічного договору.
297. Охарактеризувати відповідальність за порушення правил здійснення зовнішньоекономічної діяльності.

298. Розкрити поняття та види бірж
299. Охарактеризувати правове становище товарної біржі.
300. Охарактеризувати правове становище фондової біржі.
301. Розкрити поняття, види біржових угод та порядок їх укладання.
302. Розкрити підстави притягнення суб'єкта підприємницької діяльності до кримінальної відповідальності.
303. Охарактеризувати відповідальність суб'єкта підприємницької діяльності за здійснення підприємницької діяльності без здійснення державної реєстрації або без отримання ліцензії.
304. Охарактеризувати відповідальність за порушення законодавства про патентування.
305. Розкрити господарські санкції, що встановлюються за порушення господарських зобов'язань.

8. Науково-дослідна діяльність студентів

Наукова підготовка студентів упродовж періоду навчання – важлива складова освітньо-кваліфікаційного рівня "бакалавр".

Основне завдання цього процесу – формування знань з методології, теорії методу і процесу, технології, методичного забезпечення науково-дослідної діяльності, починаючи вже зі студентської науки.

Науково-дослідна діяльність студента здійснюється у формі написання наукових статей за відповідним проблемним питанням та існуючими прогалинами в діючому законодавстві, яке стосується адміністративних, цивільних, господарських, сімейних та трудових правовідносин. Тематика наукової статті та її написання узгоджуються із науковим керівником та здійснюється під його керівництвом. Науково-дослідна діяльність студента може здійснюватись у формі написання тез доповідей та участі під час проведення всеукраїнських та міжнародних конференцій, участі у проведенні брейн-рингів та інших інтелектуальних ігор, в інших формах здійснення індивідуальних наукових досліджень.

Оцінка успішності за науково-дослідну діяльність студента здійснюється за весь період навчання та підсумкова кількість балів

виставляється наприкінці відповідного семестру. Максимальне число балів у семестрі за результатами науково-дослідницької діяльності з навчальної дисципліни "Право" встановлюється відповідною Технологічною картою навчальної дисципліни затвердженою на поточний навчальний рік. Під час оцінювання науково-дослідної діяльності студента враховується самостійність виконання певної наукової роботи (написання наукової статті, написання тез доповідей на конференції, ін.), активна участь під час проведення відповідного заходу, науковий рівень виконаної роботи.

9. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі: індивідуальних занять, консультацій, аналізу результатів виконання індивідуальних завдань та завдань, які винесені на поточний контроль тощо.

Індивідуально-консультативна робота для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу проводиться у вигляді:

- 1) захисту самостійних індивідуальних та групових завдань;
- 2) доповідей для виступу на науковому семінарі, конференції.

Зміст індивідуально-консультативної роботи наведено в табл. 7.

Таблиця 7

Зміст індивідуально-консультативної роботи

Засвоєння змісту освіти	Зміст консультативної роботи	
	індивідуальна	групова
1	2	3
Теоретична підготовка (засвоєння знань)	Запитання–відповідь стосовно проблемних питань теоретичного матеріалу дисципліни; методу та методики виконання дослідної роботи	Розгляд типових прикладів – ситуацій, практики впровадження та використання теоретичних знань на практиці

Закінчення табл. 7

1	2	3
---	---	---

Практична підготовка (засвоєння способів діяльності)	Розгляд практичних завдань стосовно яких виникли запитання	Розгляд практичних ситуацій, рольових ігор, які потребують колективного обговорення та прийняття рішень
Засвоєння способів творчої діяльності	Наукове консультування щодо написання наукових публікацій, участі у науково-практичних та науково-методичних заходах	Наукове консультування щодо самостійної розробки та проведення семінарських занять, ділових ігор, тренінгів

10. Методики активізації процесу навчання

При викладанні навчальної дисципліни "Право" для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачено застосування наступних форм, методів та технологій: проблемні лекції, робота в малих групах, мозкові атаки, ділова гра, презентації.

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни наведено в табл. 8.

Таблиця 8

Форми, методи, технології активізації процесу навчання

Тема	Форми, методи, технології активізації процесу навчання	
	Лекції	Семінарські, практичні заняття
1	2	3
Змістовний модуль 1. Основи теорії держави і права		
Тема 1. Основи теорії держави	Проблемна лекція	Робота в групах, мета якої, визначення місця і ролі теорій походження держави і права та їх вплив на сьогодення
Тема 2. Загальне поняття права	Проблемна лекція	Робота в групах, мета якої, визначення місця і ролі права у сучасній державі
Тема 3. Норми права	Лекція-діалог	Робота в групах, мета якої, візуалізація класифікації норм права та їхніх елементів

Продовження табл. 8

1	2	3
---	---	---

Тема 4. Джерела права	Лекція-діалог	Робота в групах, мета якої, визначити межі дії нормативних актів з наведенням конкретних прикладів у діючому законодавстві
Тема 5. Система права	Лекція-діалог	Робота в групах, мета якої, визначити галузі права та розкрити їх предмет метод та принципи
Тема 6. Реалізації права	Лекція-діалог	Дискусія в ході семінару щодо визначення елементів правовідносин у наведених ситуаціях
Тема 7. Поняття законності і правопорядку. Правопорушення та юридична відповідальність	Лекція-дискусія	Робота в групах, мета якої, визначити склад правопорушення та вид юридичної відповідальності. Дискусія в ході семінару щодо причин правопорушень громадського порядку
Змістовний модуль 2. Адміністративне право		
Тема 8. Державне управління і державна влада	Проблемна лекція	Мозкова атака – визначення проблем сучасного управління та пошук шляхів їх вирішення
Тема 9. Предмет і система адміністративного права	Лекція-діалог	Дискусія в ході семінару відносно доктринальних засад сучасного розвитку і реформування українського адміністративного права
Тема 10. Адміністративно-правові норми та відносини	Лекція-діалог	Робота в групах, мета якої, визначити нормативний масив адміністративного права, а саме, його загальні риси
Тема 11. Громадяни як суб'єкти адміністративного права	Проблемна лекція	Робота в групах, мета якої, навчитися складати звернення громадян. Наприкінці заняття презентація результатів роботи
Тема 12. Президент України як суб'єкт адміністративного права	Лекція-прес-конференція	Робота в групах, мета якої, визначити основні завдання Президента України та Секретаріату Президента України
Тема 13. Органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права	Лекція-діалог	Дискусія в ході семінару з питання Дискреційні повноваження та адміністративний розсуд в діяльності органів виконавчої влади
Тема 14. Державні службовці як суб'єкти адміністративного права	Лекція-дискусія	Мозкова атака (метод "Чорний ящик") – формування портрету сучасного державного службовця.

Продовження табл. 8

1	2	3
Тема 15. Об'єднання громадян як суб'єкти адміністративного права	Проблемна лекція	Робота в групах, мета якої, навчитися складати статут (положення) об'єднань громадян. Наприкінці заняття презентація результатів роботи.
Тема 16. Форми державного управління	Лекція-дискусія	Дискусія в ході семінару з питання "Адміністративний договір як особлива форма регулювання управлінських відносин"
Тема 17. Адміністративно-правові методи	Лекція із застосуванням техніки зворотного зв'язку	Кейс-метод: "Застосування загального та спеціального адміністративного нагляду"
Тема 18. Адміністративна відповідальність	Проблемна лекція	Робота в групах, мета якої, проаналізувати ситуації "Адміністративне правопорушення" (визначити склад проступку та відповідальність)
Тема 19. Адміністративно-процесуальна діяльність	Лекція-діалог	Рольова гра на тему "Складання, подання документів на відкриття та функціонування об'єкту дозвільної системи".
Тема 20. Провадження в справах про адміністративні правопорушення	Лекція-діалог	Мозкова атака (метод "Чорний ящик"): тренінг-вправа "Процес"
Тема 21. Законність і дисципліна у сфері державного управління	Проблемна лекція	Робота в групах, мета якої, вивчити та проаналізувати органи, що здійснюють контроль у сфері державного управління
Тема 22. Правові засади управління економікою	Лекція-дискусія	Дискусія в ході семінару з питання "Економіка як об'єкт адміністративно-правового регулювання"
Тема 23. Управління промисловістю	Лекція діалог	Робота в групах мета якої, визначити необхідність та призначення промислових об'єднань та промислових підприємств
Тема 24. Управління сільським підприємством	Проблемна лекція	Дискусія в ході семінару з питання "Підприємства в сільському господарстві (колективне сільськогосподарське підприємство, селянське, фермерське господарство)"
Тема 25. Управління будівництвом і житлово-комунальним господарством	Лекція діалог	Кейс-метод: "Адміністративна відповідальність за правопорушення в будівництві і ЖКГ". Наприкінці заняття презентація результатів роботи.

Продовження табл. 8

1	2	3
Тема 26. Управління транспортом і зв'язком	Лекція діалог	Робота в групах, мета якої, охарактеризувати органи управління транспортом і зв'язком
Тема 27. Управління використанням і охороною природних ресурсів	Лекція-дискусія	Кейс-метод: "Відповідальність за правопорушення у галузі використання і охорони природних ресурсів". Наприкінці заняття презентація результатів роботи
Тема 28. Управління фінансами	Проблемна лекція	Робота в групах, мета якої, визначити та скласти ієрархію органів управління фінансами із зазначенням їх повноважень
Тема 29. Управління митною справою	Лекція-дискусія	Робота в групах, мета якої, вивчити органи управління митною справою
Тема 30. Управління освітою	Проблемна лекція	Мозкова атака: "Реформа системи освіти в Україні: переваги та недоліки"
Тема 31. Управління охороною здоров'я населення	Проблемна лекція	Мозкова атака: "Реформа охорони здоров'я в Україні: очікування та перспективи"
Тема 32. Управління культурою	Лекція-діалог	Робота в групах, мета якої, визначити новації законодавства у сфері культури
Тема 33. Управління в сфері соціального захисту населення	Лекція-дискусія	Робота в групах, мета якої, ознайомитися з напрямками соціальної роботи. Наприкінці заняття презентація результатів роботи "Соціальні проекти міста Харкова"
Тема 34. Управління обороною	Міні-лекція	Робота в групах, мета якої, ознайомитися з комплектуванням збройних сил України можливостями проходженням альтернативної служби
Тема 35. Управління національною безпекою	Лекція-діалог	Робота в групах, мета якої, визначити суб'єктів забезпечення національної безпеки та їхні повноваження
Тема 36. Управління внутрішніми справами	Лекція-діалог	Дискусія в ході семінару з питання "Взаємодія правоохоронних органів у забезпеченні прав та свобод людини і громадянина"
Тема 37. Управління закордонними справами	Міні-лекція	Робота в групах, мета якої, визначити повноваження органів влади щодо управління закордонними справами

Продовження табл. 8

1	2	3
Тема 38. Управління юстицією	Лекція-діалог	Робота в групах, мета якої, визначити взаємовідносини органів юстиції з судовою системою та адвокатурою
Змістовний модуль 3. Основи цивільного та сімейного права		
Тема 39. Поняття цивільного права та цивільних правовідносин	Лекція-дискусія	Дискусія в ході семінару з питання "Види форм власності: переваги та недоліки". Наприкінці заняття презентація результатів роботи
Тема 40. Суб'єкти цивільного права	Лекція-діалог	Робота в групах, мета якої, визначити суб'єктів цивільного права та їх правосуб'єктність
Тема 41. Цивільно-правові угоди (правочини). Представництво у цивільному праві	Лекція-діалог	Робота в групах, мета якої, навчитися складати цивільно-правові угоди. Наприкінці заняття презентація результатів роботи
Тема 42. Зобов'язальне право	Лекція-діалог	Робота в групах, мета якої, визначити підстави та умови відповідальності за порушення зобов'язань
Тема 43. Основи сімейного права України	Проблемна лекція	Робота в групах, мета якої, навчитися складати шлюбний контракт. Наприкінці заняття презентація результатів роботи
Змістовний модуль 4. Трудове право		
Тема 44. Поняття, предмет та значення трудового права. Джерела трудового права	Лекція-діалог	Робота в групах, мета якої є ознайомлення з джерелами трудового права, та локальними нормативними актами як особливим джерелом трудового права
Тема 45. Колективні договори і угоди	Проблемна лекція	Дискусія в ході семінару на тему: "Регулювання оплати праці відповідно до колективного договору"
Тема 46. Укладання трудового договору	Лекція-діалог	Ділова гра "Прийом на роботу". Підготовка пакету документів при укладенні трудового договору
Тема 47. Зміна трудового договору	Проблемна лекція	Робота в групах, мета якої є ознайомлення з оформленням змін до трудового договору
Тема 48. Припинення трудового договору	Лекція-дискусія	Робота в групах, мета якої є вивчення особливостей припинення трудового договору

Продовження табл. 8

1	2	3
Тема 49. Робочий час і час відпочинку	Проблемна лекція	Робота в групах, мета якої є складення класифікаційної таблиці робочого часу та часу відпочинку. Наприкінці заняття презентація результатів роботи
Тема 50. Оплата праці. Гарантійні та компенсаційні виплати	Проблемна лекція	Дискусія в ході семінару на тему: "Гарантійні виплати і доплати"
Тема 51. Дисципліна праці. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору	Лекція-дискусія	Робота в групах, мета якої є визначення методів забезпечення трудової дисципліни. Наприкінці заняття презентація результатів роботи
Тема 52. Охорона праці. Трудові спори. Нагляд і контроль за додержанням трудового законодавства	Міні-лекція	Робота в групах, мета якої є ознайомлення з порядком розгляду трудових спорів (подання заяви, розгляд спору, винесення рішення). Наприкінці заняття презентація результатів роботи
Змістовний модуль 5. Загальна характеристика господарського законодавства		
Тема 53. Поняття та види господарської діяльності	Лекція-діалог	Дискусія в ході семінару на тему: "Проблеми створення дієвого механізму обмеження права на здійснення підприємницької діяльності"
Тема 54. Державне регулювання господарської діяльності в Україні	Проблемна лекція	Кейс-метод: "Способи ціноутворення та державне регулювання цін". Наприкінці заняття презентація результатів роботи
Тема 55. Суб'єкти господарської діяльності	Лекція-діалог	Робота в групах, мета якої є визначення особливостей установчих документів господарських товариств різних видів
Тема 56. Організація господарської діяльності	Лекція-діалог	Ділова гра: "Засновництво товариства". Складання пакету документів для реєстрації господарського товариства
Тема 57. Припинення юридичних осіб та підприємницької діяльності фізичних осіб	Проблемна лекція	Робота в групах, мета якої є визначення плану припинення діяльності юридичної особи та підготовка пакету документів з цього приводу

Закінчення табл. 8

1	2	3
Тема 58. Правовий режим майна суб'єктів господарювання	Лекція-діалог	Робота в групах, мета якої є ознайомлення зі складом майна суб'єкта господарювання та його правовим режим
Змістовний модуль 6. Господарські зобов'язання та господарські договори		
Тема 59. Загальні положення про договори у сфері господарської діяльності	Лекція-дискусія	Дискусія в ході семінару на тему: "Проблеми регулювання договірних відносин"
Тема 60. Договори про передачу майна у власність	Лекція-діалог	Робота в групах, мета якої є навчитися скласти договір купівлі-продажу
Тема 61. Договори про передачу майна у користування	Міні-лекція	Робота в групах, мета якої є навчитися скласти договори на передачу майна у користування
Тема 62. Договори про виконання робіт	Лекція-діалог	Робота в групах, мета якої є навчитися скласти договір підряду
Тема 63. Договори про надання послуг	Міні-лекція	Робота в групах, мета якої є навчитися скласти договори про надання послуг (перевезення, банківського рахунку, вкладу, страхування, позики, доручення, зберігання та інші)
Тема 64. Зобов'язання про спільну діяльність. Договори про створення юридичної особи	Лекція-діалог	Робота в групах, мета якої є навчитися скласти договір про спільну діяльність
Тема 65. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств	Проблемна лекція	Робота в групах, мета якої є вивчити правовий режим ліцензування та квотування експорту (імпорту) товарів (робіт, послуг)
Тема 66. Захист прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності	Проблемна лекція	Дискусія в ході семінару з питання "Оперативно-господарські санкції та їх співвідношення з засобами самозахисту прав, передбаченими Цивільним кодексом України"

Проблемна лекція – лекція, у ході якої новий зміст освіти подається не у вигляді готової інформації, яку необхідно запам'ятати, а як невідоме, що необхідне "відкрити". Викладач створює проблемну

ситуацію, спонукає студентів до пошуку її розв'язання, шляхом вирішення протиріч, крок за кроком підводячи до цілі.

Лекція-діалог (лекція із включенням бесіди) – діалог з аудиторією, форма залучення слухачів до навчального процесу, що передбачає безпосередній контакт з аудиторією. Дозволяє привернути увагу до найважливіших питань з теми, визначити темп викладу навчального матеріалу з урахуванням особливостей аудиторії.

Лекція-дискусія (лекція із включенням дискусійних питань) – лекція, у ході якої передбачається не тільки включення відповідей слухачів на питання викладача, а й організацію вільного обміну думками в інтервалах між логічними розділами.

Лекція із застосуванням техніки зворотного зв'язку – лекція, у ході якої викладач організовує отримання інформації про реакцію аудиторії на поставлені питання за допомогою технічних засобів або прийомів постановки питань (на початку лекції чи після кожного її розділу). Якщо відповідь є правильною, викладач продовжує виклад, якщо ні – ставить питання і підводить підсумки. Дозволяє відстежити засвоєння змісту освіти у ході лекційного заняття.

Лекція-прес-конференція – лекція, яка будується на питаннях слухачів за темою, що розглядається. Викладач пропонує студентам письмово поставити йому запитання з названої ним теми. Протягом двох-трьох хвилин студенти формулюють запитання і передають їх викладачеві. Така лекція читається як зв'язний текст, у процесі чого даються відповіді на запитання.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Міні-лекції проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження.

Дискусія – організаційна форма навчання, заснована на публічному, відкритому, доброзичливому обговоренні актуального, але суперечливого питання і спрямована на певний позитивний результат.

Ділова гра – організаційна форма навчання, яка ґрунтується на ситуації вибору і прийнятті рішень, в якій відтворюються умови, близькі до реальних. У ній передбачаються такі дії учасників, які дозволяють осмислити, пережити й освоїти нові функції. У грі закладена конкретна подія або явище, що підлягає моделюванню, і допускається віднесення ігрового часу до будь-якого періоду (теперішнього, минулого,

майбутнього). Зазвичай – це модель відрізка майбутньої професійної діяльності студентів.

Аналіз конкретних ситуацій (case method) – один з методів активного навчання, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів. Цей метод передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

Мозкова атака – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якнайбільшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію. **Чорний ящик.** Цей ігровий прийом є різновидом мозкової атаки й може бути використаний як складова пізнавальної діяльності під час традиційних занять чи активних методів навчання. Головною ознакою прийому є несподіваність у завданні, яке потрібно виконати, у ролі, яку необхідно зіграти, у ситуації, у якій слід зорієнтуватися.

Робота в групах – форма організації навчально-пізнавальної діяльності, яка використовується для вирішення складних проблем, що потребують колективного розуму і спільної роботи.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, демонстрації нових продуктів діяльності та послуг.

11. Система поточного, підсумкового оцінювання контролю знань студентів

Система оцінювання результатів успішності засвоєння знань, вмінь, комунікацій, автономності, компетентностей та відповідальності студентів, що відповідає певному рівню Національної рамки кваліфікацій України з кожної дисципліни включає поточний, модульний (відповідно визначеному змістовому модулю), та підсумковий контроль результатів навчання.

Навчальна дисципліна "Право" ділиться на шість змістових модулів. Підсумкова кількість балів за один змістовий модуль виставляється як сума балів за усіма поточними формами контролю, передбаченими робочою програмою навчальної дисципліни "Право".

Оцінювання роботи студентів проводиться протягом семестру під час проведення лекційних, семінарських та практичних занять, самостійної роботи студентів, складання заліку (4 та 5 семестри) та іспиту (6 та 7 семестри).

11.1. Поточний контроль

Поточний контроль за навчальною дисципліною "Право" здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних та практичних занять, самостійної роботи студентів і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 75 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти залік – 35 балів). Поточний контроль за навчальною дисципліною здійснюється на кожному практичному та лекційному заняттях відповідно до розподілу балів за формами контролю, що передбачені відповідною Технологічною картою навчальної дисципліни, затвердженою на поточний навчальний рік для студентів 2 курсу (додаток А) та студентів 3 курсу (додаток Б).

Поточний контроль за дисципліною здійснюється у наступних формах.

Контроль відвідування занять студентом – передбачає здійснення контролю присутності студента на відповідному занятті (лекції чи практичному занятті) та активна участь в проведенні такого заняття. Оцінювання здійснюється шляхом виставлення певної кількості балів, яка передбачена відповідною Технологічною картою навчальної дисципліни "Право", затвердженою на поточний навчальний рік. Наприкінці навчального семестру підраховується загальна сума балів, отриманих студентом за відвідування заняття та включається до загальної кількості балів, які отримані студентом під час здійснення поточного контролю.

Усне опитування – найбільш поширений метод контролю знань студентів. При усному контролі встановлюється безпосередній контакт між викладачем і студентом, в процесі якого викладач отримує широкі можливості для вивчення індивідуальних особливостей засвоєння студентами навчального матеріалу

Фронтальне опитування проводиться у формі бесіди викладача з групою. За його допомогою викладач може перевірити виконання студен-

тами домашнього завдання, з'ясувати готовність групи до вивчення нового матеріалу, визначити сформованість основних понять, засвоєння нового навчального матеріалу, який був тільки що розібраний на занятті.

Індивідуальне опитування передбачає ґрунтовні, розгорнуті відповіді студентів на питання, що відноситься до досліджуваного навчального матеріалу. Питання індивідуального опитування стимулюють студентів логічно мислити, порівнювати, аналізувати, доводити, підбирати переконливі приклади, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, робити обґрунтовані висновки.

Письмові контрольні роботи – ефективний метод перевірки й оцінки знань, умінь і навичок студентів, а також їх творчих здібностей, які дають можливість в найбільш короткий термін одночасно перевірити засвоєння навчального матеріалу всіма студентами групи та визначити напрямки для індивідуальної роботи з кожним. Однорідність робіт, що виконуються студентами, дозволяє пред'являти до всіх однакові вимоги і об'єктивно оцінити результати навчання.

Диктанти використовують для підготовки студентів до засвоєння та застосування нового матеріалу, формування умінь та навичок, для узагальнення вивченого матеріалу, перевірки самостійності виконання домашнього завдання. Для диктантів підбирають питання, що не потребують тривалого обміркування і на які можна дати коротку письмову відповідь

Доповіді та реферати використовуються для повторення та узагальнення навчального матеріалу. Вони дозволяють систематизувати знання студентів, перевірити вміння розкрити тему. У процесі підготовки твору або реферату студент мобілізує і актуалізує наявні знання, набуває самостійно нові, що необхідні для розкриття теми, зіставляє їх зі своїм життєвим досвідом, чітко усвідомлює свою життєву позицію. При перевірці таких робіт викладач звертає увагу на відповідність роботи темі, повноту розкриття теми, послідовність викладу, самостійність судження.

При поточному контролі оцінці підлягають:

- 1) рівень засвоєння знань та їхнього розуміння, продемонстрований у відповідях і виступах;
- 2) активність при обговоренні питань;
- 3) результати виконання і захисту контрольних робіт, експрес-контролю тощо.

Студентам, які брали участь у науково-дослідній діяльності, роботі конференцій, студентських наукових гуртках, підготовці публікацій, а також були переможцями, призерами та учасниками олімпіад з навчальних дисциплін, спеціальності, наукових конкурсів присуджуються додаткові бали, передбачені відповідною Технологічною картою навчальної дисципліни, яку затверджено на поточний навчальний рік.

При виставленні балів за поточний контроль, оцінці підлягають: рівень засвоєння теоретичних знань та практичних умінь і навичок з тем, включених до змістових модулів; самостійне опрацювання тем; проведення контрольних робіт; написання доповідей та рефератів; опрацювання завдань робочих зошитів, підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, підготовка публікацій.

Результати поточного оцінювання рівня засвоєння знань, вмінь, комунікацій, автономності та відповідальності студентів, відповідно рівню Національної рамки кваліфікацій України за семестр і за кожний змістовий модуль проставляються викладачем у електронному журналі та "Журналі обліку успішності студентів" викладача.

Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю (не склав змістовий модуль), має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана відповідно встановленому терміну.

Підсумком роботи студентів на 4 та 5 семестрах є залік, який складається у письмовій формі відповідно до наступного зразка. Критерії оцінювання роботи студентів за підсумковим контролем дорівнюватимуть критеріям оцінювання знань студентів при виконанні екзаменаційної роботи, які будуть наведені далі.

Зразок завдання для підсумкового контролю з навчальної дисципліни

1. Громадянин В відпрацював на заводі "Арсенал" 32 роки, займаючи послідовно посади слюсаря-інструментальника, майстра зміни, начальника цеху, головного інженера, чому значною мірою посприяло закінчення заочно технікуму, а потім інституту.

Однак у зв'язку із досягненням пенсійного віку та беручи до уваги значний стаж роботи на виробництві, В було звільнено за власним

бажанням з роботи наказом № 12/75 Км від 01.01.2010 р. В, будучи вже на пенсії, придбав садову ділянку та зайнявся садівництвом, рибалкою тощо. Одного разу він виявив нестачу в його господарстві частини електроприладів та садового інвентарю, про що офіційно повідомив дільничного інспектора міліції, вказавши в заяві всі подробиці даних обставин. Через чотири місяці було встановлено особу, що вчинила злочин, а згодом, за рішенням суду, відшкодовано матеріальні збитки потерпілому В.

Завдання: проаналізуйте всі життєві обставини, пов'язані з історією громадянина В та визначте ті, які можна вважати юридичними фактами, розподіляючи їх за вольовою ознакою на дії та події.

2. Звичайний автобусний маршрут. Пасажири дивляться на знайомі пейзажі за вікнами. Раптом роздається голосна нецензурна лайка. Один з пасажирів 20-тирічний М вирішив "познайомитись" з дівчиною, яка сиділа поруч. А вона не відповіла йому на "добрі почуття". Що було далі? Водій запросив у салон автобуса міліціонера. Незабаром відбувся суд. Суддя признав М особою, яка скоїла дрібне хуліганство, і призначив стягнення у вигляді адміністративного арешту.

Завдання: доведіть, що М був притягнений до адміністративної відповідальності правомірно.

3. Суд, розглянувши адміністративну справу за фактом дрібного хуліганства (ст. 173 КпАП), призначив громадянину С штраф у розмірі 119 грн. Але громадянин С був не згодний з висновками суду та оскаржив постанову до апеляційної інстанції.

Завдання: дати правову оцінку ситуації.

4. 14-річний Ігор за зароблені гроші купив у 20-річного Назара вівчарку. На другий день Ігор, гуляючи з вівчаркою, не втримав собаку на повідку, і вона порвала дорогий костюм Леоніду. Леонід поставив перед батьками Ігоря вимогу про відшкодування шкоди. Батьки відмовилися це зробити, оскільки не давали синові згоди на купівлю собаки. Вони заявили, що оскільки договір, укладений їхнім сином, є нікчемним, то власником собаки є Назар, і претензії щодо відшкодування шкоди вони переадресували йому.

Завдання: дати правову оцінку ситуації.

5. Громадянин Курченко, знаходячись у лікарні, склав заповіт на все своє майно на користь ще ненародженої дитини своєї дочки, яка в той час була вагітна. Через місяць він помер, а ще через місяць народилась

онука. Син громадянина Криворучко заявив, що заповіт батька є неправомірним, і він з сестрою мають право на отримання спадщини в рівних частинах.

Завдання: Проаналізуйте всі обставини та надайте обґрунтовану відповідь щодо наявного спору.

11.2. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль за дисципліною здійснюється у формі іспиту з урахуванням результатів проведення поточного контролю.

Іспит – форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з певної дисципліни та на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних, лабораторних заняттях та самостійної роботи.

Підсумкова кількість балів з навчальної дисципліни (максимум 100 балів), визначається як сума (проста) балів за результати успішності студента при поточному контролі (максимально 60 балів) та балів набутих за результатами складання іспиту (максимально 40 балів).

Бали, отримані за екзаменаційну роботу (максимально 40 балів), додаються до балів за поточну успішність (мінімальна кількість балів для допуску – 35). Сумарний результат у балах складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – незараховано".

Студент вважається атестованим, якщо сума балів одержаних за результати підсумкової успішності дорівнює або перевищує 60 балів за поточний контроль впродовж семестру та максимальна можлива кількість балів набраних на іспиті – 40 балів.

Підсумковий контроль за навчальною дисципліною здійснюється на кожному практичному та лекційному заняттях відповідно до розподілу балів за формами контролю, що передбачені відповідною Технологічною картою навчальної дисципліни "Право", затвердженою на поточний навчальний рік для студентів 3 курсу (додаток В) та студентів 4 курсу (додаток Д).

Іспит здійснюється в письмовій формі за екзаменаційними білетами.

Підсумковий контроль здійснюється у формі іспиту на якому студент має вирішити п'ять теоретико-методичних завдань різного рівня складності. Екзаменаційна робота оцінюється відповідно до рівня її виконання та рівня сформованості студентом відповідних компетентностей, та

оцінюється як проста сума балів за кожне виконане завдання. Максимальна кількість балів за кожне завдання екзаменаційної роботи становить 8 балів. Максимальна кількість балів за виконане завдання становить 40 балів. Оцінювання проводиться за такими критеріями:

1. Розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

2. Ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;

3. Ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

4. Уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуацій, розв'язанні задач, проведення розрахунків при виконанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

5. Логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Оцінка "відмінно" ставиться за умови відповідності виконаного письмового завдання студента всім п'ятьом зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів. Екзаменаційна робота оцінюється за наступними критеріями.

Критерії оцінювання знань студентів при виконанні екзаменаційної роботи з дисципліни

Оцінка 0 балів. Студент виконати завдання не може, стикається зі значними труднощами при аналізі та трактуванні ситуацій з юридичної точки зору, не виявляє здатність викласти думку навіть на елементарному рівні.

Оцінка 1 бал. Студент виконати завдання не може, стикається зі значними труднощами при аналізі та трактуванні ситуацій з юридичної точки зору, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні.

Оцінка 2 бали. При виконанні завдань студент без достатнього розуміння застосовує навчальний матеріал, припускається значних помилок. Студент знає тільки основний матеріал, але не засвоїв його деталей, допускає у відповідях неточності, недостатньо правильно формулює основні закони і правила, стикається з труднощами при формулюванні висновків до практичних завдань.

Оцінка 3 бали. При виконанні завдань студент застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені робочою програмою. Завдання виконуються в цілому правильно, при їх виконанні студент припускається несуттєвих помилок.

Оцінка 4 бали. При розв'язанні ситуацій студент застосовує глибокі знання навчального матеріалу, що передбачені робочою програмою. Завдання виконуються в цілому правильно в повному обсязі. Але при виконанні завдань студент припускається окремих неточностей.

Оцінка 5 балів. Студент дає абсолютно правильні відповіді на завдання. При розв'язанні ситуацій застосовує системні знання, отримані на основі програмного, додаткового матеріалу, законодавчих актів та нормативних документів що передбачені робочою програмою. Висновки до завдань аргументовані та обґрунтовані.

Зразок екзаменаційного білета
з навчальної дисципліни
(для студентів денної форми навчання)

1. Подружжя Н направили до суду заяву про розлучення. У судовому засіданні чоловік наполягав на тому, що йому повинна належати частка загальної сумісної власності подружжя в розмірі 80 %, так як більша частка майна була придбана за кошти, які він заробляв, а дружина за час спільного проживання майже не працювала.

Завдання: яке рішення прийме суд.

2. Керівник підприємства кожен день вимагав від водія Сидорова С. І. прибирати територію заводу. Свої вимоги директор мотивував тим, що водій часто та подовгу сидить без роботи. Одного разу Сидоров С. І. відмовився від прибирання, за що отримав догану за невиконання розпоряджень керівництва.

Завдання: дати правову оцінку діям водія та діям керівника підприємства.

3. Маслова К. М. працювала бібліотекарем у міській дитячій бібліотеці. Наказом від 4 лютого 2003 р. її було звільнено за ст. 38 КЗпП України. Вважаючи звільнення неправильним, Маслова звернулася до суду з позовом про поновлення її на роботі, посилаючись на те, що 21 січня 2003 р. нею дійсно була подана заява про звільнення з роботи за

власним бажанням, однак 28 січня вона захворіла, а після хвороби вирішила не звільнитися. Вийшовши на роботу після хвороби 7 лютого 2003 р. Маслова дізналася, що її звільнено згідно з поданою заявою. На заперечення Маслової начальник відділу кадрів повідомив, що бібліотека на її місце погодилася прийняти на роботу іншого працівника з відповідною освітою, котрий випадково дізнався про вакансію і звернувся до завідувачого з заявою про прийняття на роботу. Наказ про це вже підписано. Маслова звернулася за роз'ясненням її трудових прав до юрисконсульта управління освіти.

Завдання: який порядок розірвання трудового договору з ініціативи працівника? Чи включається час хвороби в строк попередження про звільнення за власним бажанням? Вирішіть спір.

4. На підставі рішення суду подружжя Боченків розлучилось. Народжена у шлюбі дитина на момент розлучення була неповнолітньою. Після вступу в силу рішення суду, батько Бонченко загинув в автомобільній катастрофі. За цим фактом було порушено кримінальну справу. Дитина отримала спадщину.

Завдання: визначте, які правовідносини тут виникали. Покажіть їх структуру схематично.

5. Карпова О. Д. – студентка денного відділення державного університету – одночасно працювала на півставки лаборантом кафедри філософії. За академічну заборгованість її було відраховано з університету й одночасно звільнено з посади лаборанта. Карпова звернулася до суду з позовом про поновлення на роботі.

Суддя, вважаючи, що Карпова працювала за сумісництвом і звільнена у зв'язку з припиненням навчання, визнав звільнення законним. Карпова оскаржила рішення районного суду в обласному суді.

Завдання: визначте, що таке сумісництво? Який порядок укладання і розірвання трудового договору про роботу за сумісництвом? У яких правовідносинах з університетом знаходилася Карпова? Якою повинна бути ухвала обласного суду?

Підсумкова оцінка з дисципліни складається з кількох складових, що враховує оцінки кожного виду контролю (за результатами поточного контролю та оцінки за письмовий іспит).

Оцінки за розширеною шкалою виставляються на підставі накопичувальної бальної шкали (табл. 9) та оцінки за національною шкалою (табл. 10).

Оцінки за розширеною шкалою

Проміжок за накопичувальною бальною шкалою	Оцінка за розширеною шкалою
90 – 100	відмінно
74 – 89	добре
60 – 73	задовільно
54 – 59	достатньо
1 – 53	незадовільно

Таблиця 10

Оцінки за національною шкалою

Сума балів	Оцінка за національною шкалою
	іспит
90 – 100	зараховано
82 – 89	
74 – 81	
64 – 73	
60 – 63	
35 – 59	не зараховано
1 – 34	

Пояснення щодо загальних критеріїв оцінювання за шкалою ECTS за дисципліною "Право" наведені в таблиці 11.

Таблиця 11

Пояснення щодо загальних критеріїв оцінювання за шкалою ECTS за дисципліною

Оцінка за шкалою ECTS	
Оцінка	Пояснення
1	2
А	"Відмінно" – теоретичний зміст дисципліни (курсу) засвоєний студентом повністю, необхідні практичні навички роботи з навчальним матеріалом повністю сформовані, всі навчальні завдання, що передбачені робочою навчальною програмою, виконані повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою

1	2
В	"Дуже добре" – теоретичний зміст курсу засвоєний повністю, необхідні практичні навички роботи з навчальним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, що передбачені робочою навчальною програмою, виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота має дві-три незначні помилки
С	"Добре" – теоретичний зміст курсу засвоєний повністю, практичні навички роботи з навчальним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, що передбачені робочою навчальною програмою, виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота має декілька незначних помилок або одну-дві значні помилки
D	"Задовільно" – теоретичний зміст дисципліни засвоєний не повністю, але прогалини в знаннях не носять істотного (системного) характеру, необхідні практичні навички роботи з навчальним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених робочою навчальною програмою навчальних завдань виконана, деякі з виконаних завдань містять помилки, робота з трьома значними помилками
Е	"Достатньо" – теоретичний зміст дисципліни засвоєний частково, деякі практичні навички роботи з навчальним матеріалом не сформовані, частина передбачених робочою навчальною програмою завдань не виконана, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, відповідь (в усній або письмовій формі) фрагментарна, непослідовна
FX	"Умовно незадовільно" – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, необхідні практичні навички роботи з навчальним матеріалом не сформовані, більшість передбачених робочою навчальною програмою завдань не виконано або якість їх виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом дисципліни можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання); робота, що потребує доопрацювання
F	"Безумовно незадовільно" – теоретичний зміст дисципліни не засвоєний, необхідні практичні навички роботи з навчальним матеріалом не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань; робота, що потребує повної переробки

12. Рекомендована література

12.1. Основна

1. Господарське право : конспект лекцій / В. В. Сергієнко, Ж. О. Андрійченко, А.В. Галушко та ін. – Х. : Харк. нац. екон. ун-т, 2010. – 444 с.
2. Захарченко П. П. Історія держави та права України : навч. посібн. для дист. навч. / П. П. Захарченко. – К. : Університет "Україна", 2005. – 208 с.
3. Історія держави і права України. У 2-х томах. ТОМ 1. / за редакцією В. Я. Тація, А. Й. Рогожина, В. Д. Гончаренка. – К. : Концерн "Видавничий Дім "Ін Юре", 2003. – 656 с.
4. Історія держави і права України : підручник. – У 2-х томах. / за ред. В. Я. Тація, А. Й. Рогожина, В. Д. Гончаренка. – Том 2 – К. : Концерн "Видавничий Дім "Ін Юре", 2003. – 580 с.
5. Колпаков В. К. Адміністративне право України : навчальний посібник / В. К. Колпаков. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 544 с.
6. Конституційне право України : підручник. / за заг. ред. В. Ф. Погорілка. – К. : Наукова Думка; Прецедент, 2009. – 344 с.
7. Конституція України (із змінами і доп). – К. : Атіка, 2006. – 64 с.
8. Правознавство : підручник під ред. акад. АПрН України доктора юр. наук, проф. В. В. Копейчикова. – К. ; Х. : Юрінком, Інтер – Фоліо, 2002. – 347 с.
9. Правознавство : підручник / В. Ф. Опришко, Ф. П. Шульженко, С. І. Шимон. – К. : КНЕУ, 2003. – 317 с.
10. Сергієнко В. В. Трудове право : конспект лекцій / В. В. Сергієнко, М. М. Топоркова ; М-во освіти і науки України, Харк. нац. екон. ун-т. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2009. – 379 с.
11. Хозяйственное (предпринимательское) право Украины : учебник / под общ. ред. Р. Б. Шишки, Я. А. Чапичадзе. – Х. : Эспада, 2007. – 552 с.

12. Цивільне право України: Академічний курс : підручник. У двох томах / за заг. ред. Я. М. Шевченко. – Т. 1. Загальна частина. – К. : Концерн "Видавничий Дім "Ін Юре", 2003. – 520 с.

13. Цивільне право України. Академічний курс : підручник. У двох томах / за заг. ред. Я. М. Шевченко. – Т. 2. Особлива частина. – К. : Концерн "Видавничий Дім "Ін Юре", 2003. – 408 с.

14. Цивільне право України : підручник. У 2-х кн. / О. В. Дзера, Д. В. Боброва, А. С. Довгерт та ін. ; за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. – 2-ге вид., допов. і перероб. – К. : Юрінком Інтер, 2005. – Кн. 1. – 736 с.

15. Цивільне право України : підручник. У 2-х кн. / О. В. Дзера, Д. В. Боброва, А. С. Довгерт та ін. ; за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. – 2-ге вид., допов. і перероб. – К. : Юрінком Інтер, 2005. – Кн. 2. – 640 с.

12.2. Додаткова

16. Авдокушин Е. Ф. Международные экономические отношения : учебн. пособ. / Е. Ф. Авдокушин. – М. : ИВЦ "Маркетинг", 1997. – 194 с.

17. Аверьянов В. Б. Аппарат государственного управления: содержание деятельности и организационные структуры / В. Б. Аверьянов. – К. : "Наукова думка", 1990. – 148 с.

18. Аверьянов В. Б. Виконавча влада: конституційні засади і шляхи реформування / В. Б. Аверьянов, О. Д. Крупчан. – Х. : Право, 1998. – 37 с.

19. Аграрне право України / В. М. Гайворонський, В. П. Жушман, В. М. Корнієнко. – Х. : "Право", 2003. – 240 с.

20. Адміністративна відповідальність в Україні : навч. посібн. / за заг. ред. А. Т. Комзюка. – 2-е вид., виправл. і доп. – Х. : Вид. Ун-ту внутр. справ, 2000. – 99 с.

21. Адміністративне право України : підручник / Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, О. В. Дьяченко та ін. ; за ред. Ю. П. Битяка. – К. : Юрінком Інтер, 2007. – 544 с.
22. Азімов Ч. Н. Забезпечення договірних зобов'язань / Ч. Н. Азімов ; під ред. Н. М. Кузьменко. – Х. : Консум, 1995. – 48 с.
23. Афанасьев К. К. Административный договор : учебн. пособ. / К. К. Афанасьев // МВД Украины, Луган. ин-т внутр. дел ; [отв. ред. А. И. Никитенко]. – Луганск : РИО ЛИВД, 2001. – 72 с.
24. Бандурка А. М. Административный процесс : учебник / А. М. Бандурка, Н. М. Тищенко. – Х. : Изд. НУВД, 2001. – 353 с.
25. Беяневич О. А. Господарський договір та способи його укладення : навч. посібн. / О. А. Беяневич. – К. : "Наукова думка", 2002. – 280 с.
26. Болотіна Н. Б. Трудове право України : підручник / Н. Б. Болотіна. – 4-те вид., стер. – К. : "Вікар", 2006. – 725 с.
27. Брагинский М. И. Договор подряда и подобные ему договоры / М. И. Брагинский. – М. : "Статут", 1999. – 254 с.
28. Гончарук С. Т. Адміністративна відповідальність : навч.-метод. посібн. / С. Т. Гончарук // Національний авіаційний університет. – К. : НАУ, 2005. – 118 с.
29. Господарське право України : підручник / за ред. В. М. Гайворонського, В. П. Жушмана. – Х. : Право, 2005. – 384 с.
30. Господарське право : практикум / за заг. ред. В. С. Щербини. – 2-ге вид., перероб. та допов. – К. : Юрінком Інтер, 2003. – 416 с.
31. Господарський кодекс України. – Х. : Одісей, 2010. – 240 с.
32. Господарський процесуальний кодекс України. – Х. : Фоліо. – 2010. – 160 с.
33. Земельний кодекс України № 2768-III від 25.10.2001 р. зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 3-4. – Ст. 27.

34. Кодекс законів про працю № 322-VIII від 10.12.1971 р. зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1971. – № 50 (Додаток).
35. Кодекс торговельного мореплавства України № 176/95-ВР від 23.05.1995 р. зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 47 – 52. – Ст. 349.
36. Кодекс України про адміністративні правопорушення № 8073-X від 07.12.1984 р. зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122.
37. Костюченко О. А. Банківське право : підручник / О. А. Костюченко. – 3-тє вид. – К. : Вид. "А.С.К"., 2003. – 928 с.
38. Кримінальний кодекс України № 2341-III від 05.04.2001 р. зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131.
39. Куркін М. В. Ревізії та перевірки за зверненнями правоохоронних органів : навч. посібн. / М. В. Куркін, В. Д. Понікаров. – Х. : "Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив", 2003. – 412 с.
40. Кучерявенко Н. П. Налоговое право стран Восточной Европы. Общая часть: Беларусь, Польша, Россия, Словакия, Украина, Чехия / Н. П. Кучерявенко. – М. : "Волтерс Клувер", 2009. – 420 с.
41. Митний кодекс України № 4495-VI від 13.03.2012 р. зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44 – 48. – Ст. 552.
42. Основи господарського законодавства: Збірка основних законодавчих актів України / укл. Ж. О. Андрійченко, Г. М. Брусільцева, А. В. Галушко. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2006. – 480 с.
43. Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19.11.1992 р. № 2801-XII із змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 4. – Ст. 19.
44. Повітряний кодекс України № 3393-VI від 19.05.2011 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 48 – 49. – Ст. 536.

45. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 р. зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13-14, № 15-16, № 17. – Ст. 112.

46. Положення про порядок укладання контрактів при прийнятті (найманні) на роботу працівників : Постанова Кабінету Міністрів України від 19.03.1994 р. № 170 // Законодавство України про працю: 36. нормативно-правових актів. – Х. : Одиссей, 2004. – С. 492.

47. Попов А. А. Правовые основы внешнеэкономической деятельности : учебн. пособ. / А. А. Попов. – Х. : "БУРУН и К, КНТ", 2008. – 384 с.

48. Правознавство : навчальний посібник / В. В. Андрійчук, Б. А. Басе, О. О. Михайлов та ін. – К. : Видавничий Дім "Слово", 2003. – 256 с.

49. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI із змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 27. – Ст. 282.

50. Про альтернативну (невійськову) службу : Закон України від 12.12.1991 р. № 1975-XII із змінами і доповненнями: // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 15. – Ст. 188.

51. Про Антимонопольний комітет України : Закон України від 26.11.1993 р. № 3659-XII із змінами і доповненнями: // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 50. – Ст. 472.

52. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р № 2121-III із змінами і доповненнями: // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5 - 6. – Ст. 30.

53. Про визначення розміру збитків, завданих підприємству, установі, організації розкраданням, знищенням (псуванням), недостачею або втратою дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння та валютних цінностей : Закон України від 06.06.1995 р. № 217/95-ВР із змінами і доповненнями: // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 22. – Ст. 173.

54. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом : Закон України від 14.05.1992 р. № 2343-XII із змінами і доповненнями: // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – №31 – С. 440.

55. Про відповідальність підприємств, їх об'єднань, установ та організацій за правопорушення у сфері містобудування : Закон України від 14.10.1994 р. № 208/94-ВР зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 46. – Ст. 411.

56. Про відпустки: Закон України від 15.11.1996 р. № 504/96-ВР зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 2. – Ст. 4.

57. Про внутрішні війська МВС України : Закон України від 26.03.1992 р. № 2235-XII зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 29. – Ст. 397.

58. Про впорядкування застосування контрактної форми трудового договору : Постанова Кабінету Міністрів України від 19.03.1994 р. № 170 // Законодавство України про працю: Збірник нормативно-правових актів. – Х. : Одісей, 2004. – С. 491.

59. Про державний кордон України : Закон України від 04.11.1991 р. № 1777-XII зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 2. – Ст. 5.

60. Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні : Закон України від 26.01.1993 р. № 2939-XII зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 13. – Ст. 110.

61. Про Державну прикордонну службу України : Закон України від 03.04.2003 р. № 661-IV зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №27. – Ст. 208.

62. Про державну реєстрації актів цивільного стану : Закон України від 01.07.2010 р. № 2398-VI зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 38. – стор. 1381. – Ст. 509.

63. Про державну службу : Закон України від 16.12.1993 р. № 3723-XII зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 52. – Ст. 490.

64. Про державну таємницю : Закон України від 21.01.1994 р. № 3855-XII зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 16. – Ст. 93.

65. Про загальний військовий обов'язок і військову службу : Закон України від 25.03.1992 р. № 2232-XII зі змінами і

доповненнями

// Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 27. – Ст. 385.

66. Про зайнятість населення : Закон України від 05.07.2012 р.

№ 5067-VI зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 14. – Ст. 170.

67. Про залізничний транспорт : Закон України від 04.07.1996 р.

№ 273-96-ВР зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 40. – Ст. 183.

68. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11.01.2001 р. № 2210-14 зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 12. – Ст. 64.

69. Про Збройні Сили України : Закон України від 06.12.1991 р.

№ 1934-XII зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 9. – Ст. 108.

70. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 р.

№ 393/96-ВР зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 47. – Ст. 256.

71. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1991 р. № 959-XII зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 1991. № 29. – Ст. 377.

72. Про колективні договори і угоди : Закон України від 01.07.1993 р. № 3356-XII зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 36. – Ст. 361.

73. Про культуру : Закон України від 14.12.2010 р. №2778-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 24. – Ст. 168.

74. Про міліцію : Закон України від 20.12.1990 р. № 565-XII зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991.

–

№ 4. – Ст. 20.

75. Про нотаріат : Закон України від 09.09.1993 р. № 3425-XII зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 39. – Ст. 383.

76. Про оборону України : Закон України від 06.12.1991 р. №1932-XII зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 9. – Ст. 106.

77. Про оплату праці : Закон України від 24.03.1995 р. № 108/95-ВР зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 17. – Ст. 121.

78. Про освіту : Закон України від 23.05.1991 р. № 1060-XII зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. –
№ 34. – Ст. 451.

79. Про основи державної політики у сфері науки і науково-технічної діяльності : Закон України від 13.12.1991 р. № 1977-XII зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 12. – Ст. 165.

80. Про основи містобудування : Закон України від 16.11.1992 р. № 2780-XII зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 52. – Ст. 683.

81. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-XII зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 41. – Ст. 546.

82. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 р. № 2694-XII зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 49. – Ст. 668.

83. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) : Закон України від 03.03.1998 р. № 137-98-ВР зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 34. – Ст. 227.

84. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства : Закон України від 22.09.2011 р. № 3773-VI // Офіційний вісник України. – 2011. – № 83. – стор. 7. – Ст. 3014. – код акту 58768/2011.

85. Про прокуратуру : Закон України від 05.11.1991 р. № 1789-XII зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 53. – Ст. 793.
86. Про Раду національної безпеки і оборони України : Закон України від 05.03.1998 р. № 183/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 53. – Ст. 237.
87. Про роботу за сумісництвом працівників державних підприємств, установ, організацій : Постанова Кабінету Міністрів України від 03.04.1993 р. № 245 // ЗП Уряду України. – 1993. – № 9. – Ст. 184.
88. Про Службу безпеки України : Закон України від 25.03.1992 р. № 2229-XII зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 27. – Ст. 382.
89. Про судоустрій України і статус суддів : Закон України від 07.07.2010 р. № 2453-17 // Офіційний вісник України. – 2010. – №55/1. – стор. 7. – Ст. 1900.
90. Про транспорт : Закон України від 10.11.1994 р. № 232/94-ВР зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 51. – Ст. 446.
91. Про фермерське господарство : Закон України від 19.06.2003 р. № 973-IV зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 45. – Ст. 363.
92. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17.03.2011 р. № 3166-VI // Відомості Верхов. Ради України. 2011. – № 38. – Ст. 385
93. Прокопенко В. І. Трудове право України : підручник для студ. юрид. вищ. навч. зал. / В. І. Прокопенко. – 3-тє вид., перероб. та доп. – Х. : Консул, 2002. – 528 с.
94. Саниахметова Н. А. Хозяйственное право : учебник / Н. А. Саниахметова. – Х. : Одиссей, 2005. – 608 с.
95. Сімейний кодекс України № 2947-III від 10.01.2002 р. зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21 – 22. – Ст. 135.

96. Трудовое право Украины в вопросах и ответах : учеб.-справоч. пособие. – 4-е изд., перераб и доп. / под ред. В. В. Жернакова. – Х. : Одиссей, 2005. – 592 с.
97. Трудовое право Украины : учебн. пособ. / В. С. Венедиктов. – Х. : Консум. – 2004. – 304 с.
98. Трудове право України : підручник / за ред. С. М. Прилипко, О. М. Ярошенко. – Х. : ФІНН, 2009. – 728 с.
99. Финансовое право Украины : учебное пособие / Е. А. Алисов. – Х. : Эспада, 2000. – 288 с.
100. Финансовое право : учебник / под ред. акад. И. Н. Пахомова // Издание третье, с изменениями и дополнениями. – Х. : Одиссей, 2007. – 328 с.
101. Хозяйственное право : учебник / под ред. В. К. Мамутова. – К. : Юринком Интер, 2002. – 912 с.
102. Хозяйственное судопроизводство Украины : учебное пособие / С. В. Васильев. – Х. : "Эспада", 2004. – 408 с.
103. Цивільний Кодекс України №435-IV від 16.01.2003 р. зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40 – 44. – Ст. 356.
104. Цивільний Кодекс України: Коментар. – Х. : Одиссей, 2003. – 856 с.
105. Цивільний процесуальний кодекс України № 1618-IV від 18.03.2004 р. зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 40 – 41, 42. – Ст. 492.
106. Чапичадзе Я. А. Правовое регулирование страховой деятельности в Украине : учебн. пособ. / Я. А. Чапичадзе. – Х. : Апекс+, 2004. – 416 с.
107. Щербина В. С. Господарське право : навч. посібн. / В. С. Щербина. – К. : Юрінком Інтер, 2006. – 656 с.

12.3. Ресурси мережі Інтернет

108. Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://portal.rada.gov.ua>.

109. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України "Урядовий портал України". – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/control/>.

110. Офіційний сайт Інституту проблем законодавства ім. Ярослава Мудрого. – Режим доступу : <http://www.legality.kiev.ua/>.

111. Портал Лига Закон : Законы Украины, последние новости Украины. – Режим доступа : <http://www.ligazakon.ua/>.

Додатки

Додаток А

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра правового регулювання економіки

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА
накопичувальних рейтингових балів
з навчальної дисципліни "Право"

для студентів факультету: Менеджменту і маркетингу

Напряму підготовки: 6.030601 "Менеджмент і адміністрування"

Курс:2

126

		Форма навчання																	Сесія	Σ	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17			18-19
Загальне учбове навантаження студента, години на тиждень																					
Аудиторні години	Лекції	2	2	2	2	2	2	2	2	2										18	
	Практичні заняття	2	2	2	2	2	2	2	2											16	
	Поточні консультації	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2						25	
	ПМК				2															2	
	Залік														2					2	
Аудиторні години		5	6	6	8	6	6	6	6	4	2	2	2	2	2	0	0	0	0	63	
СРС	Вивчення теоретичного матеріалу	1	1	1	1	1	1	1	1	1										9	
	Виконання практичних та індивідуальних завдань	1	1	1	1	1	1	1	1	1										9	
	Підготовка до заліку																		2	2	
Самостійна робота		2	2	2	4	6	2	2	2	2	0	0	0	0	7	0	0	3	16	20	
Загальний обсяг годин		7	8	8	12	12	8	8	8	6	0	2	2	2	9	0	0	3	16	83	

Графік оцінювання балів на тиждень

Методи контролю	Лекції	1	1	1	1	1	1	1	1	1										9
	Практичні заняття	1	1	1	1	1	1	1	1											8
	Ділові ігри, кейс-метод					3									3					6
	Самостійна робота (домашні завдання)	1	2	2	2	2	2	2	2	2										17
	Творчі завдання										5									5
	Науково – дослідна діяльність студентів (написання та публікація наукових статей, участь у конференціях, брейн-рингу).													10						10
	Поточні КР				5			5			5			5						20
	Залік																		25	25
Всього балів на тиждень		3,0	4	4	9	7	4	9	4	3	10	0	10	5	3	0	0	0	25	100
Накопичення балів		3	7	11	20	27	31	40	44	47	57	57	67	72	75	75	75	75	100	

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра правового регулювання економіки

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА
накопичувальних рейтингових балів
з навчальної дисципліни "Право"

для студентів факультету: Менеджменту і маркетингу

Напряму підготовки: 6.030601 "Менеджмент і адміністрування"

Курс:3

128

		Форма навчання																	Сесія 18-19	Σ
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		
Загальне учбове навантаження студента, години на тиждень																				
Аудиторні години	Лекції	2	2	2	2	2	2	2	2											16
	Практичні заняття	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		34
	Поточні консультації	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2							25
	ПМК				2															2
	Залік															2				2
Аудиторні години		5	6	6	8	6	6	6	6	4	4	4	4	4	4	2	2	2	0	79
СРС	Вивчення теоретичного матеріалу	1	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1										12,5
	Виконання практичних та індивідуальних завдань	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5		25,5
	Підготовка до заліку																		2	2
Самостійна робота		2,5	3	3	4	6	3	3	3	2,5	1,5	1,5	1,5	1,5	7	1,5	1,5	3	16	40
Загальний обсяг годин		7,5	9	9	12	12	9	9	9	6,5	0	5,5	5,5	5,5	11	3,5	3,5	5	16	119

Графік оцінювання балів на тиждень

Методи контролю	Лекції	1	1	1	1	1	1	1	1	1										8
	Практичні заняття	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		17
	Ділові ігри, кейс-метод					2									2					4
	Самостійна робота (домашні завдання)		0,5	0,5	0,5	0,5	1	0,5	1	0,5	1	0,5	1	0,5	1	0,5	1	0,5		11
	Творчі завдання										5									5
	Науково – дослідна діяльність студентів (написання та публікація наукових статей, участь у конференціях, брейн-рингу).													10						10
	Поточні КР				5			5			5			5						20
	Залік																		25	25
Всього балів на тиждень		2,0	2,5	2,5	7,5	4,5	3	7,5	3	1,5	12	1,5	12	6,5	4	1,5	2	1,5	25	100
Накопичення балів		2	4,5	7	14,5	19	22	30	33	34	46	48	60	66	70	72	74	75	100	

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра правового регулювання економіки

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА
накопичувальних рейтингових балів
з навчальної дисципліни "Право"

для студентів факультету: Менеджменту і маркетингу
Напряму підготовки: 6.030601 "Менеджмент і адміністрування"
Курс:3

130

		Форма навчання														Сесія	Σ
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
		Загальне учбове навантаження студента, години на тиждень															
Аудиторні години	Лекції	2	2	2	2	2	2	2									14
	Практичні заняття	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		28
	Поточні консультації	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2			25
	Передекзаменаційні консультації														2		2
	Іспит															2	2
Аудиторні години		5	6	6	6	6	6	6	4	4	4	4	4	4	2	2	71
СРС	Вивчення теоретичного матеріалу	2	2	2	2	2	2	2									14
	Виконання практичних та індивідуальних завдань	2	2,0	2	2	2	2	2,0	2	2	2,0	2	2	2,0	2		28,0
	Підготовка до іспиту															24	24,0
Самостійна робота		4	4	4	4	6	4	4	2	2	2	2	2	2	7	16	66
Загальний обсяг годин		9	10	10	10	12	10	10	6	6	6	6	6	6	9	18	137

Графік оцінювання балів на тиждень

Методи контролю	Лекції	1	1	1	1	1	1	1	1								8
	Практичні заняття	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		14
	Ділові ігри, кейс-метод					2									2		4
	Самостійна робота (домашні завдання)		0,5	0,5	1	0,5	0,5	0,5	1	0,5	0,5	1	1	1,0	0,5		9
	Творчі завдання										5						5
	Науково – дослідна діяльність студентів (написання та публікація наукових статей, участь у конференціях, брейн-рингу).												5				5
	Поточні КР				5			5			5						15
	Іспит															40	40
Всього балів на тиждень		2,0	3	2,5	8	4,5	2,5	8	3	1,5	11,5	2	7	2	3,5	25	100
Накопичення балів		2	5	7	15	20	22	30	32,5	34	45,5	47,5	55	57	60	85	

Додаток Д

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра правового регулювання економіки

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА
накопичувальних рейтингових балів
з навчальної дисципліни "Право"

для студентів факультету: Менеджменту і маркетингу
Напряму підготовки: 6.030601 "Менеджмент і адміністрування"
Курс:4

		Форма навчання																	Сесія	Σ	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17			18-19
Загальне учбове навантаження студента, години на тиждень																					
Аудиторні години	Лекції	2	2	2	2	2	2	2	2	2										18	
	Практичні заняття	2	2	2	2	2	2	2	2											16	
	Поточні консультації	1	2	2	2	2	2	2	2	2										25	
	Передекзаменаційні консультації																		2	2	
	Іспит																		2	2	
Аудиторні години		5	6	6	6	6	6	6	6	4	0	0	0	0	0	0	0	2	2	63	
СРС	Вивчення теоретичного матеріалу	1	1	1	1	1	1	1	1	1										9	
	Виконання практичних та індивідуальних завдань	1	1	1	1	1,5	1	1	1,5	1	1	1	1	1	1	1	1	1		18	
	Підготовка до іспиту																	11		11	
Самостійна робота		2	2	2	4	6	2	2	3	2	1	1	1	1	7	1	1	3	16	38	
Загальний обсяг годин		7	8	8	10	12	8	8	9	6	0	1	1	1	7	1	1	5	18	101	

Графік оцінювання балів на тиждень

Методи контролю	Лекції	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5											4
	Практичні заняття	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	17
	Ділові ігри, кейс-метод					2								2						4
	Самостійна робота (домашні завдання)		0,5	0,5	0,5	0,5	1	0,5	1	0,5	1	0,5	0,5	0,5	0,5	1	0,5	0,5	0,5	10
	Творчі завдання										5									5
	Науково – дослідна діяльність студентів (написання та публікація наукових статей, участь у конференціях, брейн-рингу).													5						5
	Поточні КР				5			5			5									15
	Іспит																		40	40
Всього балів на тиждень		1,5	2	2	7	4	2,5	7	3	1,5	12	1,5	6,5	1,5	4	1,5	1,5	1,5	25	100
Накопичення балів		1,2	3,2	5,2	12	16	19	26	28	30	41,7	43	50	51	55	57	58	60	84,7	

Зміст

Вступ	3
1. Кваліфікаційні вимоги до студентів	6
2. Тематичний план навчальної дисципліни	15
3. Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами	19
4. Плани лекцій	39
5. Плани семінарських занять	56
6. Плани практичних занять	72
7. Самостійна робота студентів	76
7.1. Перелік питань для самостійного опрацювання	77
7.2. Контрольні запитання для самодіагностики	84
8. Науково-дослідна діяльність студентів	96
9. Індивідуально-консультативна робота	97
10. Методики активізації процесу навчання	98
11. Система поточного і підсумкового контролю знань студентів	106
11.1. Поточний контроль	107
11.2. Підсумковий контроль	111
12. Рекомендована література	117
12.1. Основна	117
12.2. Додаткова	118
12.3. Ресурс мережі Інтернет	125
Додатки	126

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"ПРАВО"
для студентів галузі знань
0306 "Менеджмент і адміністрування"
усіх форм навчання**

Укладачі: **Сергієнко** Валерій Вікторович
Биба Наталія Миколаївна

Відповідальний за випуск **Сергієнко В. В.**

Редактор **Бутенко В. О.**

Коректор **Бутенко В. О.**

План 2014 р. Поз. № 180 ЕВ. Обсяг 135 стор.

Видавець і виготівник – видавництво ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, пр. Леніна, 9а

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи
Дк № 481 від 13.06.2001 р.*

